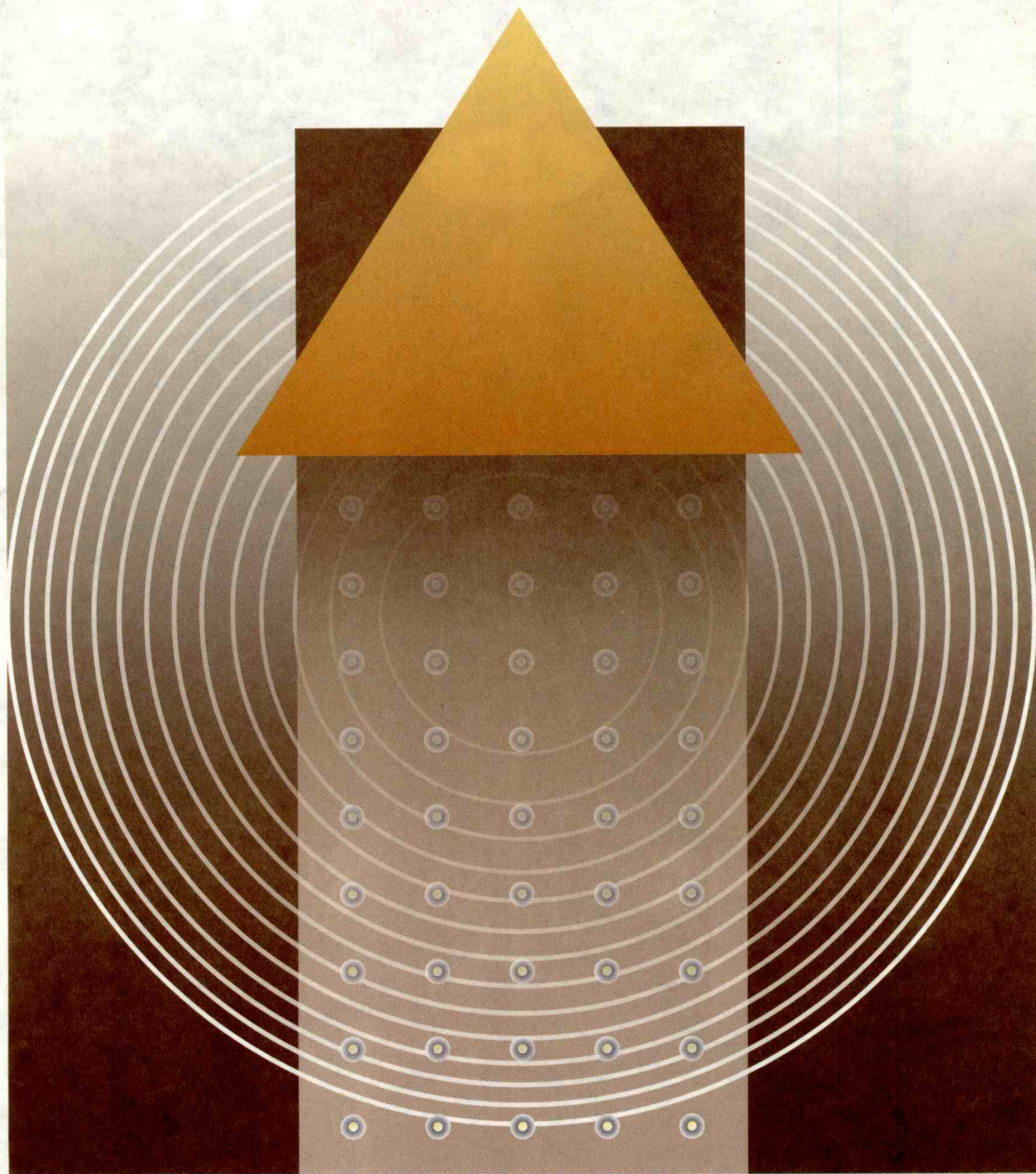

วัดเลียบ อุบลราชธานี
อารามแห่งบูรพาจารย์

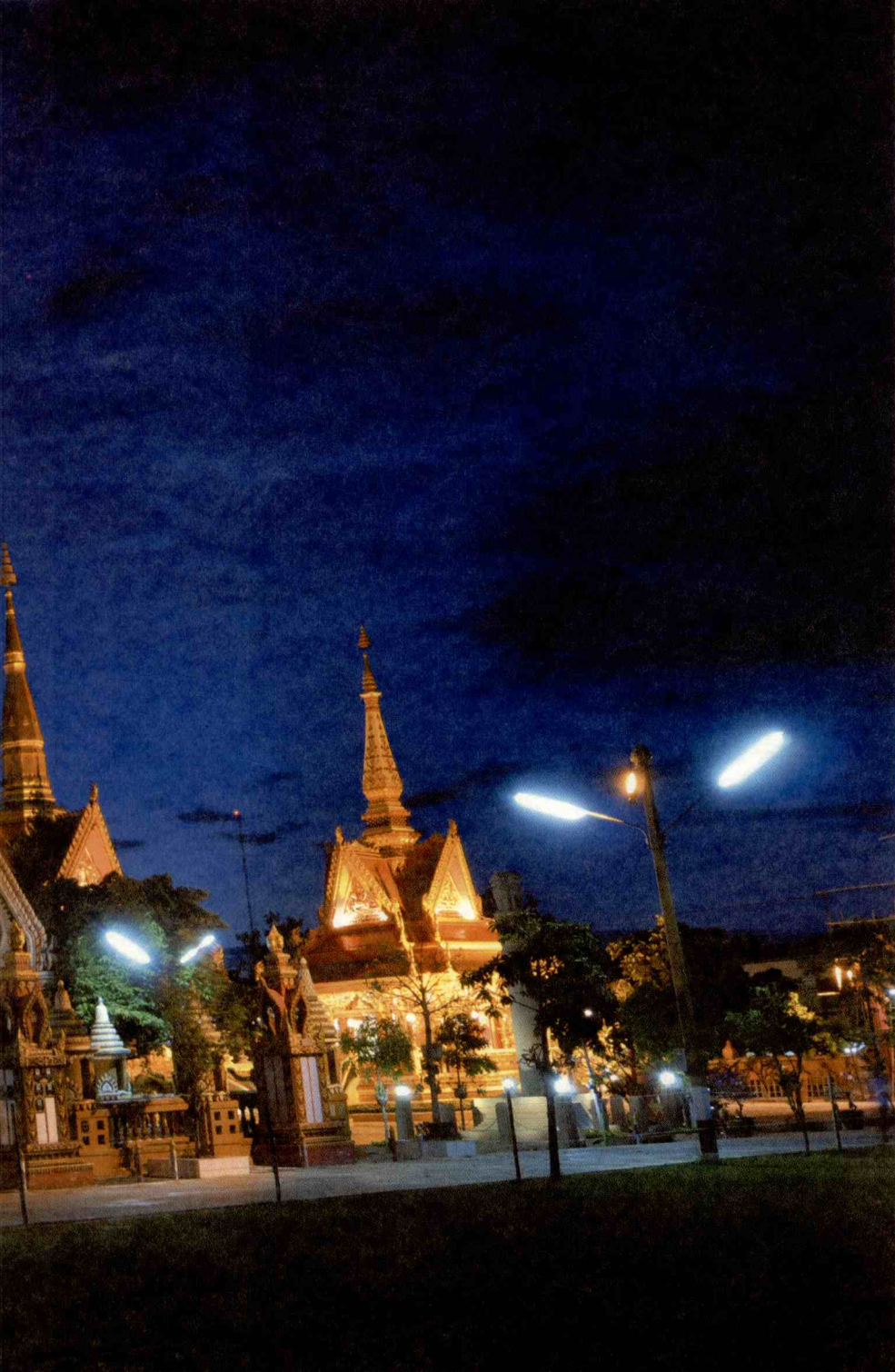

“นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส”
ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น
ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

พระพุทธจอมเมือง

พระประธานในอุโบสถวัดเลียบ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

วัดเลียบ อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี
อารามแห่งบูรพาจารย์

วัดเลียบ อุบลราชธานี
อารามแห่งบูรพาจารย์

ธรรมบรรณาการ

พิมพ์ครั้งแรก : มกราคม ๒๕๕๔

จำนวน : ๒,๕๕๕* เล่ม

ISBN 978-974-020-713-9

สงวนลิขสิทธิ์

ไม่สมควรนำไปพิมพ์เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

หากท่านใดประสงค์พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน

โปรดติดต่อได้ที่ **เจ้าอาวาสวัดเลียบ**

๑๑๖ ถนนเขื่อนธานี ต. ในเมือง อ. เมือง จ. อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๔๕ ๒๕๕ ๒๑๙

* จำนวนเลข ๒,๕๕๕ หมายถึง พุทธศักราช ๒๕๕๕

เป็นปีพุทธชยันตี ครบรอบ ๒,๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

สารบัญ

น้อมรำลึกถึงบูรพาจารย์	๙
สังเขปวิธีฐาน	๑๒
ประวัติวัดเลียบ ต. ในเมือง อ. เมือง จ. อุบลราชธานี	๑๕
มูลเหตุการสร้างรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล	
รูปเหมือนหลวงปู่มั่น ฐริทตโต	
และ เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ฐริทตโต	๔๑
ประมวลภาพการสร้างรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล	
รูปเหมือนหลวงปู่มั่น ฐริทตโต	
และเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ฐริทตโต	๗๑
ความหมายของพระธรรม	
ในศิลปะสถาปัตยกรรมเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล	๑๔๕
ความหมายของพระธรรม	
ในศิลปะสถาปัตยกรรมเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ฐริทตโต	๑๕๑
อนุโมทนาภา	๑๖๐

น้อมรำลึกถึงบูรพาจารย์

ขอนอบน้อมอภิวัต ถวายเป็นพุทธานุชา ธรรมานุชา สังฆานุชาและอาจารย์บูชา
วัดเลียบ เป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดอุบลราชธานีมาแต่โบราณกาล เป็น
วัดบูรพาจารย์ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยมีหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เป็นเจ้าอาวาส และมีศิษย์
ผู้ลือชื่อ คือหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ได้มาศึกษาวิปัสสนา ณ สถานที่แห่งนี้

นับตั้งแต่อาตมาได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดเลียบ

สิ่งหนึ่งที่ได้ตั้งจิตอธิษฐานมาตลอดคือ มีความคิดจะหล่อรูปเหมือนหลวงปู่
เสาร์ กนตสีโล และสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานถวายแด่ท่าน

เพื่อเป็นอนุสรณ์และเตือนสติพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกาทั้งหลาย
ให้น้อมรำลึกถึงข้อวัตรปฏิบัติอันงดงามในองค์ท่าน และเป็นแนวทางในการสอน
พวกเราไปในตัว ในฐานะที่หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เป็นผู้บุกเบิกบูรณะวัดเลียบแห่งนี้

เช่นเดียวกับการหล่อรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต และสร้างเจดีย์วิหาร
อนุสรณ์สถานถวายแด่ท่าน

เพื่อเป็นอนุสรณ์บูชาคุณเทิดทูนพ่อแม่ครูบาอาจารย์ผู้เป็นพระอรหันต์ ซึ่ง
ครั้งหนึ่งองค์ท่านได้มาจำพรรษาและปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานกับหลวงปู่เสาร์
กนตสีโล อยู่ที่วัดแห่งนี้ และเพื่อให้ชาวพุทธทั้งหลายได้รู้ว่า ดินแดนแห่งนี้ได้เกิดมี
พระอรหันต์ขึ้น ซึ่งในการจัดสร้างครั้งนี้ ได้รับความอุปถัมภ์จากคุณประสพ-คุณ

เกศณี จิรวณณวงศ์ ผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาและเคารพบูชาพระคุณของบูรพาจารย์ทั้งสองเป็นกำลังสำคัญ

การสร้างเจดีย์วิหารทั้งสองหลังนี้ เพื่อน้อมถวายบูชาบูรพาจารย์ ถึงแม้ท่านทั้งสองละสังขารไปนานแล้วก็ตาม แต่คุณความดีท่านยังปรากฏอยู่ตราบนานเท่านาน ให้พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกาได้ทราบว่าพระอริยสงฆ์ ๒ รูปนี้ มีคุณงามความดีมากเพียงใดและทำไมถึงได้สร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานคู่กัน

นี่แหละคือการประกาศเกียรติคุณ คุณงามความดีที่พระอริยสงฆ์ทั้ง ๒ รูปได้บำเพ็ญเพียรมา

เราทั้งหลายไม่ว่าพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา จะได้มีโอกาสมากราบไหว้สักการบูชาพระอริยสงฆ์ทั้ง ๒ รูป

แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือ เราต้องนำไปประพฤติปฏิบัติตาม ด้วยการรักษาศีล บำเพ็ญภาวนา ปฏิบัติตามสติปัญญาของเราพึงทำได้ พระพุทธศาสนาก็จะเจริญงอกงามไพบุลย์สืบไป

การจัดพิมพ์หนังสือชุด ๓ เล่ม อันได้แก่ “กนุตสิลมหาเถรานุสรณ์” “ภุริทตมมหาเถรานุสรณ์” และ “วัดเลียบ อุบลราชธานี อารามแห่งบูรพาจารย์” เพื่อเป็นการเผยแพร่ประกาศคุณความดีและวัตรปฏิบัติอันเลิศของบูรพาจารย์ทั้งสอง นอบน้อมถวายเป็นอาจารย์บูชา และเพื่อเผยแพร่แจกเป็นธรรมทานในวาระอันเป็นมงคลที่จะทำพิธีพุทธาภิเษกพระพุทธจอมเมืองและพิธีฉลองสมโภชเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานและประดิษฐานรูปหล่อของท่านในเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน ในวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๔ นี้

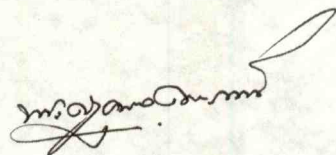
เมื่อท่านได้รับหนังสือเล่มนี้แล้ว โปรดได้อ่าน ได้ศึกษา แล้วน้อมนำไปปฏิบัติตามสติกำลังเกิด แล้วจะเกิดปัญญาและมีสติ เพราะ “สติมาปัญญาเกิด สติเตลิดเกิดปัญญา”

อาตมภาพขออนุโมทนาบุญกุศลที่คุณประสพ-คุณเกศณี จิรวณณวงศ์ ผู้มี

ศรัทธาอันแรงกล้าซึ่งให้ความอุปถัมภ์เป็นหลักในการก่อสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน
หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต, การหล่อรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล และหลวงปู่มั่น ภูริ
ทัตโต รวมทั้งการเป็นเจ้าภาพจัดพิมพ์หนังสือชุดทั้ง ๓ เล่ม

ขออำนวยการให้ท่านทั้งหลายผู้มีส่วนแห่งบุญที่ได้กระทำร่วมกัน จงเป็นพลัง
สนับสนุนให้ท่านและครอบครัวจงประสบความสุขความเจริญ ประกอบสิ่งใดที่ชอบ
ด้วยธรรม ขอสิ่งนั้นจงสัมฤทธิ์ผล

ยึดมั่นในพระรัตนตรัยคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และใน
คำสอนของบูรพาจารย์สืบไป

พระครูอุบลคณาภรณ์

เจ้าอาวาสวัดเลียบ

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓

สัจจ อธิษฐาน

น้อมนำอธิษฐานโดย คุณสุรัชย์ ปิ่นทองกูร

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส

นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ พุทฺโธ เม สรณํ วรํ
เอเตน สจฺจวชฺเชน โหตุ เม ชยมงฺกල්
นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ ธมฺโม เม สรณํ วรํ
เอเตน สจฺจวชฺเชน โหตุ เม ชยมงฺกල්
นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ สงฺโฆ เม สรณํ วรํ
เอเตน สจฺจวชฺเชน โหตุ เม ชยมงฺกල්

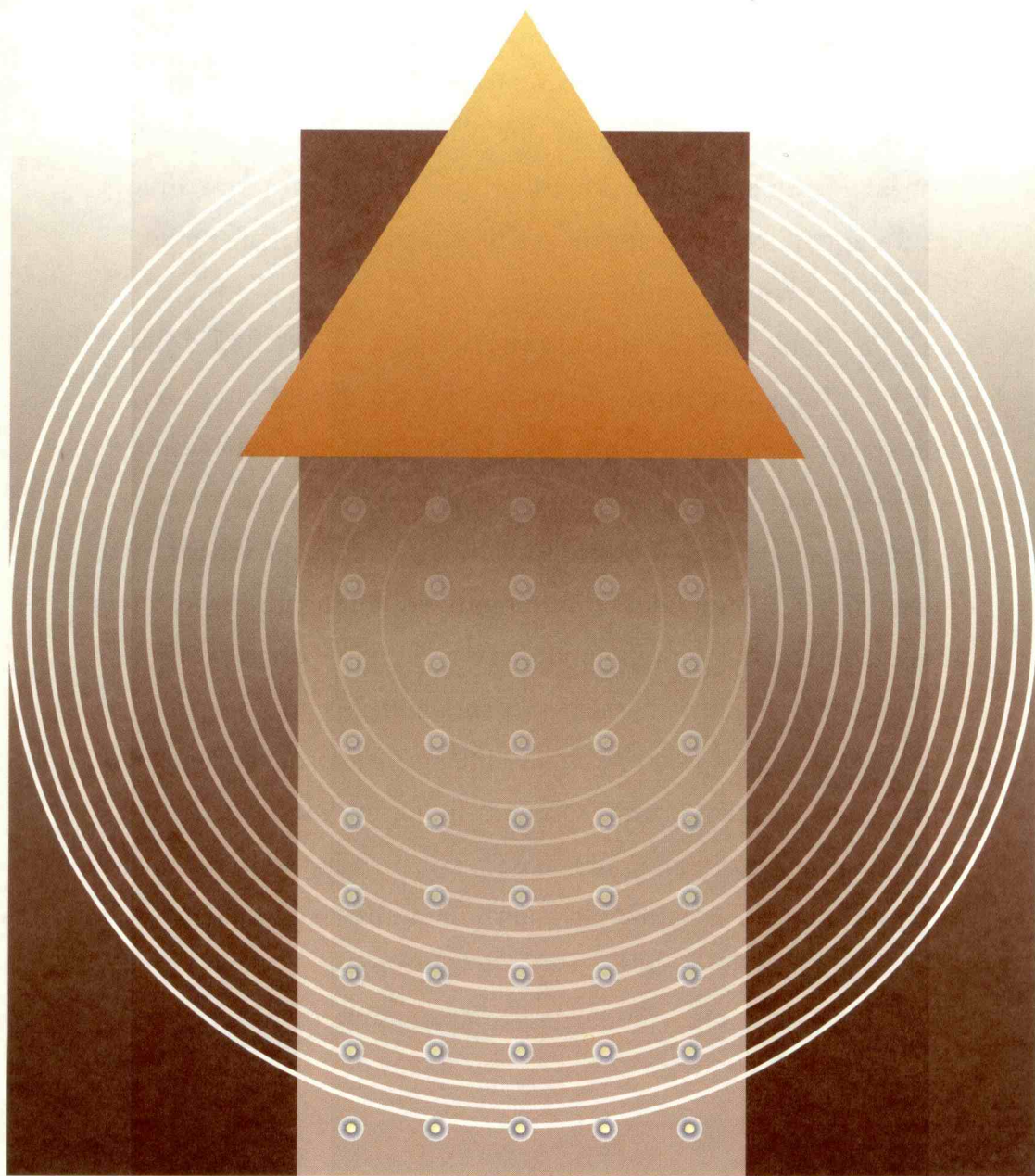
ด้วยกุศลผลบุญที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาแล้ว ตั้งแต่ชาติต้นจนถึงชาติปัจจุบัน บุญทั้งหลายทั้งหมดที่ข้าพเจ้าทำได้ สร้างไว้ ให้ไว้ในพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นการบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ บูชาพระธรรม บูชาพระอริยสงฆ์ และเพื่อเป็นการสืบพระพุทธศาสนาที่ผ่านมามีทั้งหมดแล้วนั้น และด้วยกุศลผลบุญที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้ว ณ โอกาสนี้

ด้วยจิตที่ข้าพเจ้าเคารพในพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ด้วยจิตที่ข้าพเจ้าเคารพบูชาในพระคุณของบิดามารดา ด้วยการเปล่งวาจาอันเป็นสัจจะนี้ ข้าพเจ้าขอตั้งสัตยาธิษฐานต่อเบื้องพระพักตร์แห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ ที่สถิตประทับเป็นประธาน ณ สถานที่แห่งนี้ ด้วยอำนาจแห่งสัจจวาจานี้ ด้วยเดชแห่งบุญกุศลทั้งหมดนี้ ขอจงเป็นพลังให้พระพุทธศาสนาสถิตสถาพร เจริญรุ่งเรือง มั่นคง ในดินแดนสุวรรณภูมินี้ตลอดไป จวบจนสิ้นอายุพระพุทธศาสนา ๕,๐๐๐ ปี และขอให้โลกมนุษย์บังเกิดความร่วมมือเป็นสุขสงบสุขและสันติสุข ภัยอันตรายทั้งปวงอันเกิดจากมนุษย์ก็ดี จากอมนุษย์ก็ดี ภัยจากสงครามศาสตราวุธก็ดี ภัยจากโรคระบาดก็ดี ภัยจากความอดอยากก็ดี ภัยจากธรรมชาติก็ดี ขอภัยทั้งปวงจงสงบ ระวัง คลายตัว เบาลง และผ่านพ้นไปโดยพลัน พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ พุทฺโธ อปมาโน ัมโม อปมาโน สังโฆ อปมาโน ขอแสงธรรมแสงทองแห่งพระรัตนตรัยนี้ จงส่องสว่างไปทั่วโลก ยิ่งความมีคตินอนธการให้ปราศจากการสิ้นไป

อิติ สุขะติ อิติ สุขะโต อะระหัง พุทฺโธ นะโม พุทธายะ

ขอตั้งสัตยาธิษฐานนี้ จงสัมฤทธิ์ผล บังเกิดผลโดยฉับพลันทันทีนี้เถิด

สาธุ สาธุ สาธุ

ประวัติวัดเทียบ
ต.โนเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

วัดเลียบ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

เป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึงหลวงปู่เสาร์ พระเถระผู้ใหญ่ที่พุทธศาสนิกชนทุกหย่อมหญ้าให้ความนับถือ
ภาพนี้ถ่ายก่อนการบูรณปฏิสังขรณ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓

ประวัติวัดเลียบ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี ได้ชื่อว่าเป็นเมืองนักปราชญ์ อีกทั้งยังเป็นแหล่งรวมพระเถรานุเถระฝ่ายวิปัสสนา เช่น หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล, หลวงปู่มั่น ภูริทัตตเถระ, พระโพธิญาณเถระ (ชา สุภทฺโท) เป็นต้น และพระเถรานุเถระฝ่ายคันถธุระ เช่น พระอริยกวี (อ่อน ธมฺมรชฺชิตฺโต), พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจันฺโท), สมเด็จพระมหาธีรวงษ์ (อ้วน ติสฺโส) เป็นต้น

พระอริยสงฆ์ดังกล่าวเป็นสดมภ์หลักในการอบรมสั่งสอนพุทธบริษัททั้งหลายโดยไม่เลือกชนชั้นวรรณะ เพื่อให้เป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ โดยมีประจักษ์พยานที่เป็นคำสั่งสอน และวัดวาอารามสวยงามตระการตามากมาย กระจายอยู่ทั่วไปในเมืองอุบลฯ

นอกจากนี้วัดบางแห่งในเมืองอุบลฯ ยังมีความเกี่ยวข้องกับประวัติคณะธรรมยุตในประเทศไทยอีกด้วย เพราะจังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดแรกในภาคอีสานที่พระสงฆ์คณะธรรมยุตมาถึงเป็นที่แรก และวัดเลียบเป็นอีกวัดหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับคณะธรรมยุต เพราะในช่วง พ.ศ. ๒๔๓๔-๒๔๔๖ พระอริยกวี (อ่อน ธมฺมรชฺชิตฺโต) กับพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ แต่ครั้งยังเป็น ที่ พระญาณรักขิต ได้ร่วมกันดูแลคณะธรรมยุต ในจังหวัดอุบลฯ วัดธรรมยุตได้แผ่สาขาออกไปอีก ๕ วัด ซึ่ง ๑ ใน ๕ วัดนั้น คือวัดเลียบ

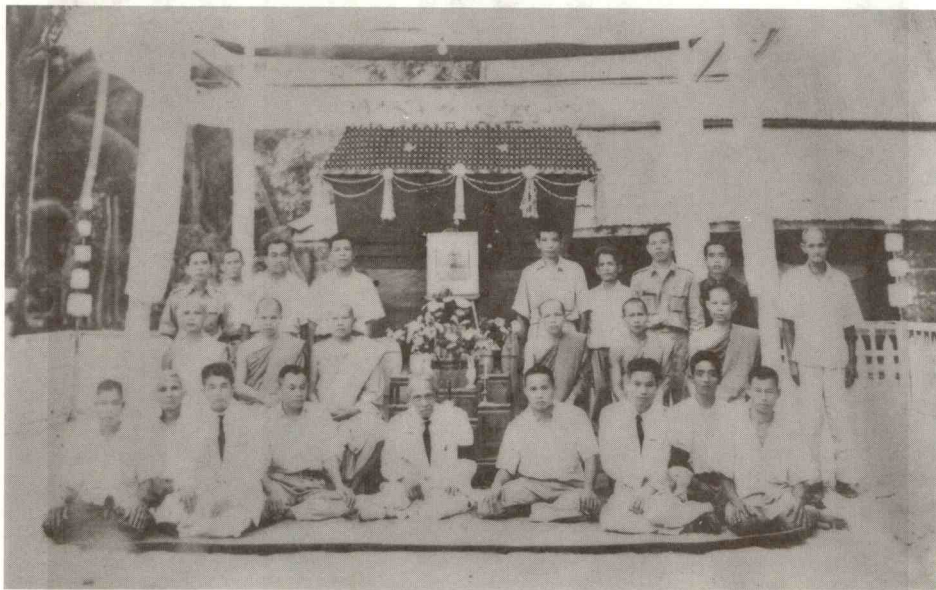
หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ต้นธารแห่งสายพระกัมมัฏฐาน ภาพนี้ถ่ายหน้าอุโบสถ (เดิมไม้) วัดเลียบ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เรียนวิปัสสนากับหลวงปู่เสาร์ ณ วัดเลียบ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มาของชื่อวัดเลียบ

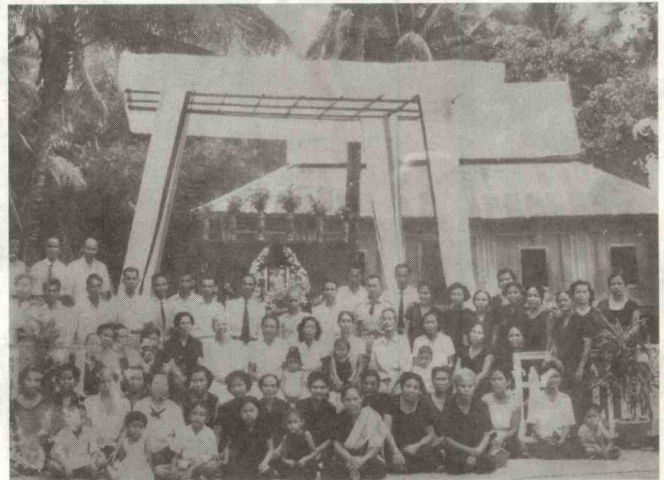
วัดเลียบ ตั้งอยู่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ถือเป็นสถานศึกษา เป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง เพราะนอกจากในยุคต้นของการก่อตั้งวัดเลียบจะได้ หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ต้นธารแห่งพระสายกัมมัฏฐานองค์สำคัญเป็นเจ้าอาวาสแล้ว ยังมีลูกศิษย์ที่มาอบรมศึกษากับหลวงปู่เสาร์อีกเป็นจำนวนมากที่ได้ชื่อว่า “นักปราชญ์” ในเวลาต่อมา เช่น พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต, พระเทพสิทธิอาจารย์ (จันทร์ เขมียเถร), พระเทพสุทธาจารย์ (คุณสมบุญโน

ภาพถ่ายเก่า เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๘ งานศพของพระอาจารย์สนธิ์ สุวโจ (อดีตเจ้าอาวาสวัดเลียบ) ในภาพปรากฏภาพอดีตพระเถระของเมืองอุบลราชธานี ดังนี้ (เฉพาะแถวกลางจากซ้ายไปขวา) ๑. ไม่ระบุ, ๒. ไม่ระบุ, ๓. ไม่ระบุ, ๔. พระอาจารย์บุญมี ชาติปาโล วัดสระประสานสุข อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี, ๕. พระครูประจักษ์อุบลคุณ (สุริย์ ภาทโย อดีตเจ้าอาวาสวัดเลียบ) อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี และ ๖. พระอาจารย์พุทธ จานियो วัดป่าสาลวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

(บน) ภาพถ่ายเก่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๐ (รูปที่ ๗ จากซ้าย) พระครูประจักษ์อุบลคุณ (อดีตเจ้าอาวาสวัดเลียบ), (รูปที่ ๘ จากซ้าย) พระครูวิจิตรธรรมภาณี (เจ้าอาวาสวัดศรีทอง) นั่งในหอแจก (ศาลาการเปรียญ) โดยมีพระพุทธรูปจอมเมืองเป็นพระประธานประจำหอแจก
(ขวา) ภาพถ่ายเก่า ไม่ระบุปีที่ถ่าย เป็นภาพงานศพ ซึ่งด้านหลังภาพจะสังเกตเห็นหอแจก (ศาลาการเปรียญ) ที่สร้างขึ้นโดยหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล วัดเลียบ จังหวัดอุบลราชธานี

อารามแห่งบูรพาจารย์

โชติ), พระธรรมเจดีย์ (จุม พนฺธุโล) ฯลฯ

วัดเลียบ แต่เดิมเป็นสำนักสงฆ์สายวิปัสสนา จากบันทึกของพระเดชพระคุณ พระโพธิญาณมุนี (สุมังคฺ ภทฺทโย) ปรากฏว่าก่อตั้งเมื่อวันพฤหัสบดี เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๓๙๑ ตรงกับ จ.ศ. ๑๒๑๐ ร.ศ. ๖๗ ปีกอกสัมฤทธิ์ศกตรงกับปลายรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ (ไม่พบหลักฐานที่เป็นเอกสารการ ขอต้ง)

ส่วนที่มาของชื่อวัดนั้น พระโพธิญาณมุนีท่านสันนิษฐานไว้ว่า น่าจะเป็นวัดซึ่ง สร้างเลียบคันคูดึงเมือง เพราะลักษณะของแนวริมแม่น้ำมูลซึ่งเป็นชั้นสูงแล้วจึงลาดต่ำ ลงมา ทางทิศเหนือเป็นแอ่งอยู่ระหว่างแนวถนนศรีณรงค์ ในบริเวณซึ่งเรียกขานกันว่า หลุมยางใหญ่ มีหนองน้ำอยู่ เรียกว่าหนองนกทา อีกทั้งยังมีชื่อของถนนเขื่อนธานี ปรากฏอยู่

แต่ก็มีบางท่านสันนิษฐานว่า ชื่อวัดนี้น่ามาจากกิริยาอาการเดินไปตามริมตาม ขอบของหลวงปู่เสาร์

สำนักสงฆ์แห่งนี้มีอายุได้ ๔๔ ปี มีเจ้าอาวาสปกครองมา ๑๐ รูป จนถึงยุค ท่านพระอาจารย์ทิพย์เสนา ทิพฺพเสนา (แท่นทิพย์) ซึ่งเมื่อท่านมรณภาพลง ก็ไม่มี พระสงฆ์รูปใดครองสำนักสงฆ์แห่งนี้ต่อ เป็นเหตุให้ต้องร้างไปเป็นเวลาเกือบปี

บุกเบิกเสริมสร้างวัดเลียบ

ต่อมาหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ได้มาบุกเบิกเสริมสร้างวัดเลียบขึ้นเป็นวัดธรรม ยุคและมาเป็นเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕ ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุล จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีญาติโยมเข้ามาช่วย พระอุบลการประชานิจ (บุญชู พรหม วงศานนท์) พระสุรพลชยากร (อุ้น) ท้าวกรมช้างทองจัน และสังฆการีจารย์ปัจฉมา สังฆการีจารย์เกษ และทายกทายิกาได้มีศรัทธาช่วยกันปฏิสังขรณ์วัด และขยายพื้นที่ วัดออกดังนี้

พระพุทธจอมเมือง พระประธานในอุโบสถวัดเลียบ

เป็นฝีมือการปั้นของหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๔ ภาพนี้ถ่ายก่อนการบูรณปฏิสังขรณ์
ลงรักปิดทอง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓

ด้านบูรพา กว้างได้ ๑๑ วา ยาว ๒๔ วา ๖ ศอก

ด้านอุดร กว้าง ๑๘ วา ๒ ศอก ยาว ๕๓ วา

จากนั้นได้ทำการสร้างรั้วรอบวัด กำหนดเขตหมายแน่นอน มีเสนาสนะและ
ถาวรวัตถุดังนี้

พระประธานปูนปั้น หน้าตัก ๑.๙๙ เมตร สูง ๒.๙๙ เมตร ๑ องค์

พัทธสีมา ๑ รูป

หอแจก ๑ หลัง

หอฉัน ๑ หลัง

กุฏิ ๔ หลัง

โป่งหล่อด้วยทองสำริด ๑ ลูก

ผู้พระไตรปิฎกลายรดน้ำ ๑ หลัง มีคำจารึกอักษรธรรมว่า พระครูเสาร์พร้อม
ด้วยสัทธิวิหาริกเป็นผู้ซ่อมแปรงริจนา ได้จ้างท้าวจันสีสุราช เป็นผู้เขียนลาย โกเมศ เจีย
ผู้ฉวนางบุญตา พร้อมใจกัน ขอให้ข้าพระเจ้าทั้งหลายไปสู่พระนิพพาน นิพพานปัจจาย
โย โหตุ... (ข้อความลบเลือน)

ธรรมาสน์ ๒ หลัง

และในการนี้ยังได้ทำการปลูกต้นไม้ในบริเวณวัด

ต้นมะพร้าว จำนวน ๒๑๐ ต้น

ต้นหมาก จำนวน ๖๐ ต้น

ต้นมะม่วง จำนวน ๔๐๐ ต้น

ต้นขนุน จำนวน ๓๒๘ ต้น

ต้นมะปราง จำนวน ๒๕ ต้น

ขอพระราชทานวิสุงคามสีมา

หลวงปู่เสาร์ ในฐานะเจ้าอาวาสก็ได้ขอพระราชทานขอเป็นวิสุงคามสีมา โดย

อารามแห่งบูรพาจารย์

วัดเลียบ อุบลราชธานี

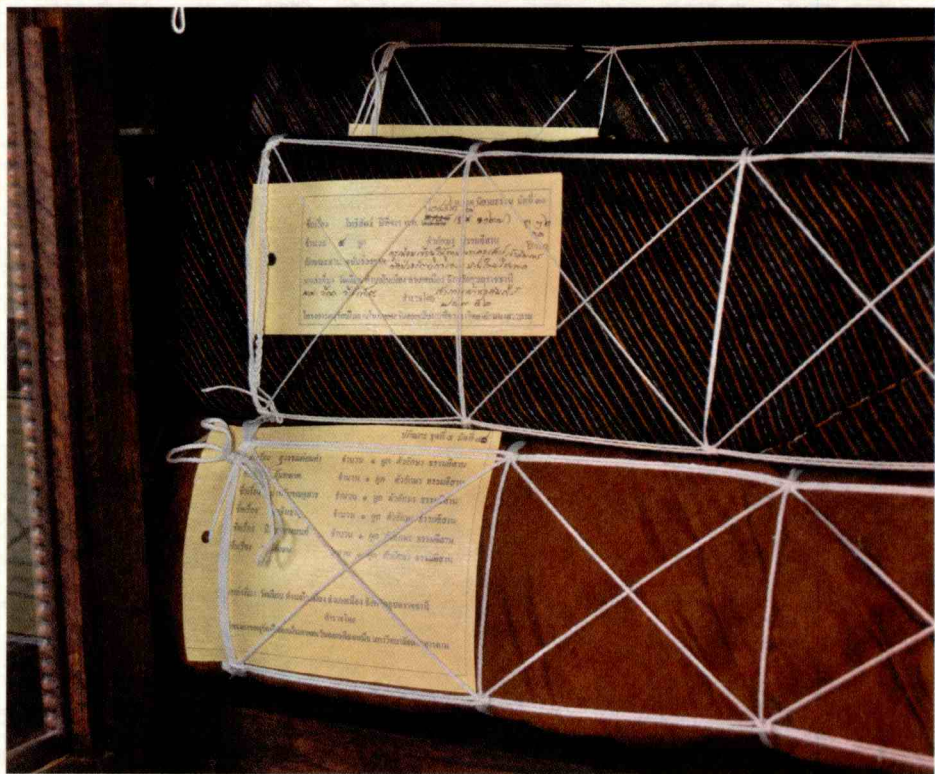

ตู้พระไตรปิฎก เขียนลายรดน้ำ (ซ้าย) ด้านล่างมีจารึกที่ลิ้นชักทั้งสองด้าน (ขวา)
 ว่า “พระครูเสารพร้อมด้วยสัทธิวิหาริก เป็นผู้ซ่อมแปรงริฉนา ได้จ้างท้าวจันสีสุ
 ราช เป็นผู้เขียนลาย โกเมด เจียผู้ผัวนางบุญตา พร้อมใจกัน ขอให้ข้าพระเจ้า
 ทั้งหลายไปสู่พระนิพพาน นิพพานปัจจยโย โหตุ... (ข้อความลบเลือน)”

หีบบรรจุคัมภีร์ไบเบิล
เป็นหีบสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕

วัดเตียบ อุดรราชธานี

คัมภีร์ใบลาน เรื่องพระโพธิสัตว์

ซึ่งมีหลักฐานว่าครูนิยมเขียนถวายเป็นของขวัญเพื่อใช้เทศนา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒ และทางวัดเก็บรักษาไว้อย่างดี ณ หอไตรพิพิธภัณฑสถานหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล

อารามแห่งบูรพาจารย์

พระบรมราชโองการ พระราชทานวิสุงคามสีมา วัดเลียบ

วัดเลียบ ขุขันธ์ราชธานี

ท้าวสิทธิสารและเพี้ยเมืองจัน ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาเป็นวิสุทศคามสีมาตามพระ
ราชโองการที่ ๘๗/๓๐๓ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ร.ศ. ๑๑๕ พุทธศักราช ๒๔๓๕
ตรงกับปีที่ ๒๙ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
ตั้งรายละเอียดพระบรมราชโองการพระราชทานวิสุทศคามสีมา วัดเลียบ

ที่ ๘๗/๓๐๓

มีพระบรมราชโองการ ประกาศไว้แก่ชนทั้งปวงว่า ที่เขตพระอุโบสถวัดเลียบ
แขวงเมืองอุบลราชธานี โดยยาว ๗ วา กว้าง ๕ วา ท้าวสิทธิสารกับเพี้ยเมืองจัน กรม
การเมืองอุบลราชธานี ได้ให้กราบบังคมทูลพระกรุณา ขอเป็นทิวสุทศคามสีมา พระ
เจ้าแผ่นดินสยามได้ทรงยินดียิ่งอนุโมทนา อนุญาตแล้ว โปรดให้กรรมการปักกำหนดให้
ตามประสงค์ ทรงพระราชอุทิศที่นั้นให้เป็นวิสุทศคามสีมา แยกเป็นแผนกหนึ่งต่างหาก
จาก พระราชอาณาเขต เป็นทิวเสศ สำหรับพระสงฆ์แต่จากอุทิศทั้งสิ้น ทำสังฆกรรม
อุโบสถกรรมเป็นต้น

พระราชทานตั้งแต่ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๒๔/๑๑๕

พระพุทธศาสนากาล ๒๔๓๕ พรรษา เปนวันที่ ๑๐๓๖๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(พระปรมาภิไธย)

พัฒนาวัดเลียบ

หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ซึ่งต่อมาได้รับสมณศักดิ์เป็น “พระครูวิเวกพุทธกิจ”
นับเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบูรณปฏิสังขรณ์วัดเลียบ ท่านได้ทุ่มเทแรงกายและ
แรงใจพัฒนาวัดเรื่อยมา อาทิ

ปี พ.ศ. ๒๔๓๔ ได้ทำการปั้น “พระพุทธจอมเมือง” ซึ่งเป็นพระพุทธรูป
ปางมารวิชัย หน้าตัก ๑.๙๙ เมตร สูง ๒.๙๙ เมตร ประดิษฐานไว้ในศาลาการเปรียญ

(ทอแจก)

ปี พ.ศ. ๒๔๓๕ ได้ทำการก่อสร้างอุโบสถ (สิมไม้) ซึ่งเป็นอุโบสถขนาดกว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๒ เมตร ก่อสร้างด้วยไม้ หลังคามุงสังกะสี มีเฉลียงโดยรอบ

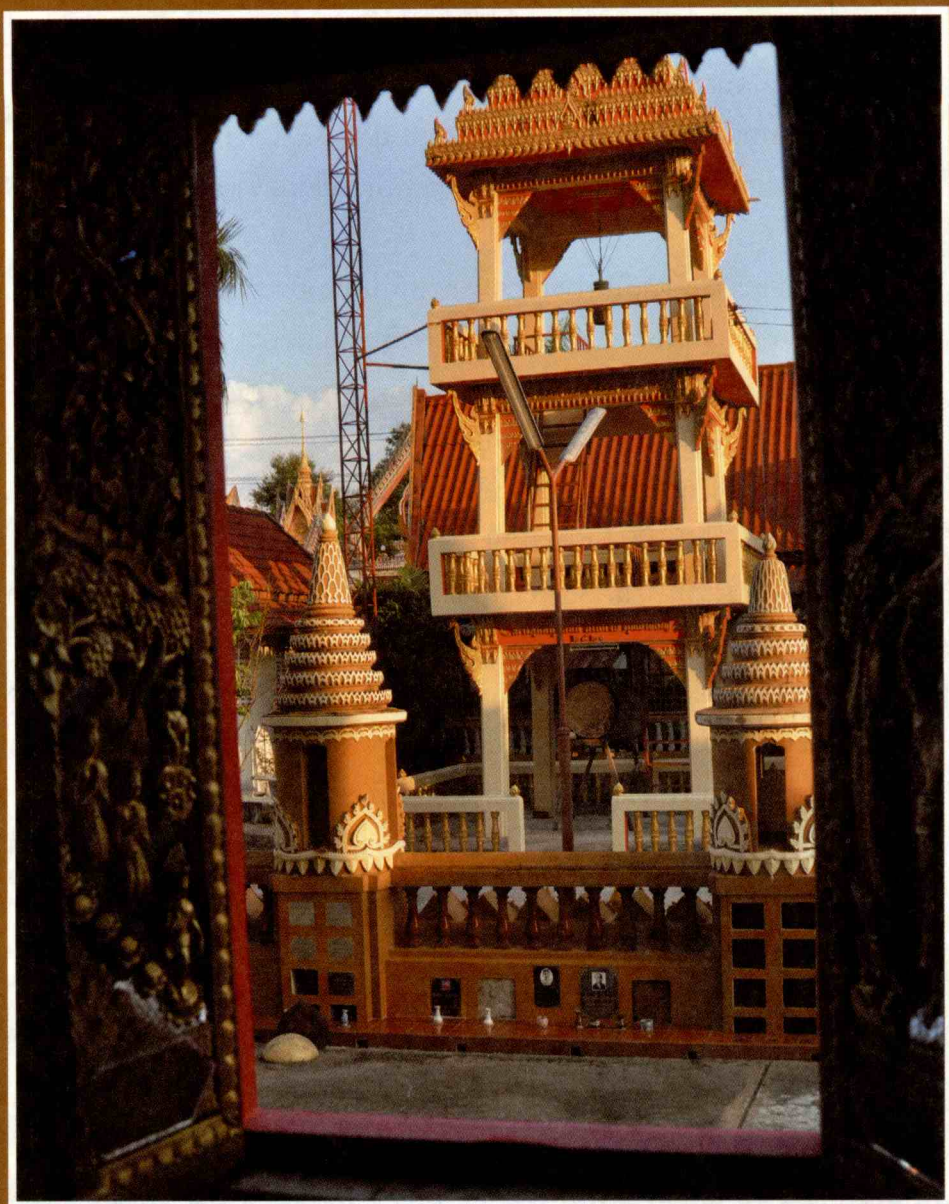
ปี พ.ศ. ๒๔๓๖-๒๔๓๗ ได้ทำการแกะสลักพระพุทธรูป เป็นพระไม้ปางสมาธิ ฐานกว้าง ๓๒ เซนติเมตร ยาว ๕๒ เซนติเมตร สูง ๒๖.๗ เซนติเมตร องค์พระหน้าตักกว้าง ๔๘.๕ เซนติเมตร สูง ๘๘.๕ เซนติเมตร ศิลปะรัตนโกสินทร์อิทธิพลลาว ประดิษฐานเป็นพระประธานในอุโบสถ (สิมไม้) และในช่วงเดียวกันนี้ก็ได้ทำการแกะสลักพระพุทธรูปยืนปางประทานอภัย ศิลปะรัตนโกสินทร์อิทธิพลลาว ด้วยอีกองค์หนึ่ง วัดเลียบ ได้รับการพัฒนา โดยการนำของเจ้าอาวาสรูปต่อๆ มาโดยลำดับ กระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ อุโบสถ (สิมไม้) ที่หลวงปู่เสาร์สร้างไว้ชำรุดทรุด

โปงหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์

สร้างสมัยหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล เมื่อครั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดเลียบ

วัดเลียบ อุบลราชธานี

หอรระฆัง ปัจจุบันเป็นที่แขวนโปงหล่อ

โทรมมาก จนไม่สามารถซ่อมแซมได้ พระเดชพระคุณพระโพธิญาณมุนี (สฺริธฺร ภาททิโย) เจ้าอาวาสในสมัยนั้น จึงได้รื้อถอนลง และได้เริ่มลงมือก่อสร้างอุโบสถหลังใหม่

อุโบสถหลังใหม่มีขนาดกว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๓๕ เมตร สูง ๒๗.๕๐ เมตร ในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๖ ด้วยทุนทรัพย์ก่อสร้างครั้งแรก ๘๐,๐๐๐ บาทเศษ

การก่อสร้างได้ดำเนินการเรื่อยมาเท่าที่ทุนทรัพย์จะอำนวยให้ กระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ พล.ท. อัมพร จินตกานนท์ ได้นำภริยานุมาทอดถวาย ได้ปัจจัยมาดำเนินการก่อสร้างประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท และจากทุนทรัพย์ของผู้มีจิตศรัทธาบริจาค ร่วมการก่อสร้างอุโบสถ จึงแล้วเสร็จสมบูรณ์

อุโบสถหลังใหม่ทำการประกอบพิธีผูกพัทธสีมาฝังลูกนิมิต เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๒ สิ้นงบประมาณ ๑๒ ล้านบาทเศษ โดยอุโบสถหลังใหม่นี้ได้ประดิษฐานพระประธาน นามว่า “พระพุทธจอมเมือง” ที่หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ได้ทำการปั้นไว้

ต่อมา วัดเลียบได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี โดยกำหนดเขต กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๖ ตอนที่ ๑๙๖

วัดเลียบ ได้มีพระภิกษุสามเณรจำพรรษาสืบต่อมา เป็นวัดฝ่ายธรรมยุต ที่สืบทอดเจตนารมณ์ของหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ต้นธารแห่งพระสายกัมมัฏฐาน องค์สำคัญ สืบต่อมาจนตราប់กระทั่งปัจจุบัน

เสาพระเจ้าอโศก

มูลเหตุที่ได้สร้างเสาศิลาจารึกพระเจ้าอโศกมหาราชในครั้งนี้ เกิดจากการเดินทางไปประเทศอินเดียของคุณสุขวิช-คุณผิว่อง รังสิตพล จึงได้ทราบว่าเสาพระเจ้าอโศกนี้มีความสำคัญต่อการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในยุคนี้มาก เพราะเมื่อพระพุทธ

ศาสนาได้หายไปจากประเทศอินเดียจนถึง ๗๐๐ ปี กระทั่งคนอินเดียลืมไปแล้วนั้น คนในประเทศอื่นๆ กลับรู้จักพระพุทธศาสนาดีกว่าคนในแดนภารตะ เมื่อจะฟื้นฟูก็ได้อาศัยเสาศิลาจารึกของพระเจ้าอโศกมหาราชนี้เป็นเครื่องบ่งชี้จุดต่างๆ เสาพระเจ้าอโศกนี้มีอายุ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว หากไม่มีเสาพระเจ้าอโศกมหาราชบอกไว้ก็ยากที่ใครจะบอกว่าสถานที่แห่งนั้นๆ คืออะไร เป็นศาสนสถานในศาสนาใด

อีกประการหนึ่ง ด้วยดวงใจแห่งความจงรักภักดีที่มีต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงเป็นพุทธมามกะและอัครศาสนูปถัมภก ทรงมีบุญญาธิการตั้งพระเจ้าอโศกมหาราช ยุคปัจจุบัน จึงสมควรเฉลิมพระเกียรติให้ปรากฏอยู่ในแผ่นดินนี้ไปอีกตราบนานเท่านาน

ด้วยความเคารพบูชาเทิดทูนที่มีต่อองค์หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล พระมหาเถระรูปสำคัญซึ่งถือกำเนิดที่จังหวัดอุบลราชธานี มีข้อวัตรปฏิบัติอันงดงามเป็นที่ประจักษ์แก่ชาวโลกในฐานะแม่ทัพธรรมพระกัมมัฏฐาน และมีศิษย์อันลือชื่อ คือ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ได้มาถวายตัวเป็นศิษย์ ณ สถานที่แห่งนี้ จึงควรจารึกคุณงามความดีลงในเสาศิลาจารึกไว้ ณ วัดเลียบ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี อันเป็นสถานที่หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เคยเป็นเจ้าอาวาส เพื่อประกาศชื่อเสียงเกียรติคุณของท่านทั้งสองให้ปรากฏอยู่ในดินแดนพุทธแห่งนี้ และเป็นแบบอย่างแก่นุชนคนไทย ให้ชื่นชมบูชาและปฏิบัติตามสืบไป

คำจารึกในเสาศระเจ้าอโศก

ด้านหน้า

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

รัชกาลที่ ๙

พระเจ้าอโศกมหาราชจักรพรรดิราชาแห่งอินเดีย ผู้ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงอุปถัมภ์ทุกศาสนา พระองค์ได้ทรงปักเสาศินไว้ในพุทธสถาน ๙๔,๐๐๐ เสา น้อมเป็นพุทธบูชา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลที่ ๙ แห่งราชวงศ์จักรีวงศ์ ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงอุปถัมภ์ทุกศาสนาทำให้ประชาชนคนไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขดุจพระเจ้าอโศกมหาราช

เสาศระเจ้าอโศกมหาราชนี้สร้างขึ้น เพื่อเฉลิมฉลองทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พระพุทธศักราช ๒๕๔๙ เพื่อสืบอายุพระพุทธศาสนา

ด้านหลัง

“คนไทยเป็นศาสนิกที่ดีด้วยกัน

ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาประจำชาติ”

รัชกาลที่ ๙

วัดเลียบแห่งนี้ พระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล อยู่จำพรรษาบำเพ็ญเพียรนาน ๑๐ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๓๕-๒๔๔๕ พระอาจารย์เป็นพระวิปัสสนากรรมฐานผู้ทรงเกียรติคุณควรแก่การบูชา มีปฏิปทาควรแก่การยึดถือ มีศิษย์อันลือชื่อ คือ พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

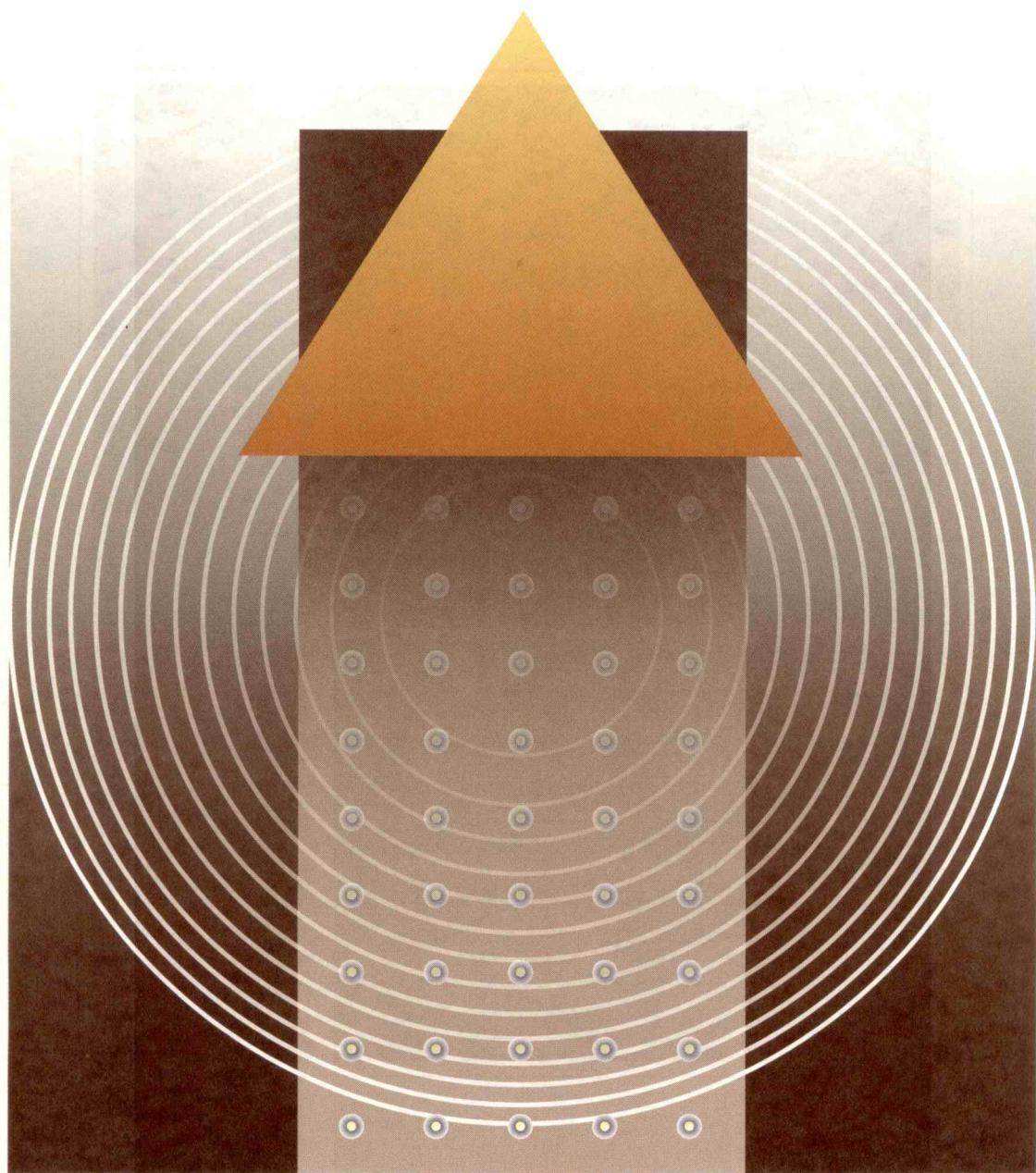
พระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล เป็นที่ศรัทธาของปวงชนชาวอีสาน มีอริยาถัยชอบสงบวิเวก มุ่งสอนศิษย์เพื่อความหลุดพ้น สอนประชาชนให้รักสันติ ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาประจำชาติไทย

บัดนี้ พระศรีญาณโสภณ แห่งวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก กรุงเทพฯ พระครูอุปถัมภ์คุณากรณ์ เจ้าอาวาสวัดเลียบ และ นายสุชวิษ-นางนิวม่วง รังสิตพล เห็นสมควรสร้างเสาศิลาจารึกพระเจ้าอโศกเป็นการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช องค์อัครศาสนูปถัมภก แห่งพระราชอาณาจักรไทย ทรงครองราชย์ ๖๐ ปี และประกาศเกียรติคุณพระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ประดิษฐาน ณ วัดเลียบ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี วันอาทิตย์ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๙ เวลา ๐๙.๑๙ น.

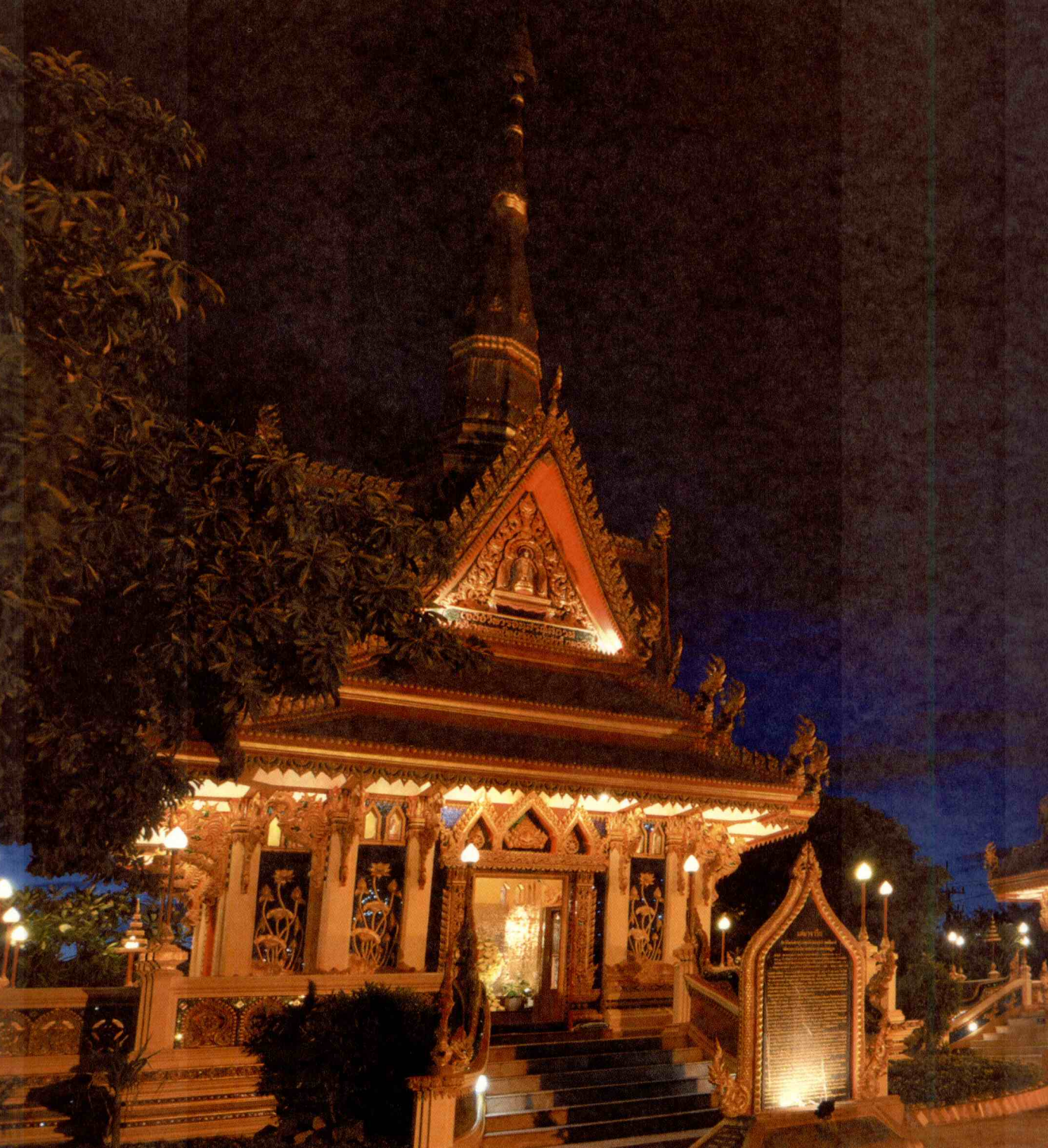

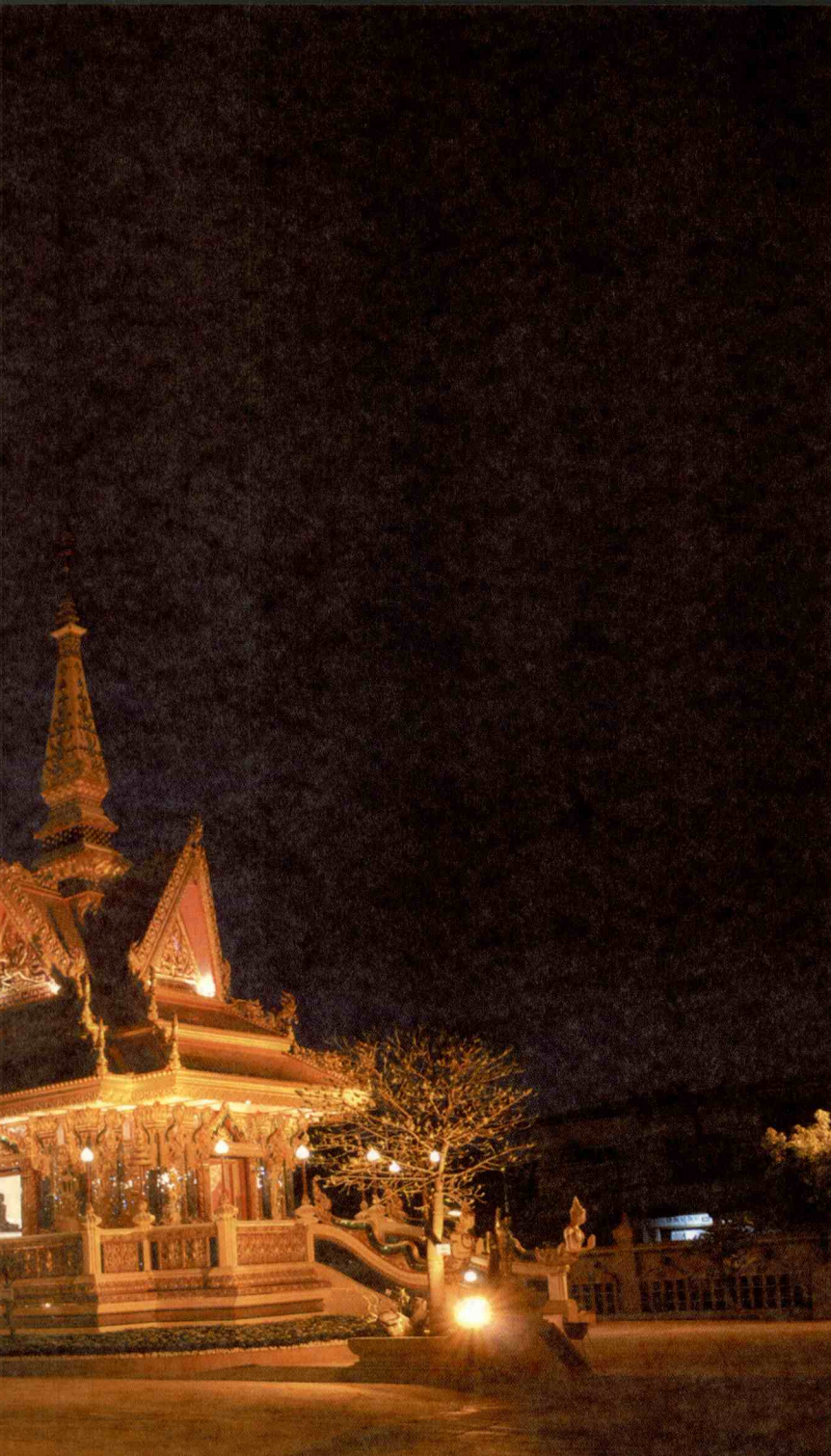
ลำดับเจ้าอาวาส

๑. พระครูวิเวกพุทธกิจ (หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล) พ.ศ. ๒๔๓๕-๒๔๔๕
๒. พระมหาเสนา มหาเสโน พ.ศ. ๒๔๔๕-๒๔๕๒
(ไม่ปรากฏภาพเขียนและภาพถ่าย)
๓. พระอาจารย์วิชิตอักษร คมภิโร (ขัมภรัตน์) พ.ศ. ๒๔๕๒-๒๔๘๒
(ไม่ปรากฏภาพเขียนและภาพถ่าย)
๔. พระอาจารย์สนธิ์ สุวโจ พ.ศ. ๒๔๘๒-๒๔๙๘
๕. พระโพธิญาณมุนี (สุธีร์ ภาทักโข) พ.ศ. ๒๔๙๘-๒๕๓๑
๖. พระครูธรรมธรรมาโนช โชติโก (ทรัพย์านนท์) พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๓๗
๗. พระอธิการไพโรจน์ อิทฐปาโท (สุรพัฒน์) พ.ศ. ๒๕๓๙-๒๕๔๑
และ
๘. พระครูอุบลกมลารณ์ (วิระชัย อริญฺชโย บุตรราช) พ.ศ. ๒๕๔๒-ปัจจุบัน

มูลเหตุการสร้าง
รูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล
รูปเหมือนหลวงปู่มั่น ฐิริทตฺโต
และเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ฐิริทตฺโต

เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน
ของบูรพาจารย์ทั้ง ๒ องค์
เพื่อให้พุทธศาสนิกชนกราบไหว้
และระลึกถึงธรรมของท่าน
แล้วนำไปปฏิบัติ
วัดเลียบ อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี

มูลเหตุการสร้าง

รูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล รูปเหมือนหลวงปู่มั่น ฐริทฺตโต
และเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ฐริทฺตโต

(เรียบเรียงจากการสัมภาษณ์ พระครูอุบลคณาภรณ์, คุณเกศณี จิรวัดนังวงศ์ และ อ.เดชา สายสมบูรณ์
โดย เชตวัน เตือประโคน)

หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล และหลวงปู่มั่น ฐริทฺตโต

กับวัดเลียบ อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

แต่เดิม วัดเลียบนั้นเป็นสำนักสงฆ์ที่มีพระครองสำนักปฏิบัติธรรม สืบมา
อย่างต่อเนื่องยาวนาน จนกระทั่งเมื่อเจ้าอาวาสรูปที่ ๑๐ คือ ท่านพระอาจารย์ทิพย์
เสนา ทิพฺพเสโน (แทนทิพย์) มรณภาพลง ก็ไม่มีพระสงฆ์ครองสำนักต่อ

จึงทำให้สำนักสงฆ์แห่งนี้ต้องร้างลงเป็นเวลาเกือบปี

ปี พ.ศ. ๒๔๓๔ “หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล” ต้นธารแห่งพระสายกัมมัฏ
ฐานรูปสำคัญ พร้อมชาวบ้าน ได้มาบุกเบิกบูรณะ เปิดเป็นสำนักวิปัสสนากัมมัฏฐาน
เพื่อเป็นสถานที่บำเพ็ญเพียรภาวนา และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๓๕ ก็ได้ยกระดับเป็น
วัด เรียกชื่อกันว่า “วัดเลียบ” มีหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เป็นเจ้าอาวาสรูปแรก

ช่วงหนึ่ง ในปี พ.ศ. ๒๔๓๕

หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ได้ปลีกวิเวกไปบำเพ็ญเพียรอยู่ที่ ภูท่อน อ. โข
เจียม จ. อุบลราชธานี และ ณ ที่นั่นเองที่ท่านได้พบกับ “นายมัน แก่นแก้ว” ซึ่งขณะ
นั้นได้เลี้ยงวัวในละแวกที่หลวงปู่เสาร์ อยู่ปฏิบัติธรรม และด้วยความเลื่อมใสใน
พระพุทธศาสนาและองค์พระที่มีวัตรปฏิบัติเคร่งครัด ทำให้ นายมัน แก่นแก้ว ได้

ถวายตัวเป็นศิษย์ รับใช้อุปัฏฐากหลวงปู่เสาร์ ไม่ว่าจะเป็นซักผ้า ตักน้ำ ล้างบาตร ฯลฯ

เจ้าอาวาสวัดเลียบ มองเห็นถึงความมุมานะของนายมัน ท่านจึงเอ่ยปากชวนไปบวชอยู่ด้วยกัน แต่ครานั้นก็ยังไม่ได้รับคำตอบในทันที

ครั้นพอหลวงปู่เสาร์ เดินทางกลับมาจำพรรษาที่วัดเลียบ และเมื่อออกพรรษาในปีนั้น ก็ได้ให้โยมไปตามนายมัน แก่นแก้ว ซึ่งอยู่ที่บ้านคำบง อ. โขเจียม มาที่วัดเลียบ และนายมัน แก่นแก้ว ก็ได้เดินทางมาเข้ากราบหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล และได้บวชเป็นตาปะขาว ถือนิสัย ๘ อยู่ที่วัด

เมื่อมาถือนิสัยอยู่ที่วัดแล้ว หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ได้พาตาปะขาวมัน แก่นแก้ว บั้นพระพุทธรูปขนาดหน้าตัก ๑.๕๕ เมตร สูง ๒.๕๕ เมตร โดยหลวงปู่เสาร์เป็นผู้บั้นเอง ส่วนตาปะขาวมันนั้นคอยช่วยผสมปูน และงานอื่นๆ ที่พอทำได้ ปัจจุบันพระพุทธรูปที่หลวงปู่เสาร์ทำการบั้น โดยมีตาปะขาวมันเป็นลูกมีอนั้น ก็คือ “พระพุทธรจอมเมือง” พระประธานในอุโบสถวัดเลียบ ศิลปะรัตนโกสินทร์ผสมศิลปะลาว

นอกจากบั้นพระพุทธรจอมเมืองแล้ว หลวงปู่เสาร์และตาปะขาวมัน ยังได้ช่วยกันสร้างศาลาการเปรียญ หรือที่เรียกกันว่าหอแจกไว้ และยังได้ขุดบ่อน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค ซึ่งบ่อน้ำนี้ตาปะขาวมัน แก่นแก้ว และอุบาสกอุบาสิกาช่วยกันขุด ถึงปัจจุบัน ผ่านมาเป็นระยะเวลากว่า ๑๐๐ ปีแล้ว ทางวัดก็ยังได้ใช้น้ำในบ่อนี้

ตาปะขาวมัน แก่นแก้ว รับใช้อุปัฏฐากหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล มาได้ระยะเวลาพอสมควร

กระทั่ง วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๓๖ หลวงปู่เสาร์ จึงได้นำตาปะขาวมัน เข้าอุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดศรีทอง หรือปัจจุบันคือวัดศรีอุบลรัตนาราม โดยมี พระอริยกวี (อ่อน) เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอาจารย์สีทา ชยเสโน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูประจักษ์อุบลคุณ (ส่วย) เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ได้รับฉายาว่า “ภริทตฺโต”

หลังอุปสมบทแล้ว พระมันก็ได้มาอยู่บำเพ็ญเพียรภาวนาที่วัดเลียบ ได้เป็น

ผู้ช่วยหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ทำการก่อสร้างโบสถ์ (ลิ้มไม้) ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๙

และที่วัดเลียบแห่งนี้เอง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๕ พระจันทร์ เหมโย (ภายหลังได้รับสมณศักดิ์เป็น พระเทพสิทธิอาจารย์) และสามเณรจุม (ภายหลังได้รับสมณศักดิ์เป็น พระธรรมเจดีย์) ได้มาฝากตัวเป็นศิษย์ ศึกษาวิปัสสนากัมมัฏฐานกับหลวงปู่เสาร์และหลวงปู่มั่น โดยได้อยู่ศึกษาอบรมเป็นเวลาถึง ๔ พรรษา แต่หากนับรวมระยะเวลาที่หลวงปู่มั่นได้ศึกษาวิปัสสนากับหลวงปู่เสาร์ ที่วัดเลียบแล้วเป็นเวลาถึง ๑๑ พรรษา

จึงถือได้ว่า วัดเลียบ เป็นสถานที่ปฐมวิปัสสนากัมมัฏฐานแห่งแรกของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

โดยมีหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เป็นพ่อแม่ครูอาจารย์คอยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้

ครั้นในวัตรปฏิบัติปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล และหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ที่มาแห่งการสร้างเจดีย์ฯ และรูปเหมือน

เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒ พระวีระชัย อริญชัย หรือ พระครูอุบลคณาภรณ์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดเลียบ อ. เมือง จ. อุบลราชธานี สืบต่อจากอดีตเจ้าอาวาสรูปก่อนที่มรณภาพ

ในขณะนั้นท่านมีอายุ ๒๕ ปี พรรษา ๕

นับตั้งแต่ก่อนเข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์แล้วที่พระครูอุบลคณาภรณ์ได้เลื่อมใสศรัทธาหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล และ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต จากคำบอกเล่าที่ได้รับฟังจากเจ้าอาวาสรูปก่อน ๆ และหนังสือที่บันทึกถึงวัตรปฏิบัติปฏิบัติของหลวงปู่ทั้งสองรูป และด้วยความที่ทั้งหลวงปู่เสาร์และหลวงปู่มั่นนั้น ต่างมีประวัติเกี่ยวพันกับวัดเลียบ จึงทำให้เจ้าอาวาสหนุ่มมีความคิดที่จะสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานและรูปเหมือนถวายองค์หลวงปู่ทั้งสอง ให้เป็นปูชนียสถานและปูชนียวัตถุที่สำคัญของวัด เพื่อให้

ญาติโยมที่เข้ามาในวัดเลียบได้รำลึกถึงธรรมะของพระพุทธองค์ที่ท่านได้น้อมนำมา
สั่งสอน

รูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ณ วัดเลียบ

ดังที่พระครูอุบลคณาภรณ์ ได้เคยปรารภไว้ว่า

“นับตั้งแต่เมื่ออาตมาได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดเลียบ สิ่งหนึ่งที่ได้ตั้ง
จิตอธิษฐานมาตลอดคือ มีความคิดจะหล่อรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล และสร้าง
เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานถวายแด่ท่าน เพื่อเป็นอนุสรณ์และเตือนสติพระภิกษุ สามเณร
อุบาสก อุบาสิกา ทั้งหลายให้ระลึกถึงข้อวัตรปฏิบัติอันงดงามในองค์ท่าน และเป็น
แนวทางในการสอนพวกเราไปในตัว ในฐานะที่หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เป็นผู้บุกเบิก
บูรณะวัดเลียบแห่งนี้”

“เช่นเดียวกับการหล่อรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต และสร้างเจดีย์
อนุสรณ์สถานถวายแด่ท่าน เพื่อเป็นอนุสรณ์บูชาคุณเทิดทูนพ่อแม่ครูบาอาจารย์ผู้
เป็นพระอรหันต์ ซึ่งครั้งหนึ่งขององค์ท่านได้มาจำพรรษาและปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน
กับหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล อยู่ที่วัดแห่งนี้ และเพื่อให้พุทธศาสนิกชนชาวพุทธทั้งหลาย
ได้ทราบว่า ดินแดนแห่งนี้มีพระอรหันต์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ควรค่าแก่การกราบ
ไหว้ทั้งกายและใจ”

การสร้างรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ในระยะแรกนั้น พระปลัดวีระชัย
อริณฺขโย หรือ พระครูอุบลคณาภรณ์ ได้ปรึกษาหารือกับญาติโยมจนมีมติร่วมกันว่า
จะสร้างรูปเหมือนท่านในฐานะที่เป็นผู้บุกเบิกสร้างวัดเลียบขึ้นมา เพื่อให้ลูกหลานได้
กราบไหว้บูชา และศึกษาเรียนรู้ประวัติของท่าน ตลอดจนนำเอาวัตรปฏิบัติที่ดีงาม
ไปใช้ในการดำรงชีวิต

ญาติโยมผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคปัจจัยเป็นทุนรอนในการก่อสร้างได้เป็น
จำนวนกว่า ๘๐,๐๐๐ บาท จากนั้นได้ทำการติดต่อช่างจากกรุงเทพฯ มาหล่อรูปเหมือน

หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล เป็นองค์ทองเหลือง เสร็จแล้วจึงอัญเชิญมาประดิษฐานภายในอุโบสถ ร่วมกับอัฐิธาตุของท่าน ที่รักษาไว้มานับแต่เมื่อครั้งหลวงพ่อบุญโพธิญาณมุนี เป็นเจ้าอาวาส

จากนั้น เมื่อมีผู้ปรารภกับพระครูอุบลคณาภรณ์ว่า อยากสร้างรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล เป็นหุ่นขี้ผึ้งถวายวัด ท่านเจ้าอาวาสก็ได้อนุโมทนา โดยได้ปรึกษากับบรรดาญาติโยมที่ได้มีจิตศรัทธาร่วมกันบริจาคปัจจัยสร้างรูปหล่อทองเหลือง เมื่อคราวแรกว่า ได้มีรูปเคารพหลวงปู่เสาร์องค์ใหม่แล้ว เป็นหุ่นขี้ผึ้ง น่าจะนำรูปเคารพองค์เก่าที่ชาวบ้านร่วมกันสร้างนี้ ไปถวายให้กับวัดบ้านท่าโคม ต. หนองซอน อ. เมือง จ. อุบลราชธานี เพราะเป็นวัดบ้านเกิดของหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ซึ่งตอนนั้นก็ยังไม่มีรูปเหมือนของท่านประดิษฐานอยู่

ชาวบ้านทุกคนเห็นด้วย และร่วมอนุโมทนา

รูปหุ่นขี้ผึ้งหลวงปู่เสาร์ ที่สร้างถวายขึ้นได้ชำรุดไปตามกาลเวลา จนต้องนำไปซ่อมซึ่งพอดีกับที่ญาติโยมผู้มีจิตศรัทธาท่านหนึ่งได้สร้างหุ่นขี้ผึ้งหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล องค์ใหม่มาถวาย และได้นำมาประดิษฐานในเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานที่สร้างขึ้นใหม่แทนชั่วคราว

กำเนิดเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานบูรพาจารย์

พระครูอุบลคณาภรณ์ เล่าให้ฟังว่า ความคิด ความตั้งใจ สัจจอธิษฐานที่จะสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน เป็นจริงขึ้นเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๐๙.๓๐ น. วันนั้นเป็นวันจัดงานบุญมหาชาติ และเป็นวันคล้ายวันมรณภาพหลวงปู่เสาร์ด้วย มีโยมคณะหนึ่งจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๔ คน ขึ้นมากราบพระประธานในอุโบสถ ซึ่งอาตมามักนั่งอยู่ในอุโบสถตอนนั้นด้วย

“โยมทั้ง ๔ คนอยากกราบอัฐิธาตุหลวงปู่เสาร์ อาตมาจึงลุกขึ้นไปอัญเชิญที่บรรจุอัฐิธาตุมาให้โยมกราบสักการะ หลังจากนั้นอาตมภาพจึงปรารภขึ้นว่า อาตมา

อยากจะสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานถวายองค์หลวงปู่เสาร์ เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นที่กราบไหว้ของเหล่าเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย พร้อมบรรจุอัฐิธาตุ รูปเหมือน ให้อนุชนรุ่นหลังได้รู้ข้อวัตรปฏิบัติปฏิบัติทางของหลวงปู่สืบไป” พระครูอุบลคณาภรณ์ กล่าว

เมื่อได้ฟังความตั้งใจของเจ้าอาวาสวัดเลียบ ไผศาล คุณพลิน หนึ่งในโยมที่ขึ้นไปกราบพระในอุโบสถวันนั้น จึงตอบตกลงเป็นเจ้าภาพทอดกฐินเพื่อหาทุนทรัพย์สร้าง และทุกอย่างก็ดำเนินไปได้ด้วยดี จนถึงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเกิดหลวงปู่เสาร์ จึงได้จัดพิธีวางศิลาฤกษ์ และทอดกฐิน

การก่อสร้างดำเนินมาเรื่อย มีอุปสรรคบ้างเป็นเรื่องธรรมดา และในที่สุดก็สำเร็จ

โดยได้จัดพิธีฉลองสมโภชเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗

สำหรับรูปทรงของเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ที่พระครูอุบลคณาภรณ์ ออกแบบนั้น เป็น เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานสี่เหลี่ยมย่อมุม อันหมายถึงจตุรารักษ์ คือ ๑. ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย ๒. เจริญเมตตา ๓. เจริญอุสภ และ ๔. เจริญมรณสติ ซึ่งองค์หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ใช้เป็นหลักธรรมในการปฏิบัติ

ระเบียงโดยรอบ ทำเป็นสี่เหลี่ยมย่อมุม ขนาด ๑๒.๔๐x๑๒.๔๐ เมตร เข้าในหลักธรรม आयตนะ ๑๒ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. आयตนะภายใน มี ๖ คือ ตา ๑ หู ๑ จมูก ๑ ลิ้น ๑ กาย ๑ ใจ ๑

๒. आयตนะภายนอก มี ๖ คือ รูป ๑ เสียง ๑ กลิ่น ๑ รส ๑ โผฏฐัพพะ ๑ ธรรมารมณ์ ๑

ตัวเลข ๔๐ หมายถึง กัมมัฏฐาน ๔๐ แห่งการปฏิบัติธรรมของหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล กัมมัฏฐานคือสิ่งที่ใช้ฝึกสมาธิ หรือบายกลวิธีเหนี่ยวนาสมาธิ สิ่งที่เอามากำหนดเพื่อให้จิตสงบ

ส่วนต่อมาคือตัวอาคาร ซึ่งมีขนาดกว้าง-ยาวเท่ากับ ๗x๗ เมตร ซึ่งเลข ๗ นี้ หมายถึงหลักธรรม สัปติสธรรม ๗ คือ ๑. เป็นผู้รู้จักเหตุ (ธัมมัญญตา) ๒. เป็นผู้รู้จักผล (อัตถัญญตา) ๓. เป็นผู้รู้จักตน (อัตตัญญตา) ๔. เป็นผู้รู้จักประมาณ (มัตตัญญตา) ๕. เป็นผู้รู้จักกาล (กาลัญญตา) ๖. เป็นผู้รู้จักบริษัท (ปริสสัญญตา) ๗. เป็นผู้รู้จักบุคคล (ปุคคลัญญตา)

สำหรับผนังอาคาร เป็นรูปดอกบัว ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนเมืองอุบลราชธานี คันทวย บันเป็นรูปไก่ คือปีเกิดหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล คือ ปีระกา

ในส่วนของหน้าบันทั้ง ๔ ด้าน หมายถึงหลักธรรม สัมมปธาน ๔ คือ

๑. สังวรปธาน เพียรระวังหรือเพียรปิดกั้นยับยั้งบาปอกุศลที่ยังไม่เกิดมิให้ เกิด

๒. ปหานปธาน เพียรละหรือเพียรกำจัดบาปอกุศลที่เกิดขึ้นแล้ว

๓. ภาวนาปธาน เพียรเจริญหรือเพียรก่อให้เกิดกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้น

๔. อนुरักขนาปธาน เพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่นและให้เจริญยิ่งขึ้นไปจนไพบูลย์

หน้าบันแต่ละด้านจะบอกถึงเรื่องราวของหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล คือ

ทิศตะวันออก หมายถึง องค์หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ซึ่งเกิดวันจันทร์

ทิศใต้ หมายถึง องค์หลวงปู่เสาร์ นั้นท่านคิดเลื่อมใสในคณะธรรมยุต ท่าน จึงได้ญาติเป็นพระภิกษุฝ่ายธรรมยุต โดยมีพระเทวธมฺมิ (ม้าว) วัดศรีทอง เป็นพระ อุปัชฌาย์ จึงมีตราคณะธรรมยุตติดไว้เพื่อแสดงความเลื่อมใสในคณะธรรมยุต

ทิศตะวันตก หมายถึง องค์หลวงปู่เสาร์ เกิดปีระกา

ทิศเหนือ หมายถึง หลักธรรมพรหมวิหารธรรม เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา หลักธรรมนี้องค์หลวงปู่เสาร์ปฏิบัติเพื่อบรรลุธรรมเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า

ในส่วนยอดเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน เป็นยอดแปดเหลี่ยม เข้าหลักธรรม

อริยมรรค ๘ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่องค์หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ยึดเป็นแนวทางการปฏิบัติตนให้บรรลุธรรม คือ

๑. สัมมาทิฐิ คือ ความเข้าใจถูกต้อง
๒. สัมมาสังกัปปะ คือ ความใส่ใจถูกต้อง
๓. สัมมาวาจา คือ การพูดจาถูกต้อง
๔. สัมมากัมมันตะ คือ การดำรงชีพถูกต้อง
๕. สัมมาอาชีวะ คือ การดำรงอาชีพถูกต้อง
๖. สัมมาวายามะ คือ ความเพียรถูกต้อง
๗. สัมมาสติ คือ การระลึกประจําใจถูกต้อง
๘. สัมมาสมาธิ คือ การตั้งใจมั่นถูกต้อง

การปฏิบัติธรรมทุกขั้นตอน รวมลงในมรรคอันประกอบด้วยองค์ ๘

ส่วนสุดท้ายคือ ปลียอด เป็นกลีบ ๓ ชั้น หมายถึง ศีล สมาธิ ปัญญา

เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล นับเป็นอีกหนึ่งงานที่ทำให้ พระครูอุบลคุณาภรณ์ ภาควุฒิจายเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่าได้ทำงานบูชาเทิดทูนพ่อแม่ครูบาอาจารย์

แต่ในใจท่านก็ยังมียกสิ่งหนึ่งที่ยังติดค้างอยู่ นั่นคือ อยากสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานและรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต เคียงคู่กัน ในฐานะที่หลวงปู่มั่นเป็นศิษย์เอกหลวงปู่เสาร์ และครั้งหนึ่งก็เคยมาฝึกวิปัสสนากัมมัฏฐานอยู่ที่วัดเลียบแห่งนี้

พระครูอุบลคุณาภรณ์ เล่าให้ฟังว่า เรื่องการสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานและรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต นั้นอยู่ในใจมานานเหมือนกัน ก็ได้แต่คิด ความเป็นไปได้นั้นแทบมองไม่เห็น เพราะว่าทางวัดเพิ่งจะสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ไป จึงไม่มีกำลังทรัพย์ จะปรึกษากับญาติโยมผู้มีจิตศรัทธาก็เกรงจะถูกครหาว่า “ได้คืบจะเอาศอก”

อารามแห่งบูรพาจารย์

“ตอนนั้น เมื่อไม่เห็นว่ามีแวว อาตมาพจึงได้แต่ตั้งสัจจอธิษฐานขอบุญ
บารมีหลวงปู่มัน ว่าถ้าอาตมาได้มีบุญวาสนาที่จะสร้างอนุสรณ์สถานถวายพระเดช
พระคุณหลวงปู่มัน ฐริทตโต ขอสิ่งที่ได้ตั้งสัจจอธิษฐานนั้นจงเป็นจริงและสำเร็จ
เทอญ การจะทำนั้นไม่ได้หวังสิ่งใด เพียงแต่ขอเทิดทูนพระคุณครูบาอาจารย์ ถวายเป็น
พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา และอาจารย์บูชา แต่หลวงปู่มัน ฐริทตเถระ”

“ด้วยน้อมสักการบูชาอย่างยิ่ง เพราะครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์สายพระ
กัมมัญฐาน หลวงปู่มันได้มาศึกษาวิปัสสนาธุระ ณ สถานที่แห่งนี้ อันเป็นสถานที่
ศักดิ์สิทธิ์ สาธุชนทั้งหลายจะได้จารึกว่า วัดเลียบแห่งนี้ ในอดีตเป็นบ่อเกิดแห่งพระ
อริยสงฆ์ ผู้ทรงคุณค่าแห่งการเคารพ สักการบูชา เทิดทูนแห่งการปฏิบัติ”

เจ้าอาวาสวัดเลียบได้แต่เก็บเรื่องนี้ไว้ในใจไม่ได้บอกใคร

รูปเหมือนหลวงปู่มัน ฐริทตโต ณ วัดเลียบ

และงานบูชาบูรพาจารย์ของ “เกศณี จิรวัฒน์วงศ์”

ความคิดของ พระครูอุบลคณาภรณ์ ไกล่เป็นจริงขึ้นมาเมื่อกลางปี พ.ศ.
๒๕๕๒ ในวันหนึ่งที่ เกศณี จิรวัฒน์วงศ์ ได้เดินทางมากราบสักการะหลวงปู่เสาร์
กนตสีโล และดูงานการก่อสร้างศาลาบำเพ็ญกุศลที่เธอเป็นเจ้าภาพสร้างถวายวัดเลียบ

พระครูอุบลคณาภรณ์ เล่าให้ฟังถึงเหตุการณ์ในวันนั้นว่า หลังจากที่โยมน้า-
เกศณี กราบสักการะหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ในเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานเสร็จ ก็มา
พบกับอาตมา โดยบอกว่ามีเรื่องสำคัญที่คิดเอาไว้มานานแล้วจะกราบเรียน

“โยมน้าถามอาตมาว่า เคยคิดจะสร้างรูปเหมือนของหลวงปู่มัน และเจดีย์วิหาร
อนุสรณ์สถานถวายท่านบ้างหรือไม่ อาตมาก็บอกว่า คิดมาตลอด โยมน้าก็เลยพูด
ว่าเรื่องสำคัญที่ขอกราบเรียน คืออยากกราบขอโอกาสถวายงานสร้างรูปเหมือน
หลวงปู่มัน และสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน คู่กับเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานของ
หลวงปู่เสาร์ เพื่อเป็นการบูชาพ่อแม่ครูบาอาจารย์สายวิปัสสนากัมมัญฐาน และสร้าง

อนุสรณ์สถานสำคัญไว้ที่บ้านเกิด” เจ้าอาวาสวัดเลียบ กล่าว

เหตุที่เกศนิมีความคิดที่อยากสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานกับรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต สอดคล้องกับความคิดของเจ้าอาวาสวัดเลียบ เพราะเธอมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และวัตรปฏิบัติปฏิบัติในหลวงปู่มั่น และที่สำคัญคือเธอเป็นคนที่มิภูมิลำเนาเกิดที่จังหวัดอุบลราชธานีด้วย

เกศนิ ย้อนความหลังให้ฟังว่า บ้านเกิดนั้นอยู่บริเวณคุ้มวัดใต้ ริมแม่น้ำมูล ชีวิตในวัยเด็กผูกพันกับวัดใต้และวัดเลียบ ซึ่งห่างกันเพียงถนนคัน โดยพ่อกับแม่มักจะพาลูก ๆ ทำบุญอยู่ทั้ง ๒ วัดนี้

“ส่วนตัวเป็นคนທີ່ศึกษาประวัติครูบาอาจารย์มาแต่ไหนแต่ไร พอได้หนังสือบูรพาจารย์ซึ่งย้อนไปไม่รู้กี่สิบปีมาแล้ว ก็ได้อ่านประวัติของหลวงปู่มั่น จนเกิดความซาบซึ้งกับความเป็นพ่อแม่ครูบาอาจารย์ในตัวของท่าน ที่ได้พากเพียรปฏิบัติและสั่งสอนสร้างศิษยานุศิษย์รุ่นต่อ ๆ มามากมาย ซึ่งถือว่าเป็นคุณูปการมหาศาลกับสายธุระดงดกัมมัญฐาน และนำก็มีหลวงปู่มั่นอยู่ในใจตลอดมา”

“ในยุคของเรานั้น แม่ไม่ทันได้พบหลวงปู่มั่น แต่ก็หนังสือให้ศึกษาและหนังสือบูรพาจารย์ของท่านจะอยู่บนหัวเตียงตลอดเวลา วันไหนอยากรู้เรื่องธรรมคำสั่งสอนของหลวงปู่ก็จะเปิดอ่าน พอโตขึ้น ก็ทันได้มีโอกาสกราบรับฟังธรรมจากหลวงปู่ชา สุภทฺโท ลูกศิษย์หลวงปู่มั่น ซึ่งตอนนั้นตัวเองอายุประมาณ ๑๔-๑๕ พ่อแม่ก็พาไป วัดหนองป่าพง

ในความรู้สึกแล้ว เหมือนเราสืบสายรับธรรมคำสอนพระสายวัดป่ามาตลอด” เกศนิ กล่าว

ความคิดที่จะสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานกับรูปเหมือนของหลวงปู่มั่น อยู่ในจิตศรัทธาของเกศนิตลอดมา และมุ่งมั่นมากขึ้นหลังจากที่เธอได้ไปกราบขอพรหลวงปู่มั่นที่วัดป่าภูริทัตตถิราวาส จังหวัดสกลนคร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งในครั้งนั้นเธอได้มีโอกาสทำงานสร้างรูปเหมือนพระมหากัสสปเถระ และธรรมสภาถวายที่

วัดป่าขันติธรรม อ. บ้านโฮ้ง จ. ลำพูน และงานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ยิ่งทำให้เธอมีกำลังใจที่จะทำงานถวายหลวงปู่มั่นในอนาคตต่อไป

เกศณี เล่าให้ฟังว่า ราวกลางปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้เดินทางกลับไปเยี่ยมบ้านเกิด มีโอกาสเข้าไปที่วัดเลียบ เพื่อดูงานกำแพงวัดที่ร่วมสร้าง เย็นวันนั้น บรรยาศที่วัดสงบเงียบ แดดสวย ท้องฟ้าสดใส เห็นยอดเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ต้องแสงส่องประกายทองตัดกับสีฟ้าคราม งดงามมาก จึงได้เข้าไปกราบหลวงปู่เสาร์ และอธิษฐานจิต ขอมิบุญได้ถวายงานบูชาหลวงปู่มั่น เพราะเมื่อมีเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ก็น่าจะมีเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานและรูปเหมือนของหลวงปู่มั่นที่นี่ด้วย เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่า หลวงปู่มั่นได้มาฝากตัวเป็นลูกศิษย์หลวงปู่เสาร์ตั้งแต่เป็นตาปะขาว มาฝึกปฏิบัติอยู่ที่วัดเลียบนี้ จนกระทั่งหลวงปู่เสาร์พาไปบวช

“หลังจากวันนั้น ก็คิดเรื่องนี้อยู่เรื่อย ๆ ยังนึกภาพไม่ออกว่าเจดีย์จะเป็นแบบไหน อยู่ตรงตำแหน่งไหน ครั้งหนึ่งเคยให้คุณสมชาย จงแสง ช่วยไปเล็ง ๆ ตำแหน่ง และเขียนแบบคร่าว ๆ ซึ่งคุณสมชายก็ร่างแบบมาให้ดู แต่ก็ยังไม่ได้คุยกับเจ้าอาวาส”

จนกระทั่งวันหนึ่งกลางปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เกศณีจึงได้กราบเรียนเจ้าอาวาสให้ทราบถึงดำริในใจที่เก็บไว้มานาน เรื่องการก่อสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานและรูปเหมือนหลวงปู่มั่น

“ถ้าอย่างนั้น โยมน้ำ กราบขอโอกาสได้ทำบุญนี้ ได้สร้างรูปหลวงปู่มั่น ได้สร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานถวาย” เกศณี พนมมือบอกกับเจ้าอาวาสวัดเลียบ

วันนั้นท่านพระครูอุบลคุณาภรณ์ได้แต่ยิ้ม ๆ ไม่ได้ตอบว่าอะไร

แต่ภายหลัง ท่านเจ้าอาวาสวัดเลียบ ก็ได้พูดคุยเรื่องนี้กับโยมผู้เป็นเพื่อนของเกศณี ที่มีบ้านอยู่ในละแวกวัด โดยท่านบอกว่า สิ่งที่คุณพูดออกมา เรื่องขอเป็นเจ้าภาพสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานถวายหลวงปู่มั่นนั้น ให้รู้สึก “คำแดงหัวใจ” หรือ “ตรงใจ” เป็นอย่างมาก

เพราะเป็นสิ่งที่พระครูอุบลคณาภรณ์คิดมานานแล้วว่า ใครหนอจะเป็นคนมาสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานและรูปเหมือนหลวงปู่มั่น โดยเรื่องนี้ก็เคยได้ปรารภกับผู้หลักผู้ใหญ่หลายๆ คน แต่สุดท้ายก็เงียบไปหมด

ในที่สุดก็มีผู้ที่ประสงค์ตรงกันก็คือ เกศณี จิรวัดน์วงศ์ เลือดเนื้อเชื้อไขคนเมืองอุบลราชธานี

การทำงานด้วยความศรัทธาจึงเริ่มตั้งแต่วันนั้น

ขั้นตอนการก่อสร้าง และรูปแบบเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน ของ “พระครูอุบลคณาภรณ์”

เริ่มต้นการทำงานด้วยการขอพรและคำแนะนำจากพระเถระในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเข้าไปกราบนมัสการ พระราชธรรมโกศล เจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี (ธรรมยุต) ที่วัดใต้พระเจ้าใหญ่องค์คือ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระมงคลกิตติธาดา ที่วัดป่าวิเวกธรรมชาน์ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งพระเถระทั้งสองได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานและรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต และทั้ง ๒ ท่านร่วมอนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง

จากนั้นวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ พระครูอุบลคณาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดเลียบ นำคณะพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา และคณะของเกศณีจากกรุงเทพฯ เดินทางไปยังวัดป่าภูริทัตตธรรมาวาส อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เพื่อกราบสักการะ ตั้งสัจจอธิษฐานขออนุญาตให้มีงานที่จะทำสำเร็จตามประสงค์

พระครูอุบลคณาภรณ์ จึงเป็นผู้กล่าวคำอธิษฐาน เมื่อเวลาประมาณ ๑๔.๐๐ น. ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กระผมพระครูอุบลคณาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดเลียบ จังหวัดอุบลราชธานี พร้อมลูกหลานศิษยานุศิษย์ ได้มากราบสักการะพระเดชพระคุณหลวงปู่มั่น ภูริทัตตเถระ

ผู้เป็นพระอรหันต์ พระเดชพระคุณได้รับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๓๖ ณ วัดศรีทอง มีพระอริยกิจ (อ่อน) เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอาจารย์สีทา ขยเสโน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูประจักษ์อุบลคุณ (ส่วย) เป็นพระอนุสาวนาจารย์ จากนั้น พระเดชพระคุณได้จำพรรษาปฏิบัติธรรมบำเพ็ญเพียรภาวนา ณ วัดเลียบ ตลอดมา

ในการนี้ กระผมพร้อมด้วยลูกหลานศิษยานุศิษย์ ได้พร้อมใจที่จะหล่อรูปเหมือน สร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานถวายพระเดชพระคุณ เพื่อน้อมรำลึกถึงคุณความดี เลื่อมใสปฏิบัติแห่งการปฏิบัติของพระเดชพระคุณ เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานเป็นที่กราบสักการะของเหล่าเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายสืบไป ขอพระเดชพระคุณหลวงปู่จงได้โปรดอนุโมทนาให้งานครั้งนี้ได้สำเร็จทุกประการเทอญ สาธุ สาธุ สาธุ

เมื่อได้ทำพิธีอธิษฐานขอ ซึ่งให้ความรู้สึกเหมือนได้มา “อัญเชิญหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต กลับบ้าน” เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ต่อมาจึงได้กำหนดวันวางศิลาฤกษ์ เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ในวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งตรงกับขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๑๐

จากนั้นก็ดำเนินการก่อสร้างต่อทันที โดยทุกสิ่งทุกขั้นตอนในการทำงานสามารถผ่านพ้นไปได้อย่างราบรื่น ด้วยบารมีขององค์หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต โดยแท้

สำหรับการออกแบบเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ทางคณะผู้ดำเนินการก่อสร้างได้ปรึกษากันว่า น่าจะมีรูปแบบที่คล้ายกับเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล โดยตั้งอยู่เคียงข้างกับเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เพียงแต่เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานที่สร้างขึ้นใหม่นี้จะมีความสูงไม่เท่ากัน เนื่องจากเล็งเห็นว่า หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต นั้นเป็นลูกศิษย์หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ความสูงของเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานจึงไม่ควรจะสูงเกินกว่าพ่อแม่ครูบาอาจารย์

เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ออกแบบโดย พระครูอุบลคณา

ภรณ์ เจ้าอาวาสวัดเลียบ สร้างเป็นจัตุรมุข ๔ ด้าน ผนังวิหารโดยรอบปั้นเป็นบัว ๔ เหล่า ตัวอาคารขนาด ๗x๗ เมตร บันได ๓ ทาง จั่ว ๔ ด้าน ยอดเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานทำเป็นพระธาตุพนม สูงจากฐานถึงยอดฉัตร ๑๓ เมตร

ซึ่งตัวเลขทั้งหมดที่ปรากฏนี้ ล้วนมีความหมายแห่งการบรรลุธรรมขององค์หลวงปู่มั่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระเบียงโดยรอบ ทำเป็นสี่เหลี่ยมย่อมุม ขนาด ๑๒.๕๐x๑๒.๕๐ เมตร เข้าในหลักธรรม आयตนะ ๑๒ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน

๑. आयตนะภายใน มี ๖ คือ ตา ๑ หู ๑ จมูก ๑ ลิ้น ๑ กาย ๑ ใจ ๑

๒. आयตนะภายนอก มี ๖ คือ รูป ๑ เสียง ๑ กลิ่น ๑ รส ๑ โผฏฐัพพะ ๑ ธรรมารมณ์ ๑

สำหรับเลข ๔๐ หมายถึง กัมมัญฐาน ๔๐ แห่งการปฏิบัติธรรมของหลวงปู่มั่น ซึ่งคำว่า กัมมัญฐานนี้หมายถึง สิ่งที่ใช้ฝึกสมาธิ หรืออุบายกลวิธีเหนี่ยวนำสมาธิ สิ่งที่เขาเมื่อกำหนดเพื่อให้จิตสงบ

ส่วนต่อมาก็คือ ขนาดความกว้าง-ยาว ของตัวอาคาร กำหนดขนาดไว้ ๗x๗ เมตร

โดยเลข ๗ นี้ หมายถึงหลักธรรม โพชฌงค์ ๗ หมายถึง ธรรมที่เป็นองค์ประกอบ เป็นเครื่องสนับสนุนให้บรรลุธรรมหรือตรัสรู้ เป็นเครื่องปลุกใจให้รู้ ให้ตื่น ให้เบิกบาน ไม่ให้กิเลสครอบงำให้มีติดบอด หลับไหลหลุด หรือฟุ้งซ่าน ซึ่งจะประกอบด้วยองค์ ๗ ประการ เรียกว่า โพชฌงค์ ๗ คือ

๑. สติ	มีความรู้สึกเต็มที่	(ไม่ฝันไปหรือมีสติวิปลาส)
๒. ธัมมวิจยะ	มีปัญญาชนธรรม	(ไม่ใช่คาดคะเนหรือเดา)
๓. วิริยะ	มีความเพียรพยายาม	(ไม่ใช่เป็นไปโดยบังเอิญ)
๔. ปีติ	มีความอิ่มใจ	(ไม่ใช่ทำด้วยความน้อยเนื้อต่ำใจ)
๕. ปัสสัทธิ	มีความสงบใจ	(ไม่ใช่ปล่อยให้ฟุ้งซ่าน)

๖. สมาธิ ต้องมีสมาธิ (ไม่ใช่เกิดจากอาการอย่างอื่น)

๗. อุเบกขา ต้องปล่อยวางอารมณ์ (ไม่ใช่ด้วยการยึดถือ)

โพชฌงค์ นอกจากเป็นสูตรที่ใช้สวดให้คนปกติได้ฟังเพื่อเตือนสติแล้ว ยังสามารถใช้สวดให้ผู้ป่วยฟังเพื่อการรู้จักปลง รู้จักวาง ไม่ยึดมั่นถือมั่น ซึ่งจะช่วยให้อาการป่วยทุเลา หรือหายป่วยไปได้ในที่สุด ดังมีตำนานกล่าวถึงโพชฌงค์สูตรว่า ครั้งหนึ่ง พระมหากัสสปเถระอาพาธหนัก พระบรมศาสดาเสด็จไปเยี่ยมแล้วทรงแสดงโพชฌงค์สูตรให้ฟัง พระมหากัสสปเถระก็หายจากอาการอาพาธ

ทากรัตนสัมโพชฌงค์ หรือ จักริแก้ว ๗ ประการ คือ ๑. จักริแก้ว ๒. ช้างแก้ว ๓. ม้าแก้ว ๔. มณีแก้ว ๕. นางแก้ว ๖. ขุนคลังแก้ว ๗. ขุนพลแก้ว เป็นคู่बारมี เจ้าจักรพรรดิ ฉันทิ แก้ว ๗ ประการ คือ ๑. สติแก้ว ๒. ธัมมวิจยะแก้ว ๓. วิริยะแก้ว ๔. ปีติแก้ว ๕. ปัสสัทธิแก้ว ๖. สมาธิแก้ว ๗. อุเบกขาแก้ว ย่อมเป็นคู่बारมีขององค์ พระสัมมาสัมมาพุทธเจ้า ฉะนั้น

และเป็นเครื่องบรรลุธรรมขององค์หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ด้วยเช่นกัน

นี่คือที่มาของตัวเลข ๗x๗ เมตร ของตัวอาคาร

นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นรูปปั้นประดับวิหาร โดยพระครูอุบลคณาภรณ์ ได้กำหนดไว้เป็นรูปเหล่าทวยเทพเทวดาทั้งหลาย ที่ได้มาแสดงอนุโมทนาแห่งการบรรลุธรรมของพระอริยสงฆ์องค์หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

สำหรับ พนักตัวอาคารรอบนอก บันเป็น ดอกบัว ๔ เหล่า ได้แก่

๑. ดอกบัวที่อยู่พ้นน้ำ คือ พวกที่มีสติปัญญาฉลาดเฉลียว เป็นสัมมาทิฐิ เมื่อได้ฟังธรรมก็สามารถรู้และเข้าใจในเวลาอันรวดเร็ว เปรียบกับดอกบัวเมื่อต้องแสงอาทิตย์ก็เบ่งบานทันที เรียกว่า อุคฆฏิตัญญู

๒. ดอกบัวที่อยู่ปร่มน้ำ คือ พวกที่มีสติปัญญาปานกลาง เป็นสัมมาทิฐิ เมื่อได้ฟังธรรมแล้วพิจารณาตามและได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติม จะสามารถรู้และเข้าใจได้ในเวลาอันไม่ช้า หากเป็นดอกบัวก็จะบานในวันถัดไป เรียกว่า วิปจิตัญญู

๓. ดอกบัวที่อยู่ใต้น้ำ คือ พวกที่มีสติปัญญาน้อย แต่เป็นสัมมาทิฐิ เมื่อได้ฟังธรรมแล้วพิจารณาตามและได้รับการอบรมฝึกฝนเพิ่มอยู่เสมอ มีความขยันหมั่นเพียรไม่ย่อท้อ มีสติมั่นประกอบด้วยศรัทธา ปสาทะ ในที่สุดก็สามารถรู้และเข้าใจได้ หากเปรียบเป็นดอกบัว ในวันหนึ่งข้างหน้าซึ่งจะค่อยๆ โผล่ขึ้นเบ่งบานได้ เรียกว่า เนยยะ

๔. ดอกบัวที่จมอยู่กับโคลนตม คือ พวกที่ไร้สติปัญญา และยังเป็นมิจฉาทิฐิ แม้ได้ฟังธรรมก็ไม่อาจเข้าใจความหมายหรือยังขาดศรัทธา ปสาทะ ไร้ซึ่งความเพียร หากเปรียบกับดอกบัว ก็ยังแต่จะตกเป็นอาหารของเต่า ปลา ไม่มีโอกาสขึ้นพ้นน้ำเพื่อเบ่งบาน เรียกว่า ปทปรมะ

บัวทั้ง ๔ เหล่านี้ จะเป็นเครื่องเตือนสติมนุษย์ว่าจะเลือกเป็นบัวเหล่าใด

ส่วนต่อมาคือ จัตุรमुख ๔ ด้านของวิหาร หมายถึง อริยสัจ ๔ หรือความจริงที่มีอยู่ ๔ ประการ คือ การมีอยู่ของทุกข์ เหตุแห่งทุกข์ ความดับทุกข์ และหนทางนำไปสู่ความดับทุกข์

โดยมีรายละเอียดของความจริงแต่ละอย่าง คือ

๑. ทุกข์ คือ การมีอยู่ของทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ และตาย ล้วนเป็นทุกข์ ความโศกเศร้า ความโกรธ ความอิจฉาริษยา ความวิตกกังวล ความกลัวและความผิดหวัง ล้วนเป็นทุกข์ การพลัดพรากจากของที่รักก็เป็นทุกข์

๒. สมุทัย คือ เหตุแห่งทุกข์ เพราะอวิชชา ผู้คนจึงไม่สามารถเห็นความจริงของชีวิต

๓. นิโรธ คือ ความดับทุกข์ การเข้าใจความจริงของชีวิต นำไปสู่การดับความเศร้าโศกทั้งหมด อันยังให้เกิดความสงบและความเบิกบาน

๔. มรรค คือ หนทางนำไปสู่ความดับทุกข์ อันได้แก่ อริยมรรค ๘ ซึ่งได้รับการหล่อเลี้ยงด้วยการดำรงชีวิตอย่างมีสติ ความมีสตินำไปสู่สมาธิและปัญญา ซึ่งจะปลดปล่อยให้พ้นจากความทุกข์และความโศกเศร้าทั้งหมด นี่เป็นหลักแห่งการบรรลุ

ธรรมหลวงปู่มั่น

ต่อมาในส่วนของ หน้าบัน เล่าถึงเรื่องราวของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

ทิศตะวันออก แสดงความหมายถึงการท่องเที่ยวหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ได้น้อมกาย น้อมใจ น้อมวาจา ถวายตัวเป็นศิษย์หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ณ วัดเลียบ

ทิศใต้ หมายถึง สมัยที่หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต มาถวายตัวเป็นศิษย์กับหลวงปู่เสาร์ ณ วัดเลียบ ท่านได้สืบนิมนิตว่า มีผ้าสีขาวตัวหนึ่งวิ่งมาจากไหนไม่ทราบ ท่านก็ขึ้นขี่มาขาวทันที มักก็พาท่านวิ่งห่อเต็มเหยียดไปกลางทุ่ง การที่หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ได้ขี่มาขาวนั้น หมายถึงการเดินทางไปสู่ความบริสุทธิ์อย่างรวดเร็ว

ทิศเหนือ หมายถึง มาขาวนั้นได้พาหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ไปพบคู่พระไตรปิฎก ตั้งอยู่ตรงหน้า มักก็หยุดลงตรงนั้น แต่หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ยังมีได้เปิดดูพระไตรปิฎกนั้น ท่านรู้สึกตัวตื่นขึ้นเสียก่อน การที่ม้าขาวนำท่านไปพบคู่พระไตรปิฎกแต่ไม่ได้เปิดดูนั้น คือท่านไม่ได้ถึงปฏิสัมภิทาญาณ ถ้าเปิดดูนั้นคุณก็จะแตกฉานกว่านี้ นี่เป็นเพียงพบคู่ก็ถึงเพียงปฏิสัมภิทาญาณ การสอนผู้อื่นบ้างเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าท่านสืบนิมนิตนี้เป็นบุญนิมิต บอกความมั่นใจในการทำความเพียรของท่าน เมื่อแรกอุปสมบท

ทิศตะวันตก หมายถึง การกำเนิดแห่งองค์หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต คือ ปิยะมม

อีกส่วนสำคัญและโดดเด่นของเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต นั่นคือ ยอดเจดีย์ โดยกำหนดรูปแบบให้เป็น “พระธาตุพนม” ด้วยมูลเหตุดังที่ พระอุบลคณาภรณ์ ได้เล่าให้ฟังว่า ครั้งหนึ่ง ราวปี พ.ศ. ๒๔๔๔ หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล และหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ถูงดักกลับจากประเทศลาวโดยข้ามมาบริเวณท่าข้าม มายังนครพนม และได้จำพรรษาอยู่บริเวณที่ปัจจุบันนี้คือ วัดพระธาตุพนม

“สถานที่ขณะนั้นมีพระเจดีย์อยู่แล้ว แต่เป็นบริเวณป่ารกทึบ มีต้นไม้ใหญ่ และเถาวัลย์ปกคลุมพระเจดีย์ ไม่มีใครเข้าไปบูรณะถากถาง เพราะกลัวอาถรรพ์”

“ช่วงที่คณะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หยุดพักเพื่อบำเพ็ญสมณธรรม ณ

บริเวณนั้น กลางคืน ประมาณ ๔-๕ ทุ่มจะมีแสงสีเขียวเป็นวงกลมขนาดเท่าลูกมะพร้าวและมีรัศมีสว่างเป็นทางผุดออกจากยอดพระเจดีย์ แล้วก็ลอยห่างออกไปสุดสายตา ถึงช่วงตี ๓-๔ แสงนั้นจะลอยกลับเข้ามาจนถึงองค์พระเจดีย์แล้วก็หายเข้าองค์พระเจดีย์”

“เห็นดังนั้น หลวงปู่เสาร์จึงพูดว่า ‘ที่พระเจดีย์นี้ต้องมีพระบรมสารีริกธาตุอย่างแน่นอน’ หลังจากนั้น หลวงปู่เสาร์และหลวงปู่มั่น จึงได้ชักชวนชาวบ้านญาติโยมทั้งหลายในละแวกนั้น มาช่วยกันถากถางทำความสะอาดรอบบริเวณองค์พระธาตุพนม” พระอุบลคณาภรณ์ เล่าไว้

และนี่คือ มูลเหตุที่ยอดเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ออกแบบเป็นรูปพระธาตุพนม โดยที่ฐานพระธาตุพนมนั้นเป็นดอกบัวคว่ำ บัวหงาย หมายถึง บурพอาจารย์หลวงปู่เสาร์และหลวงปู่มั่น ซึ่งเป็นชาวจังหวัดอุบลราชธานีโดยกำเนิด และได้เจริญรอยตามแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

รอบพระธาตุเป็นดอกบัวทั้ง ๔ ด้าน อันหมายถึง ความเจริญงอกงาม ไพบูลย์แห่งพระพุทธศาสนา ครอบทั่ว ๕,๐๐๐ วัสสา

ปลียอดพระธาตุ เป็นดอกบัว ๓ ชั้น หมายถึง พระรัตนตรัย อันประกอบด้วย พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระอริยสงฆ์เจ้า

ความสูงของพระธาตุพนมจำลองจากฐานถึงยอดฉัตร ๑๓ เมตร อันหมายถึง ธุดงค์วัตร ๑๓ ที่องค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ได้ยึดหลักในการปฏิบัติธุดงค์วัตร ได้แก่

๑. ถือการนุ่งห่มผ้าบังสุกุลเป็นวัตร
๒. ถือการนุ่งห่มผ้าสามผืนเป็นวัตร
๓. ถือการบิณฑบาตเป็นวัตร
๔. ถือการบิณฑบาตไปโดยลำดับแถวเป็นวัตร
๕. ถือการฉันจังหันมือเดียวเป็นวัตร

อารามแห่งบูรพจารย์

๖. ถือการฉันในภาชนะเดียวคือฉันในบาตรเป็นวัตร
๗. ถือการห้ามภัตตาหารที่เขานำมาถวายภายหลังเป็นวัตร
๘. ถือการอยู่ป่าเป็นวัตร
๙. ถือการอยู่โคนต้นไม้เป็นวัตร
๑๐. ถือการอัปโภคาสที่แจ้งเป็นวัตร
๑๑. ถือการอยู่ป่าช้าเป็นวัตร
๑๒. ถือการอยู่ในเสนาสนะตามมีตามได้เป็นวัตร
๑๓. ถือนิสัยชกัณฐะคฤงค์ คือการไม่นอนเป็นวัตร

ดังนั้นเจติยวิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต มีทั้งความงามแล้วยังมี
ความหมายธรรมอันลึกซึ้ง ที่พุทธศาสนิกชนพึงสดับ อีกทั้งยังเป็นปูชนียสถานที่
สำคัญแห่งหนึ่งในเมืองอุบลราชธานี

รูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล และหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ฝีมือการปั้นของ เศชา สายสมบุญ

ในขณะเดียวกันระหว่างการทำงานในการก่อสร้างเจติยวิหารอนุสรณ์
สถานหลวงปู่มั่นอยู่นั้น งานรูปเหมือนหลวงปู่มั่นก็ดำเนินควบคู่ไปพร้อมกัน โดย
เกศินีได้เชิญอาจารย์เศชา สายสมบุญ อาจารย์สอนวิชาประติมากรรม วิทยาลัย
ช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมศิลปากร มาเป็นปฏิมากรในการปั้นรูปเหมือน
หลวงปู่มั่น อาจารย์เศชาได้เคยร่วมงานเป็นพุทธบูชาร่วมกันมานาน เช่น การสร้างรูป
เหมือนพระมหาภักตสเถระที่วัดป่าขนติธรรม อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน, การสร้าง
รูปแกะสลักหินทราย พระโพธิสัตว์โพธิมณฑล วัดป่าวิเวกธรรมชาน อำเภอม่วงสามสิบ
จังหวัดอุบลราชธานี

จากนั้นอาจารย์เศชาจึงเริ่มงาน

อาจารย์ได้อธิบายให้ฟังว่า รูปเหมือนหลวงปู่มั่นที่ทำการปั้นในครั้งนี้จะใหญ่

กว่าองค์จริงเล็กน้อย เพราะถ้าทำเท่าจริงโดยพื้นที่และโดยเฉพาะเป็นรูปสำเร็จแล้ว
รมดำ ในสายตาคนจะมองว่า รูปนี้จะเล็กกว่าองค์จริง ซึ่งทางภาษาศิลปะเขาใช้คำว่า
“เท่ากว่า”

ส่วนแนวคิดหรือการออกแบบ ได้แบบมาจากรูปถ่ายที่ได้เห็น ช่วยกันดูหลาย ๆ
รูป หลาย ๆ คน แล้วมาลงมติเลือกกันว่าจะปั้นหลวงปู่มั่นในช่วงวัยไหน ส่วนด้านหลัง
ด้านข้าง ซึ่งมองไม่เห็นนั้น ก็อาศัยจินตนาการจากหลักฐานที่มี

ก่อนลงมือทำงาน เดชาได้เดินทางไปเยือนวัดเลียบบ่อยครั้ง ด้วยเหตุผลว่า
การได้ไปเห็นสถานที่จริงจะช่วยทำให้การทำงานสะดวกขึ้นมาก โดยเฉพาะเมื่อได้รู้
ว่าเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานนั้นมีขนาดเท่าไร ควรจัดวางอย่างไร มุมมองควรเป็นแบบ
ไหน ทุกอย่างสัมพันธ์กับเรื่องพื้นที่ และที่สำคัญอีกอย่างคือ ทำให้เดชาได้พูดคุยกับ
พระครูอุบลคุณาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดเลียบ ถึงเรื่องราวของพ่อแม่ครูบาอาจารย์ทั้ง
สองรูป

“การได้คุยกับเจ้าอาวาส ศึกษาประวัติพระอาจารย์ทั้งสอง ช่วยในการทำงาน
ได้มาก เพราะทำให้ได้รู้ถึงจริยวัตรของท่าน และต้องปั้นสิ่งที่เป็นามธรรมนั้นให้ออก
มาเป็นรูปธรรมให้ได้ คือทำให้คนรู้สึกได้ถึงคามมีเมตตา ความเป็นผู้ที่หมดสิ้น
แล้วซึ่งกิเลส ความน่าเกรงขาม นี่คือนสิ่งที่มองไม่เห็น ตรงนี้คือความยากในการ
ทำงานศิลปะ”

“ในการทำงานนั้นไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ผมจะต้องรู้ว่าคน ๆ นั้นเป็นอย่างไร
ลักษณะนิสัย ทำทางอย่างไร เพราะทุกอย่างนั้นเกี่ยวข้องกันหมด ไม่ใช่แค่ปั้น
รูปเป็นก็ทำได้ เราต้องศึกษาชีวิตเขาอย่างรอบด้าน และพยายามสอดแทรกสิ่ง
เหล่านี้ที่ล้วนแต่เป็นสิ่งที่เห็นไม่ได้ด้วยตาลงไปให้ได้ นี่คือการพิเศษการทำ
ศิลปะ ไม่มีทฤษฎีตายตัว” อาจารย์เดชา กล่าว

ลักษณะเด่นของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ที่อาจารย์เดชาเลือกปั้นนั้น ได้มีความเห็น
ตรงกันว่า จะเป็นรูปพระอริยสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๖๐-๗๐ ปี ในทำนองขดสมาธิ คือ

สายตา คู่มุ่มมัน หน้ามอตรง ทำนึ่งดูเคร่งขรึม บ่งบอกถึงความเป็นผู้บำเพ็ญเพียร แก่กล้า

อาจารย์เดชาใช้เวลาในการทำงานครั้งนี้ ประมาณ ๕-๖ เดือน ต่อการปั้น ๑ องค์ แต่ทว่าเขาก็ไม่ได้ทำงานทุกวัน เพราะหลักๆ แล้วมีหน้าที่ประจำคือการเป็น อาจารย์สอนหนังสือ ซึ่งงานที่ทำออกมานี้ อาจารย์จากวิทยาลัยช่างศิลป์ได้บอกว่า เป็นงานที่ “ดีที่สุดในเวลานั้น” ก่อนจะอธิบายต่อว่า “ถ้าเกิดไปดูตอนนี้ ก็จะบอกว่า น่าจะทำได้ดีกว่า ผมจะมีความรู้สึกอย่างนี้ตลอด จะไม่หยุดพัฒนางานตัวเอง ทุกวันนี้ก็ยังเรียนรู้เรื่องการปั้นอยู่เหมือนเดิม รูปเหมือน รูปคน เรียนรู้อยู่บนโจทย์อันเดิม แต่ไม่จบสักที นี่คือความที่คิดว่ามันยาก”

“มันไม่มีที่สิ้นสุด ไม่มีความสมบูรณ์แบบ จริงๆ มันมีปัญหาทุกครั้ง ทำเสร็จไปแล้วดีที่สุดในเวลานั้น แต่พอเวลาผ่านไป เราย้อนกลับมาดู ก็จะพบว่า ต้องแก้ไขอีก”

แต่ที่สุดแล้ว ในการทำงานร่วมกันก็ต้องมีมติในการสร้างร่วมกัน ว่าตรงส่วนไหนที่ถูกต้องแล้ว ตรงไหนยังต้องแก้ไข เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์ หรือดีที่สุดในเวลานั้น ซึ่งเกศนิและคณะได้มาดูงานต้นแบบรูปเหมือนหลวงปู่่มั่นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่บ้านอาจารย์เดชา เพื่อร่วมกันให้ความเห็นและแก้ไข ให้งานออกมาสมบูรณ์แบบที่สุด

แน่นอนว่าการทำงานครั้งนี้ต้องประสานสอดคล้องกันอย่างดี แม้แต่การปรับงานต้นแบบครั้งสุดท้าย เกศนิได้นิมนต์พระครูอุบลคุณาภรณ์มาดูงานปั้นเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ในวันที่ปรับงานต้นแบบครั้งสุดท้ายนี้เอง

พระครูอุบลคุณาภรณ์และคณะมาตรวจงานถึงที่บ้าน ก็เห็นทันทีว่า นิ้วหัวแม่มือหลวงปู่่มั่นที่เดชาปั้นไว้นั้นผิดสรีระ เพราะใหญ่กว่าปกติ ทั้งที่จริง ๆ แล้วหลวงปู่่มั่นเป็นคนรูปร่างผอม นิ้วจะต้องเรียวกว่าที่ปั้นไว้ในตอนแรก จากนั้นพระอุบลคุณาภรณ์จึงเข้าใจถึงนิมิตที่ท่านเห็น

อาจารย์เดชาเล่าถึงนิมิตดังกล่าวให้ฟังซึ่งเป็นเรื่องราวที่ยากเกินจะอธิบายให้ใครเข้าใจได้

พระครูอุบลคุณาภรณ์ได้นั่งสมาธิ และอธิษฐานจิตถึงพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ว่า ถ้ามีปัญหาอะไร หรือสิ่งใดไม่อันควรระหว่างทำการปั้นรูปเหมือนของท่าน ก็ขอให้ท่านเมตตาทำให้คณะผู้สร้างได้รับรู้

ในนิมิตนั้น พระครูอุบลคุณาภรณ์มองเห็นหลวงปู่มั่นในภavnั่งสมาธิ และกระดิกนิ้วมือเหมือนบอกอะไรบางอย่าง จึงแจ้งข่าวนี้มายังเถกนี เพื่อให้ช่วยตรวจสอบ เถกนีก็แจ้งข่าวนี้ต่อมายังเดชา ผู้ทำการปั้นเพื่อตรวจสอบสิ่งที่ท่านพยายามจะบอก

แต่ว่าจนแล้วจนรอดเดชาก็ไม่เข้าใจ สิ่งที่หลวงปู่มั่นพยายามสื่อสาร จนกระทั่งพระครูอุบลคุณาภรณ์มาตรวจงานถึงเข้าใจในนิมิตดังกล่าว ซึ่งถือว่านับเป็นบุญของคณะทำงานทุกคนที่ได้มีโอกาสรับทราบสิ่งที่หลวงปู่เมตตาให้รับรู้ เพื่องานจะได้สมบูรณ์แบบอย่างที่สุด

หลังจากที่แก้ไขงานต้นแบบรูปหลวงปู่มั่นเสร็จแล้ว ทุกคนก็มาร่วมกัน ขณะนั้นเองเป็นเวลาประมาณเที่ยง ขณะที่กำลังดูความเรียบร้อยกันอยู่ก็ปรากฏแสงสว่างอยู่บนรูปปั้นกลางองค์หลวงปู่มั่น ตรงบริเวณฝ่ามือท่านพอดิ ตอนแรกก็คิดว่าเป็นแสงที่มาจากช่องหลังคา แต่เมื่อลองปิดช่องหลังคาแสงก็ยังคงอยู่!

แสงนั้นออกสีส้มอมเหลือง ปรากฏนึ่งนานที่ลำตัว อยู่บนตำแหน่งฝ่ามือของหลวงปู่มั่น เป็นเรื่องที่สร้างความอัศจรรย์ใจและปลาบปลื้มใจในความรู้สึกของทุกคนเป็นอย่างมาก อาจจะเป็นการอนุโมทนาเป็นบารมีที่หลวงปู่มั่นให้พรมานี้ให้เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เมื่องานต้นแบบรูปเหมือนหลวงปู่มั่นเรียบร้อยแล้ว ก็ถึงขั้นตอนพิธีเททองหล่อรูปสำริดในวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมีพระมงคลกิตติธาดาเป็นองค์ประธานในพิธี ณ วัดเลียบ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อหล่อเสร็จแล้วจึง

อัญเชิญรูปเหมือนหลวงปู่่มั่นไปตกแต่งที่โรงหล่อจนสำเร็จเรียบร้อย เป็นรูปเหมือนที่มีความสวยงาม จากนั้นพระครูอุบลคุณากรณ์และญาติโยม ร่วมอัญเชิญรูปเหมือนหลวงปู่่มั่นไปยังวัดเลียบเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ในวันที่ ๒๓ มีนาคมนี้เอง เกศณีเห็นว่ารูปเหมือนหลวงปู่่มั่น ที่หล่อด้วยสำริดนี้ มีความสวยงามมาก อีกทั้งจะคงทนอยู่คู่กับวัดเลียบไปอีกนาน จึงเกิดแรงศรัทธาในใจว่า ถ้ามีโอกาสจะขอสร้างรูปหล่อสำริดนี้ถวายองค์หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ด้วยเช่นเดียวกัน เพราะคิดว่า การที่รูปเคารพหลวงปู่เสาร์ในวิหารเป็นหุ่นขี้ผึ้ง ส่วนรูปเคารพหลวงปู่่มั่นในวิหารเป็นสำริด อาจจะไม่เหมาะสม เพราะหลวงปู่่มั่นนั้นเป็นลูกศิษย์

“แต่ก็ติดอยู่ที่รูปเคารพหลวงปู่เสาร์ที่เป็นหุ่นขี้ผึ้ง ที่อยู่ในเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน ซึ่งเจ้าภาพสร้างมาถวายก่อนแล้ว ไม่รู้ว่าจะมีจุดประสงค์และความตั้งใจอย่างไร”

“จึงได้ขอโอกาสเรียนปรึกษากับท่านเจ้าอาวาส ท่านก็บอกว่า หุ่นขี้ผึ้งที่ประดิษฐานในเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ขณะนี้นั้น ใจจริงแล้วเจ้าภาพเขาทำขึ้นเพื่อประดิษฐานที่หอไตรพิพิธภณท์ ร่วมกับคู่พระไตรปิฎก พระพุทธรูปที่หลวงปู่เสาร์แกะสลัก พระพุทธรูปที่กรมสรรพสิทธิประสงค์และเจ้าจอมมารดาทับทิมมาถวาย รวมถึงคัมภีร์ใบลานสมัยเก่า แต่เนื่องจากหุ่นขี้ผึ้งองค์เดิมนั้นชำรุด และได้นำไปซ่อม จึงนำมาประดิษฐานไว้แทนเป็นการชั่วคราว...”

“จึงเป็นเรื่องที่พอเหมาะพอดี วันนั้น ได้กราบขอโอกาสสร้างหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เนื้อสำริด ซึ่งเมื่อท่านพระครูอนุญาตก็ได้ให้อาจารย์เดชาดำเนินงานต่อได้ทันที” เกศณี เล่าให้ฟัง

อาจารย์เดชาก็เริ่มทำงานปั้นงานต้นแบบหลวงปู่เสาร์ ซึ่งใช้วิธีการเดียวกันกับการทำงานต้นแบบหลวงปู่่มั่น คือทำงานประสานสอดคล้องกันเพื่อให้งานออกมาสมบูรณ์ คือ ตรวจงานต้นแบบครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓ และ

ปรับงานต้นแบบครั้งสุดท้าย โดยมีพระครูอุบลคณาภรณ์มาเป็นผู้ตรวจ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และมีพิธีเททองหล่อเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ และจะอัญเชิญประดิษฐาน ณ เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์

สืบทอดพระพุทธศาสนาเพื่อคนรุ่นต่อไป

เมื่อการสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต และรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล และหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เสร็จเรียบร้อยแล้ว

เกศนิบอกว่า ประรณนาให้ผู้คนที่มากกราบไหว้ ได้เห็นประจักษ์ว่า พระสงฆ์ผู้เป็นพ่อแม่บูรพาจารย์นั้นมีอยู่จริง ให้เราได้นอบน้อมสักการบูชา รำลึกถึงพระคุณความดีของท่าน ตลอดจนข้อวัตรปฏิบัติปฏิบัติทางอันงดงาม ความทุ่มเทเสียสละอดทนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง นำพระธรรมคำสอนของพระบรมศาสดามาสืบสานสืบต่อ สั่งสอน สร้างศิษยานุศิษย์อีกมากมายทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์

เธอเสริมด้วยว่า งานสร้างอันเป็นกุศลทั้งหลายที่ได้ทำมา ทั้งงานสร้างถวายพระมหากัสสปเถระ ที่ จังหวัดลำพูน งานถวายหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ที่เพิ่งสำเร็จนี้ รวมทั้งงานที่กำลังร่วมสร้างพระพุทธรูปใหญ่ ณ พุทธสถานครองราชย์ ๖๐ ปี อำเภอลำปาง จังหวัดอุบลราชธานี ที่ใกล้จะสำเร็จนั้น เป็นงานที่ตั้งใจ ทุ่มเท ทำถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา อริยสังฆบูชา และเพื่อเป็นการสืบทอดดำรงพระพุทธศาสนา

“การสร้างพระพุทธรูป และรูปเหมือนของพระอริยสงฆ์นั้น ไม่ได้มีไว้เพื่อให้ใครมากกราบไหว้อ้อนวอนบนบาน ร้องขอ เพราะแบบนั้นไม่ใช่พระพุทธศาสนา อยากให้การกราบไหว้ นำมาซึ่ง พุทธานุสติ, ธัมมานุสติ, สังฆานุสติ ให้เป็นการเตือนสติเตือนตน เตือนใจ ว่าเราเป็นชาวพุทธ ที่ยังโชคดีมีบุญ ได้อยู่ในประเทศที่พระพุทธศาสนายังหยั่งรากฝังลึก เจริญรุ่งเรือง พระธรรมยังปรากฏชัด ครูบาอาจารย์ผู้สั่งสอนยังมี สังคมที่เกื้อกูลการปฏิบัติธรรมยังมี อยากให้ได้น้อมรำลึกถึงธรรมะของพระพุทธ

องค์ ถึงบูรพาจารย์ แล้วนำมาเป็นกรอบการดำเนินชีวิต รักษากาย วาจา ใจ อย่างไร ให้อยู่ในธรรม อยู่ในความดี”

“เพราะการบูชาใด ๆ ก็ไม่เลิศเท่า ‘ปฏิบัติบูชา’ ซึ่งเป็นการสืบทอดพระพุทธ ศาสนาอย่างแท้จริง”

“วัดเลียบ เป็นวัดที่พ่อแม่ครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ ท่านมาบูรณะ หลวงปู่ มั่นมาฝากตัวเป็นศิษย์ หวังว่า การสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานของท่านที่นี่ จะทำให้ ผู้คนรุ่นหลัง ได้น้อมรำลึกถึงท่านและนำธรรมะ คำสั่งสอนไว้ไปปฏิบัติ” เกศณี กล่าว

สิ่งสำคัญสุดที่ เดชา สายสมบุญณ์ ในฐานะผู้ปั้นรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนต สีโล และหลวงปู่มั่น ฐริทตฺโต อยากเห็นคือ การได้มีรูปเหมือนครูบาอาจารย์ที่ ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติชอบ ให้ลูกศิษย์ลูกหา คนรุ่นหลัง ได้กราบไหว้บูชา รำลึกถึงหลักธรรมคำสอนของครูบาอาจารย์ ซึ่งเป็นหลักธรรมของพระพุทธเจ้า

“และถ้านำไปปฏิบัติตามจริงในการดำเนินชีวิต ก็จะช่วยดำรงพระพุทธ ศาสนาได้สืบไป”

พระอุบลคณาภรณ์ กล่าวทั้งท้ายเกี่ยวกับการก่อสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน เพื่อบูชาพ่อแม่ครูบาอาจารย์ครั้งนี้ว่า หลวงปู่มั่น ฐริทตฺโต เป็นผู้มอบกายถวายชีวิต แด่พระพุทธศาสนา ดำเนินเดินตามทางรอยธรรม พ่อแม่ครูอาจารย์ ถูดงค์จาริกไป ตามวนาป่าเขา เพื่อฟลานิสงส์ ในการเพิ่มพูนบารมีธรรมแห่งพระบรมศาสดาสัมมา สัมพุทธเจ้า เพื่อมรรคผลนิพพาน เพื่อสงเคราะห์โลกและสรรพสัตว์ เป็นเนื่อานุบุญ แห่งพระศาสนา เป็นขุนพลกล้าแห่งกองทัพพระกัมมัฏฐาน ที่มีคุณูปการ อเนกอนันต์ ตราบนิรันดร์สมัย

“ในการก่อสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานถวายแด่หลวงปู่มั่น และรูปเหมือน หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล หลวงปู่มั่น ฐริทตฺโต ในครั้งนี้ เพื่อบ่งชี้ให้เห็นคุณค่าแห่งคุณ ความดี น้อมระลึกถึงปฏิปทาแห่งการปฏิบัติ เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ยึดถือเป็น แนวทางการปฏิบัติตามรอยองค์ท่านสืบไป และเป็นอนุสรณ์สถานระลึกถึงไว้ว่า ครั้ง

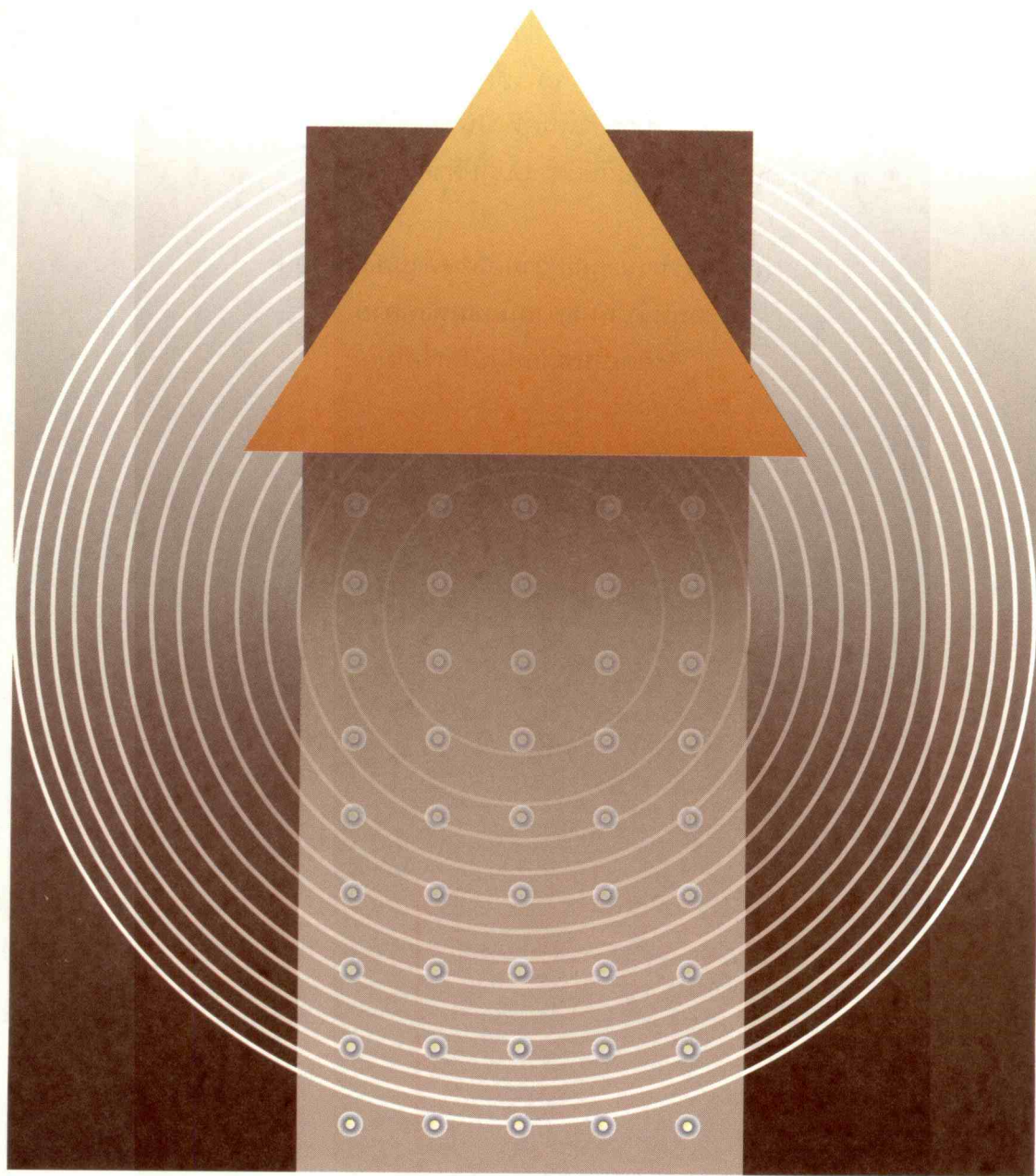
อดีต มีพระอรหันต์ได้มาบำเพ็ญเพียรสมณธรรม ณ สถานที่แห่งนี้”

จะเป็นเจตีย์วิหารอนุสรณ์สถานที่ให้ผู้คนได้มาน้อมรำลึกถึงพระคุณของ
หลวงปู่เสาร์และหลวงปู่มั่น พระอรหันต์ที่เป็นพ่อแม่ครูบาอาจารย์สายวิปัสสนา
กัมมัฏฐาน พระภิกษุที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติชอบ

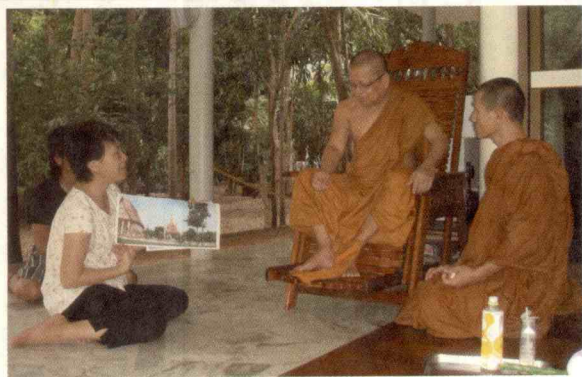
เพราะธรรมและคุณความดีของท่านยังสถิตอยู่

อยู่ที่ว่า พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย

จะยึดเป็นหลักปฏิบัติหรือไม่

ประมวลภาพการสร้าง
รูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล
รูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต และ
เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

กราบนมัสการพระมงคลกิตติธาดา วัดป่าวิเวก
ธรรมชาน์ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อกราบเรียนถึงความ
ประสงค์ในการสร้างรูปเหมือนหลวงปู่มั่นและเจดีย์
วิหารอนุสรณ์สถาน และขอท่านอธิษฐานจิตเพื่อนำ
พานขอมากราบหลวงปู่มั่น ณ วัดป่าภูริทัตตธิริवास
จังหวัดสกลนคร

วัดเตียบ อุบลราชธานี

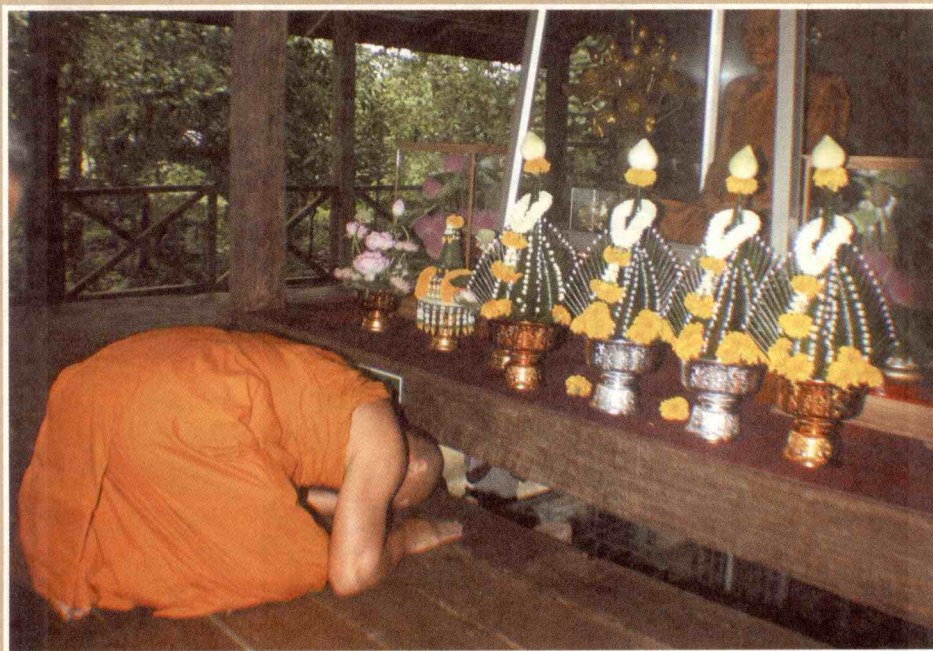
๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

พระครูอุบลคณาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดเลียบ นำคณะศรัทธาน้อมจิตอธิษฐานขอขงขอมและ
ขออนุญาตหลวงปู่มนั เพื่อดำเนินการสร้างรูปเหมือนและเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน ณ วัดป่า
กุริทัตตนิรवास จังหวัดสกลนคร

อารามแห่งบูรพาจารย์

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

(ซ้าย-ขวา) กราบขอขบารมีจากหลวงปู่ที่วัดป่าภูกิริยาดัตตนิรวาส จังหวัดสกลนคร เพื่อให้งานการ
สร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานและรูปเหมือนหลวงปู่ ภูกิริยาดัตตนิรวาส สำเร็จด้วยดี

วัดเลียบ อุบลราชธานี

ท่านพุทธโฆษาจารย์

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓

(ซ้าย) ดุพื้นที่บริเวณวัดเลียบ จังหวัดอุบลราชธานี ก่อนการสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่่มั่น ภูริทตฺโต

๘ สิงหาคม ๒๕๕๒

(ขวา) ปรับพื้นที่ เพื่อเตรียมงานก่อสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่่มั่น ภูริทตฺโต

คำอัญเชิญเทวดาบูชาฤกษ์

ในพิธีวางศิลาฤกษ์เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

ณ วัดเลียบ ในเมืองอุบลราชธานี

วันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

อัยนตุภูมิเทวังนนามิ ข้าพเจ้าขอยอกรชุลีโดยยินดีเคารพคำนับนบเทพบดี
กรุงพาลี เรืองเดช ภูมิเทเวศน์สิทธิการ สมยามโดยยุบล พระชัยมงคลเทพวารักษ์
ผู้พิทักษ์รักษาภูมิสถานอภิบาลบำรุงเขต ณ นิเวศน์มณฑลแห่งนี้

บัดนี้ข้าพเจ้าในนามพราหมณ์ในพิธีจะได้ประกอบพิธีอัญเชิญเสนาภิสงฆ์
สังเวบุตรพาราจารย์ ซึ่งมีอดีตสมภารเจ้าอาวาสวัดเลียบเมืองอุบลฯ ทุกๆ รูปที่ท่าน
มรณภาพไปแล้วพร้อมทั้งพระเสี้ยวเมือง พระทรงเมือง พระหลักเมืองผู้เรืองฤทธิ์
ผู้สถิตอยู่ ณ บริเวณเขตจังหวัดอุบลราชธานี ตลอดจนทั้งดวงวิญญาณของนายทหาร
กล้าที่สละชีพต่อสู้ เพื่อนำเอาผืนแผ่นดินแห่งนี้ให้แก่ลูกหลานชาวจังหวัดอุบลราช
ธานี ได้พึ่งพาอาศัยและเป็นที่ทำมาหากิน กับทั้งดวงวิญญาณของผู้ก่อตั้งเมืองอุบลราช
ธานี ซึ่งมีพระประทุมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) พระพรหมวรราชสุริยวงศ์ (ท้าวทิด
พรหม) ท้าวอุปฮาดราชบุตร ท้าวอุปฮาดราชวงศ์ จึงได้มาร่วมพิธีวางศิลาฤกษ์เจดีย์
วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ในครั้งนี้

การสิ่งใดขาดตกบกพร่องหรือผิดไปบ้างในการประกอบพิธีในครั้งนี้ ขอเทพ
ท่านทั้งหลายจงอย่าสร้างซึ่งเมตตา จงกรุณาโปรดอภัย จงตั้งใจบริรักษ์พิทักษ์รักษา
คุณประสพ-คุณเกษนิ จิรวัดนังค์ พร้อมทั้งบริวาร ญาติ พี่น้อง อุบาสิกาอุบาสิกา
ผู้มีจิตศรัทธาที่ได้มาร่วมบริจาคในการก่อสร้างอนุสรณ์สถานในครั้งนี้ จงประสพ
โชคดีปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งหลายทั้งปวงจงทุกประการเทอญ

วัดเลียบ อุบลราชธานี

๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๒

พระครูอุปถัมภ์ธรรม สักการะขอขบารมีจากหลวงปู่เสาร์และหลวงปู่มั่น ก่อนจะเริ่มพิธีวางศิลาฤกษ์
เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๒
 ได้ะบูชาพร้อมบายศรีเพื่อ
 ทำพิธีบวงสรวงเทวดาบูชา
 ฤกษ์ในการวางศิลาฤกษ์
 เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน
 หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

วัดเทียบ อุบลราชธานี

ข้าพเจ้าขอเคารพนบคำนับเทพเจ้า ท้าวภูมิเทวสรรพอารักขเทวา อีกอากาศ
เทวา สรรพคณาเทวฤทธิ เทพสถิตแมนพิมาน เนาพนาเนินสิงขร ทัวแนวคองตง
ทุ่งรุกขเทพท้าวทุกห้องคูหา สันนิวาตเคิมสถลสาถยังเกาะเนาะละเมาะเพิงผาหิน ชุ่ม
เชิงสินธุ์ปึงบางบ่อคลองธารท้อทุ่งบักแปลง ห้วยระแหงสวนไธนา สิงห์รุกขาวัดลีมาสน์
เนาสถานอาสน์ทัวหนแห่งทัวตำแหน่งที่นอนนั้ง เนาเตียงตั้งสิงห์ชุ่มทวารลับแลบาน
ไบแกรกลอนอีกสโมสร สัพพโกศา อิกบุพพาภูมิจำนอง ผู้ปกครอง ณ วัดเลียบแห่งนี้
แต่ก่อนก็ เก่าใหม่ เป็นผู้ฝึกฝนเริ่มแรก ซึ่งสิงห์แซกพิทักษ์ บริรักษ์เคิมมา ผู้รักษาปกครอง

ข้าขอจำนองบวงสรวง อำนวยบวงสรรพพลีต่างๆ มีเครื่องตั้งเวย ควรรวมเซย
วรามิสลั่วนิจิตบรรจงทำพร้อมยัญกรรมทุกอย่างต่างๆ ตระการมี ราชมาลีธูปเทียน
จำนองเนียรน้อมเคารพเหมือนหมากครบบินมาง สรรพวรางวรามล สรรพสุคนธ์
โสคันธชาติ จันทรจุลมาสน์แจะปรุง จักจรงเครื่องธูปได้ เชิญเทพไท้เทวภูมิ สวา
พิทักษ์ เป็นบุพพารักษ์แนวก่อน เชิญผืนผ่อนคลายโทษขอท่านโปรตปรานีรับเครื่อง
พลีคำนับสักการกิจ แม้นใดผิดผ่อนเมตตาเกื้อกูลบำรุงรักษ์พิทักษ์รักษา คุณประสพ-
คุณเกษณี จิรวัดนังวงศ์ พร้อมบริวารญาติมิตร ให้ดำรงสถิตสถาพรพร้อมด้วยสรรพ
นิกรบริวารยศ จงปรากฏเกียรติคุณ ให้เจริญสุนทรอันนาจ ปราศจากสรรพทุกข์โศก
นิราศโรคณภัย สัพพอุปัทธะโคธยาแผ้ว สัพพอันตรายเร้งแคล้วคลาด เปื่องบพเกษม
โสคติเทอดู

พ่อพรหมณ์ไพบูลย์วงศ์ธาตุทอง

เจ้าของร้านไพบูลย์สังฆภัณฑ์ อำเภอเขษุม
พรหมณ์ประกอบพิธีและเป็นผู้อ่านคำบวงสรวง

วัดเลียบ ชุมถราชธานี

๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๒
 (ซ้าย) เครื่องวงศิลาฤกษ์
 (ขวาบน) คุณสุรัชย์ ปิ่นทวัฏฐกร คุณ
 เกศนี จิรวัดน์วงศ์ และคุณสุรพงษ์
 ปิ่นทวัฏฐกร จุดเครื่องบูชาฤกษ์
 (ขวาล่าง) พรหมณีนประกอบพิธีอ่าน
 คำบวงสรวงและอัญเชิญเทวดาบูชา
 ฤกษ์

อารามแห่งบูรพาจารย์

วัดเลียบ อุบลราชธานี

๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๒
 (ซ้าย-ขวา) พระมงคลกิตติธาดา
 องค์ประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์
 เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน
 หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
 ประกอบพิธีปิดทอง
 เจิมแผ่นศิลาฤกษ์
 พร้อมตอกเข็มมงคล ๙ ดัน
 วางแผ่นอิฐทอง-นาก-เงิน
 และวางศิลาฤกษ์ทับ

ถาวรามแห่งบูรพาจารย์

๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๒

(บน) คุณยายสุนีย์ บัณฑิตวังกูร พร้อมลูกหลานร่วมโปรยข้าวตอกดอกไม้ บูชาแผ่นศิลาฤกษ์
(ล่าง) คณะศรัทธาผู้เข้าร่วมพิธี

วัดเลียบ อุดรราชธานี

อารามแห่งบูรพาจารย์

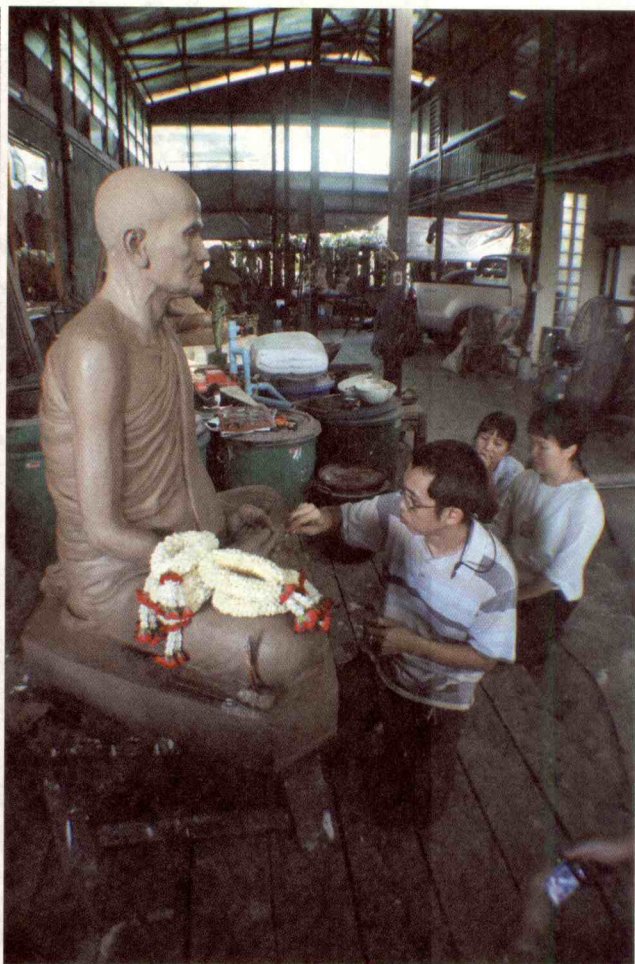
วัดเทียบ ภูบถราชธานี

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒

การเตรียมงานหล่อรูปเหมือน : ฐานต้นแบบครั้งแรก หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ที่บ้านอาจารย์เดชฯ
สายสมบุญณ์

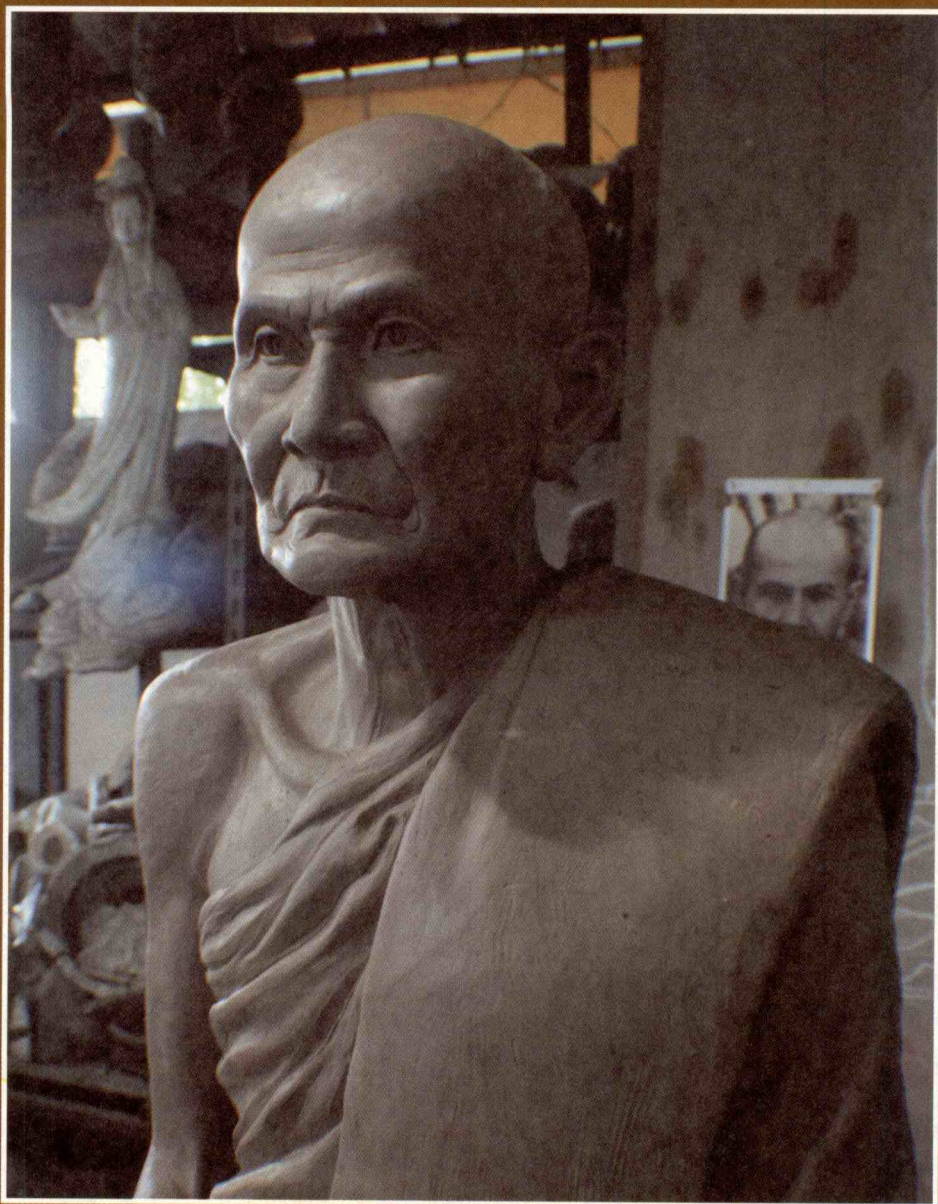
อารามแห่งบูรพาจารย์

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒

ร่วมกันปฏิบัติงานต้นแบบรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ให้ถูกต้องและสวยงาม

วัดเลียบ อุดรราชธานี

อารามแห่งบูรพาจารย์

วัดเลียบ กรุงเทพมหานคร

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒

ญาติโยมที่ร่วมกันดูแบบและปรับงานต้นแบบรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต

อารามแห่งบูรพาจารย์

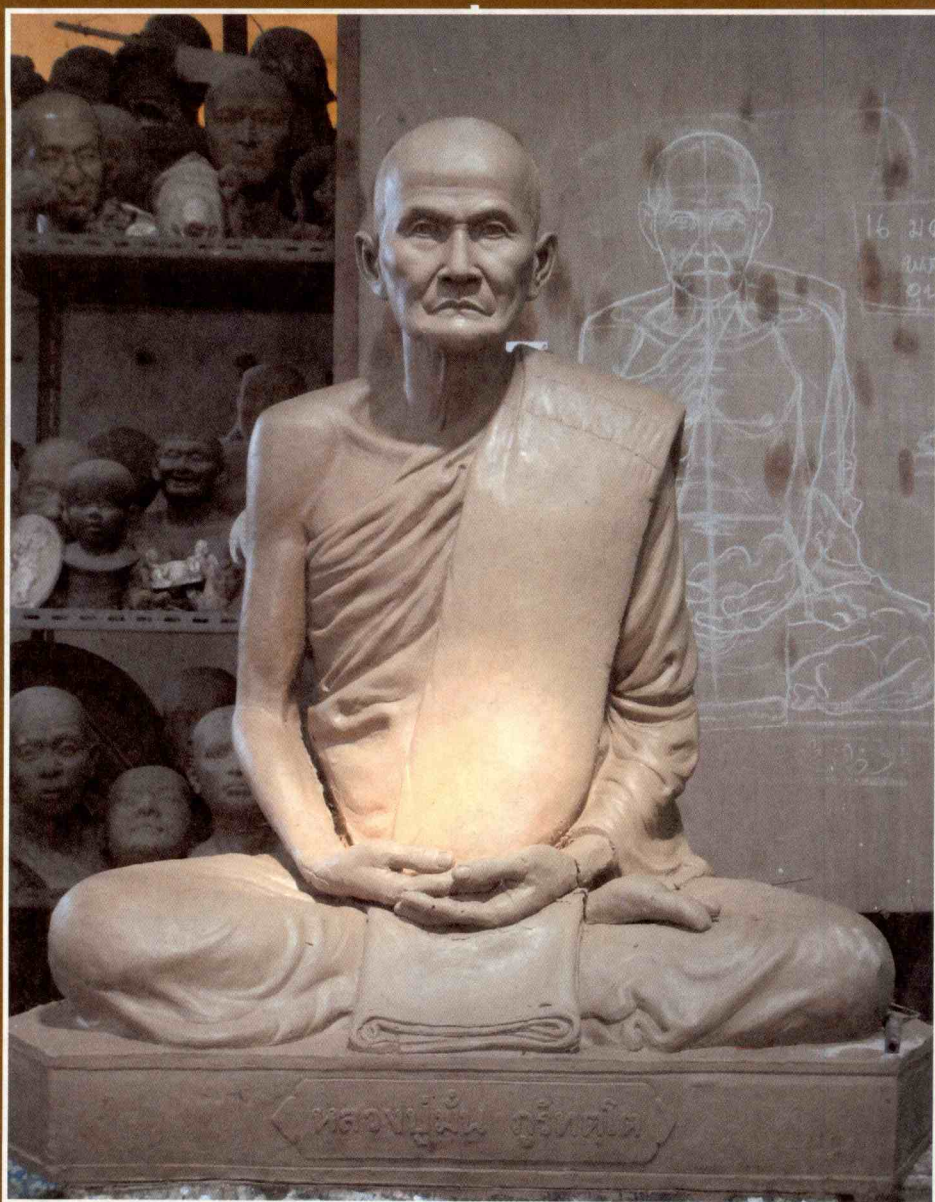

๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

(ซ้าย) การเตรียมงานหล่อรูปเหมือน : พระครูอุบลคณาภรณ์พิจารณาและร่วมกันปรับงานต้นแบบรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ครั้งสุดท้าย ก่อนที่จะถึงขั้นตอนในการหล่อ

(ขวา) เมื่อปรับงานต้นแบบเสร็จสมบูรณ์แล้ว ปรากฏว่าเกิดแสงส่องสว่างที่องค์หลวงปู่มั่นอย่างน่าอัศจรรย์

วัด เลียบ อุบลราชธานี

ธรรมแห่งบูรพาจารย์

๑๙ มกราคม ๒๕๕๓
(ซ้าย-ขวา) บรรยากาศในยามค่ำ
คืนหน้าเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน
หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ก่อนถึง
พิธีเททองรูปเหมือนหลวงปู่มั่น
ภูริทัตโต ในวันรุ่งขึ้น

อารามแห่งบูรพาจารย์

๑๙ มกราคม ๒๕๕๓

(ซ้าย-ขวา) พระสงฆ์และญาติโยมร่วมกันนั่งเจริญจิตภาวนาก่อนพิธีเททองหล่อ

วัด เลียบ อุบลราชธานี

อารามแห่งบูรพาจารย์

๑๙ มกราคม ๒๕๕๓

(ซ้าย-ขวา) ญาติโยมร่วมกันนั่งเจริญจิตภาวนาให้พิธี
เททองหล่อรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ในวันรุ่ง
ขึ้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี

วัดเตียบ อ.บรบือ จ.ขอนแก่น

อารามแห่งบูรพาจารย์

๒๐ มกราคม ๒๕๕๓

(ซ้าย) เครื่องบายศรีพร้อมรูปเทียนสักการะหลวงปู่มั่น ฐิริทตฺโต

(ขวา) คุณเกศินี จิรวัดมนังค์ จุดธูปเทียนบูชาสักการะหลวงปู่มั่น ฐิริทตฺโต และบูชาเทวดาฤกษ์ก่อนที่
จะถึงพิธีเททองหล่อรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ฐิริทตฺโต

วัดเตียบ อุดมราชธานี

อารามแห่งบูรพาจารย์

๒๐ มกราคม ๒๕๕๓

(ซ้าย) เททองลงในแม่พิมพ์รูปเหมือนหลวงปู่มั่น
ภูริทัตโต

(ขวา) พระมงคลกิตติธาดาและพระครูอุบล
คณาภรณ์ ร่วมประกอบพิธีเททองหล่อรูป
เหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต กับคณะญาติโยม

วัดเตียบ อ.บึงสามพัน จ.พิจิตร

อารามแห่งบูรพาจารย์

๒๐ มกราคม ๒๕๕๓

(บน) คณะสงฆ์กราบลาพระมงคล
กิตติธาดา องค์ประธานในพิธีเททอง
หล่อรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
เมื่อเสร็จพิธีแล้ว

(ล่าง) คณะศรัทธากราบนมโหนากับ
ท่านเจ้าอาวาสพระครูอุปถัมภ์
ที่นำสร้างกุศลถวายบูรพาจารย์

วัดเสียบ ชุมพรราชธานี

๒๐ มกราคม ๒๕๕๓

(บน) คณะศรัทธาญาติโยม (ล่าง) ครอบครัวคุณยายสุนีย์ ปิ่นทวังกูร

อารามแห่งบูรพาจารย์

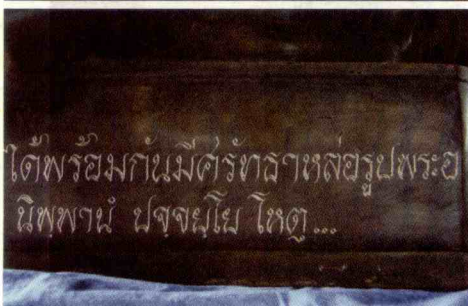
วัดเลียบ อุบลราชธานี

๒๐ มกราคม ๒๕๕๓

ภายหลังการเททองเสร็จสิ้นแล้ว จึงอัญเชิญรูป
เหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ไปยังโรงหล่อ เพื่อ
ทำความสะอาดตกแต่งต่อไป

อารามแห่งบูรพาจารย์

วัด เลียบ ขุนลราชธานี

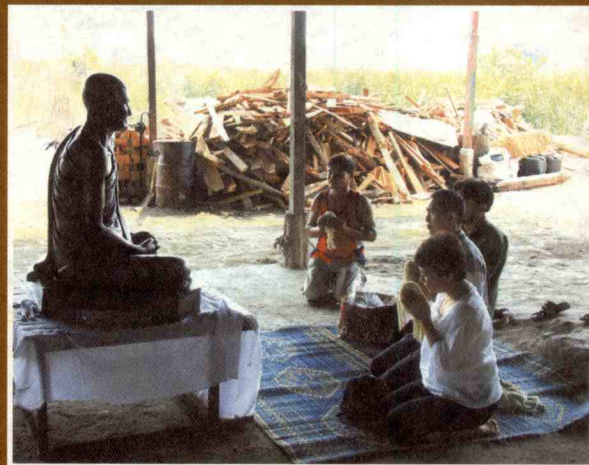
๑๕ มีนาคม ๒๕๕๓

(ซ้าย) รูปเหมือนหลวงปู่มั่น ฐิตฺตฺโต ที่ตกแต่ง
เรียบร้อยพร้อมกับมีการจารตัวอักษรตรงฐาน
รองรับรูปเหมือนว่า

“ศุภมัสสฺส พระพุทธศักราช ๒๕๕๓ ปีชวด วันพุธ
ที่ ๒๐ มกราคม ขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๓ ได้พร้อมกัน
มีศรัทธาหล่อรูปพระอริยสงฆ์ไว้เป็นที่กราบไหว้
ขอเหล่าเทวดาแลมนุษย์ทั้งหลายสืบไปภายหน้า
เทอญ สาธุ สาธุ สาธุ นิพพานํ ปัจจุโย โหตุ”

๒๐ มีนาคม ๒๕๕๓

(ขวา) ตรวจรับงานรูปเหมือนหลวงปู่มั่น ฐิตฺตฺโต

อารามแห่งบูรพาจารย์

๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓

(ซ้าย-ขวา) พระครูอุบลคณาภรณ์ นำคณะญาติโยม ทำพิธีอัญเชิญรูปเหมือนหลวงปู่่มั่น ภูริทตฺโต ไปยัง
วัดเลียบ จังหวัดอุบลราชธานี

วัดเลียบ อุบลราชธานี

อารามแห่งบูรพาจารย์

วัดเลียบ อุบลราชธานี

๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓

(ซ้าย-ขวา) หลังจากประกอบพิธีการเสร็จสิ้นแล้ว พระครูอุบลคุณาภรณ์ ได้นำผ้าขาวมาห่มคลุม รูปเหมือนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต จากนั้นจึงอัญเชิญไปยังวัดเลียบ

อารามแห่งบูรพาจารย์

๑๘ เมษายน ๒๕๕๓

อาจารย์เดชา สายสมบุญณ์ กำลังปรับงานต้นแบบรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ครั้งแรก ที่บ้าน
อาจารย์เดชา

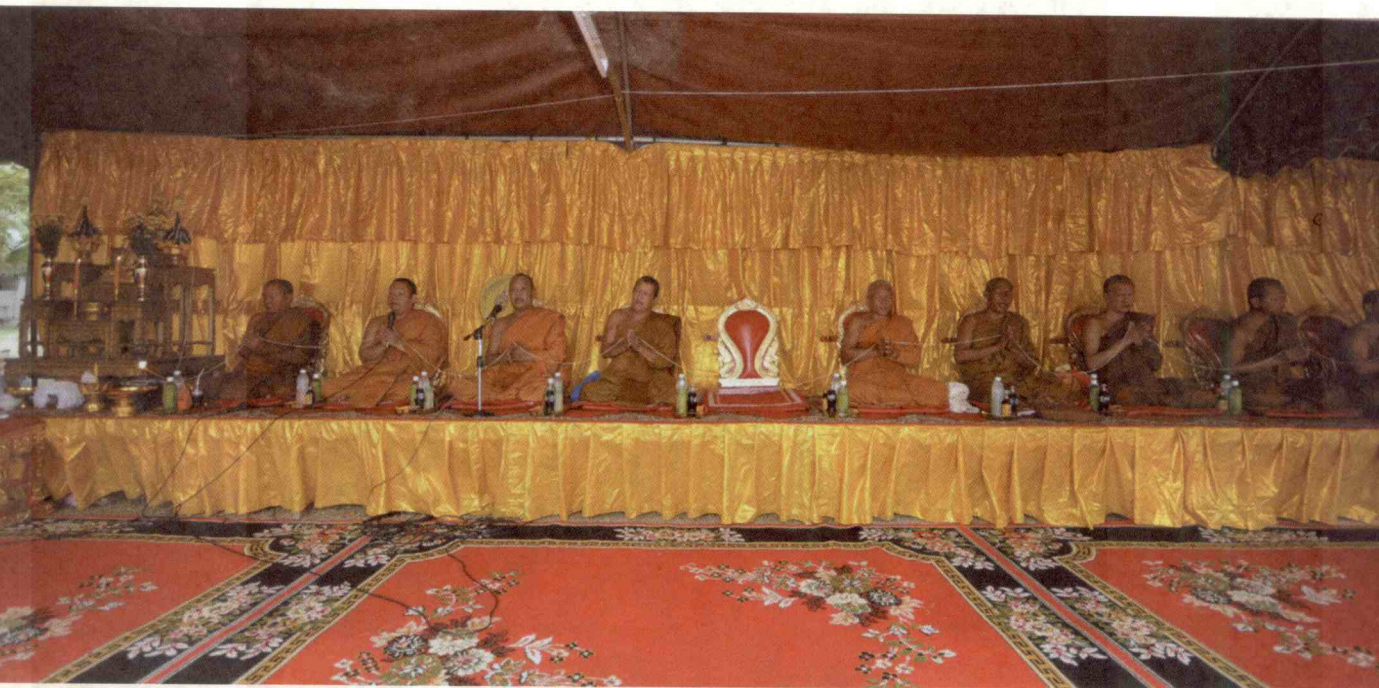
วัด เลียบ ชุมลราชธานี

๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓

การเตรียมงานหล่อรูปเหมือน : พระครูอุบลคนาภรณ์และคณะพิจารณาและร่วมกัน
ปรับงานต้นแบบรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ครั้งสุดท้าย ก่อนที่จะถึงขั้นตอนใน
การหล่อ คณะสงฆ์และเณรกับงานต้นแบบรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ที่เสร็จสม
บูรณ์แล้ว

อารามแห่งบูรพาจารย์

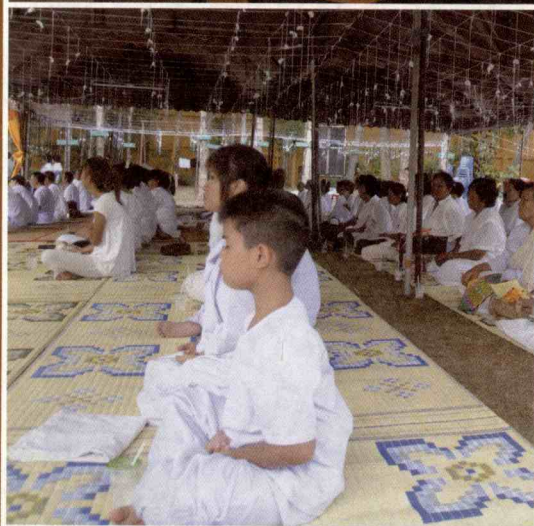

๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๓

(บน) คณะสงฆ์ประกอบพิธีเจริญ
พระพุทธมนต์ บำเพ็ญกุศลและ
เจริญภาวนา

(ล่าง) คุณประสพ จิรวัดน์วงศ์ จุด
ธูปเทียนในพิธีเจริญพระพุทธมนต์
(ขวา) คณะศรัทธาญาติโยมเข้าร่วม
พิธีเจริญพระพุทธมนต์ ก่อนพิธี
ยกฉัตรและเททองหล่อรูปเหมือน
หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ในวันรุ่งขึ้น

วัดเลียบ ชุมพรราชธานี

อารามแห่งบูรพาจารย์

๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๓

(บน) พระราชธีรจารย์ เจ้าคณะ
จังหวัดอุบลราชธานี มหานิกาย
เจ้าอาวาสวัดมณีวนาราม แสดง
พระธรรมเทศนา

(ล่าง) คุณประสพ จิรวังนวงศ์
จุดเทียนบูชาธรรม

(ขวา) เครื่องบายศรี พร้อมรูป
เหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ที่
จัดเตรียมไว้ในมณฑลปะรำพิธี

วัดเตียบ อุบลราชธานี

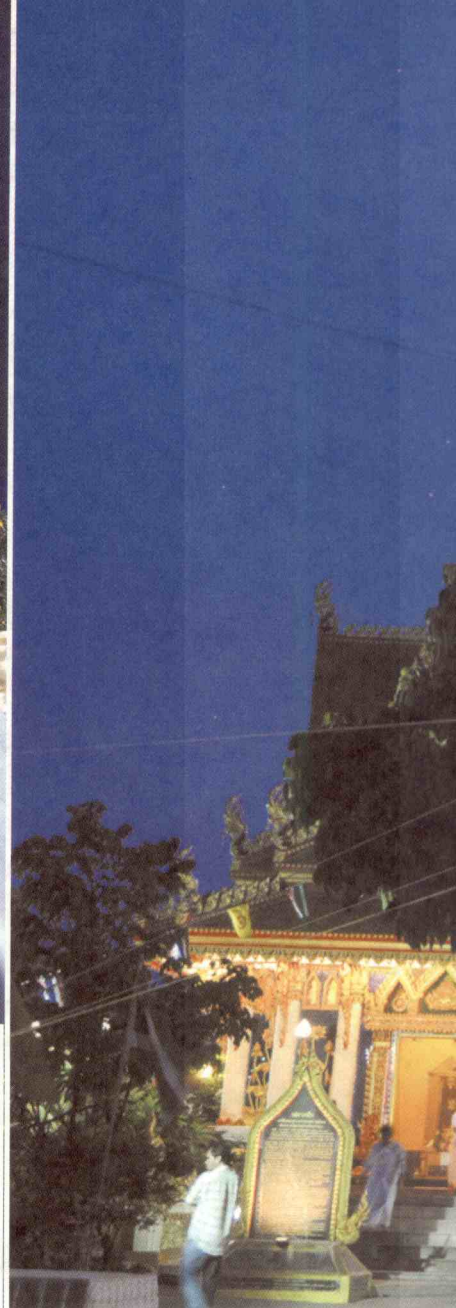

อารามแห่งบูรพาจารย์

๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๓

บรรยากาศยามค่ำคืนของมณฑลปะรำพิธี ที่จะใช้เทพองค์หล่อรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล และเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานแห่งบูรพาจารย์ทั้ง ๒ องค์

วัดเลียบ อุบลราชธานี

อารามแห่งบูรพาจารย์

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

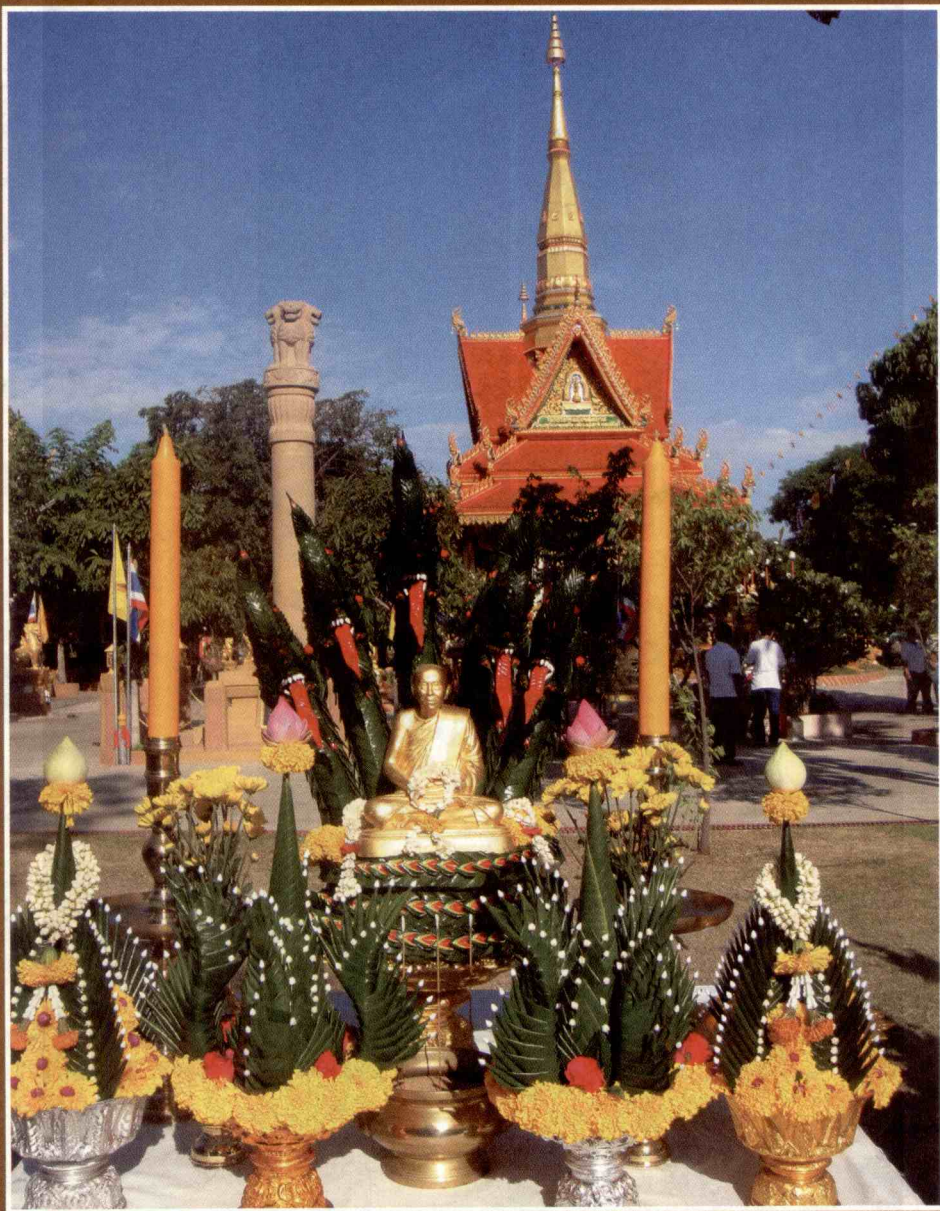
คุณประลพ-เกศณี จิรวัดน์วงศ์ ประกอบพิธีบรรจุพระพุทธรูปพระเจ้า ๕ พระองค์ ทำด้วยทองคำบนฉัตร
เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เมื่อเวลา ๐๗.๐๙ น. ซึ่งในขณะที่ประกอบพิธีอยู่นั้นเกิด
ปรากฏการณ์แห่งแสงพลังพุทธานุภาพ (ภาพถ่ายโดย มธุรส วรวรรณธนะชัย)

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

ฉัตรที่สร้างด้วยความศรัทธา เตรียมที่จะอัญเชิญไปประดิษฐานบนยอดเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน
หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

อารามแห่งบูรพาจารย์

วัดเลียบ อุบลราชธานี

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

(ซ้าย) มณฑลพิธีในการประกอบ
พิธีเททองหล่อรูปเหมือนหลวง
ปู่เสาร์ กนฺตสีโล โดยมีรูปเหมือน
ประดิษฐานในมณฑลพิธีด้วย
(ขวา) เครื่องบายศรีที่ใช้สักการะ
บูชาเทวดาฤกษ์ในพิธีเททองหล่อ
รูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล

อารามแห่งบูรพาจารย์

วัดเตียบ อุบลราชธานี

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

(บน-ล่างขวา) คุณประสพ-คุณเกศนี จิรวัดน์วงศ์ จดรูป
เขียนสักการะหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล และบูชาเทวดาฤกษ์
ก่อนที่จะเริ่มพิธีเททองหล่อรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺต
สีโล

(ล่างซ้าย) พระภิกษุเป่าสังข์ในพิธีสักการบูชาเทวดาฤกษ์

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

(บน) พระครูอุบลคณาภรณ์ อธิษฐานจิตก่อนจะถึงพิธีเท
ทองหล่อ

(ล่าง) ทองคำ, แท่งนาก, เม็ดเงิน ที่ใช้ในพิธีเททอง

อารามแห่งบูรพาจารย์

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

พระครูอุบลคณารักษ์และคณะญาติโยมเทวาลสารศักดิ์สิทธิ์, ทองคำ, แท่งนาก, เม็ดเงิน เพื่อใช้ในการ
เททองหล่อรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล

วัดเจ็ยบ อุบลราชธานี

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

คุณประสพ จิรวัดมนวงศ์ จุดธูปเทียนในพิธีเจริญพระพุทธมนต์ โดยมีคณะศรัทธาญาติโยม เข้าร่วมพิธี
เจริญพระพุทธมนต์ ก่อนจะถึงพิธียกฉัตรขึ้นสู่ยอดเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงพ่อมั่น ภูริทัตโต

อารามแห่งบูรพาจารย์

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

(ซ้าย) พระมงคลกิตติธรรมา องค์ประธานในพิธียกฉัตร กำลังปิดทองบนฉัตรเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต จากนั้นจึงประกอบพิธียกฉัตร

(ขวา) ฉัตรที่คณะสงฆ์และญาติโยมร่วมกันทำพิธียกฉัตร โดยขึ้นไปถึงยอดเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต สำเร็จลุล่วงด้วยดี

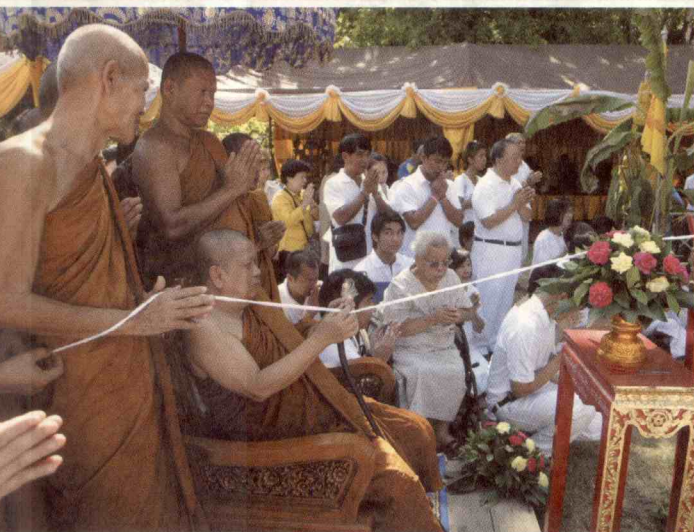

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

(ซ้าย-ขวา) พระมงคลกิตติธาดา พระครูอุบลคนาภรณ์ และคณะญาติโยม ร่วมประกอบพิธีเททอง

อารามแห่งบูรพาจารย์

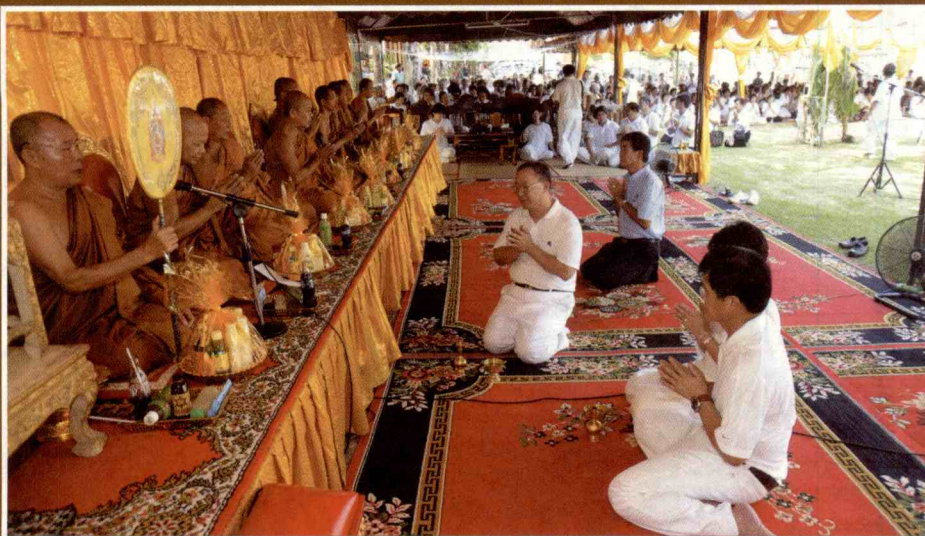
๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

(ซ้าย-ขวา) พระมงคลกิตติธาดา พระครูอุบลคนามารณ์ และคณะญาติโยม ร่วมประกอบพิธีเททองลงใน
แม่พิมพ์รูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล

วัดเลียบ อุบลราชธานี

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

(ซ้าย) คณะศรัทธาร่วมประกอบพิธีเททองหล่อรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล

(ขวา) คณะศรัทธาร่วมถวายจตุปัจจัยหลังจากเสร็จสิ้นพิธีเททอง

อารามแห่งบูรพาจารย์

วัดเลียบ อุบลราชธานี

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓

(ซ้าย) รูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ที่ตกแต่ง
เรียบร้อยแล้ว เตรียมอัญเชิญไปยังวัดเลียบ
จังหวัดอุบลราชธานี

(ขวาบน) พระครูวิมลธรรมโฆส วัดหนองเค็ง อำเภอมือ
เมือง, พระครูอุบลคณาภรณ์ วัดเลียบ อำเภอมือ
เมือง และพระครูจารุปริยัติการ วัดหนองซุ่น อำเภอ
ม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เข้าร่วมพิธีอัญ
เชิญรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล

(ขวาล่าง) พระครูอุบลคณาภรณ์ และคณะสงฆ์
สามเณร ที่เข้าร่วมพิธีอัญเชิญรูปเหมือนหลวง
ปู่เสาร์ กนฺตสีโล

อารามแห่งบูรพาจารย์

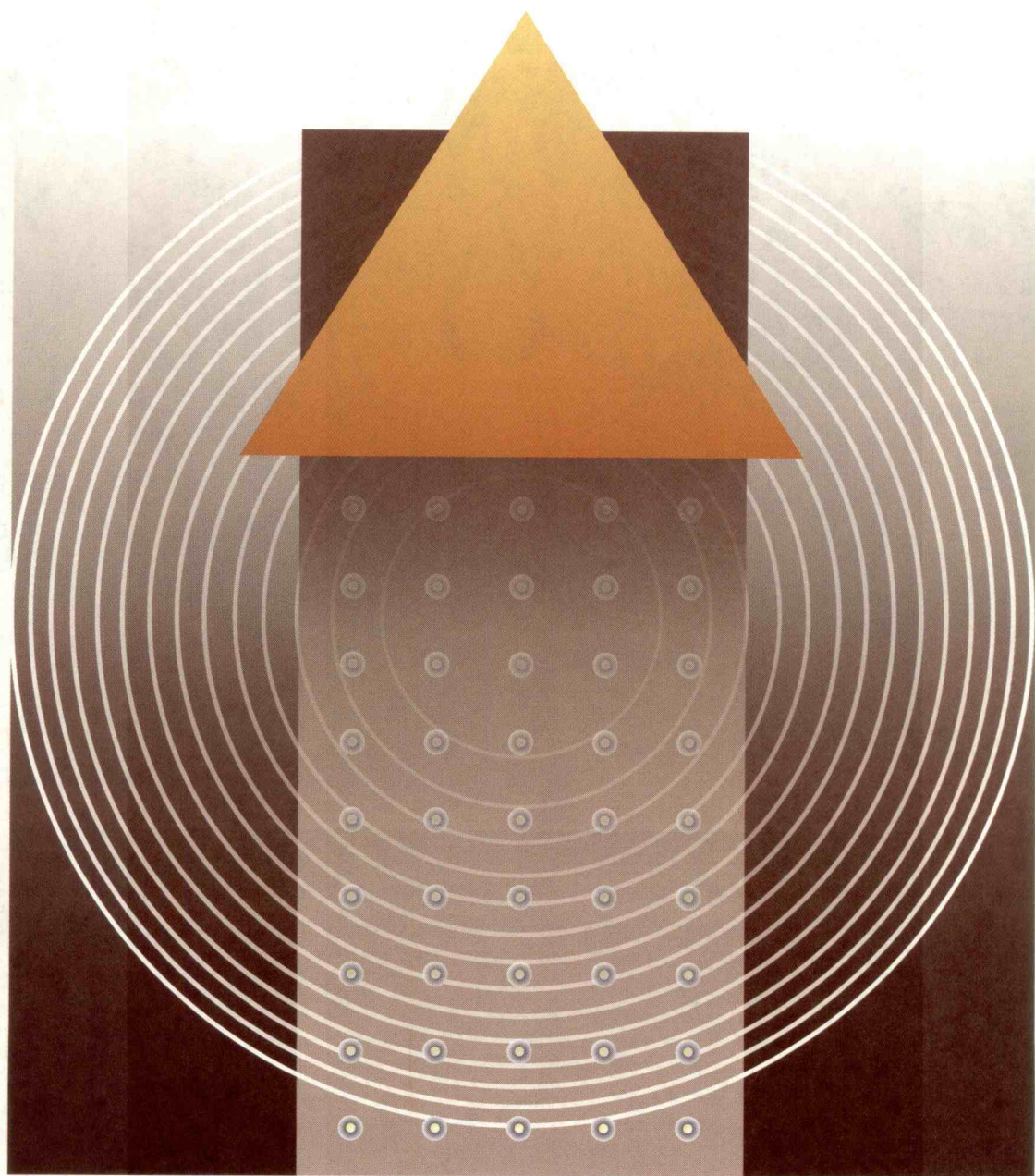
๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓

(ซ้าย) หลังจากประกอบพิธีการเสร็จสิ้นแล้ว พระครูอุบลคณาภรณ์ได้นำผ้าขาวมาห่มคลุมรูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล จากนั้นจึงอัญเชิญไปยังวัดเลียบ

วัดเลียบ อ.บึงสามพัน

ภาพประวัตศาสตร์ รูปเหมือนหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล (ซ้าย) หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต (ขวา)
ประดิษฐานคู่กันในอุโบสถวัดเลียบ ก่อนอัญเชิญขึ้นประดิษฐานบนเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน
ภาพนี้ถ่ายเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (ภาพถ่ายโดย ชัยศักดิ์ คุรุรัตนกร)

ความหมายของพระธรรมในศิลปสถาปัตยกรรม
เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล

ตัวอาคารเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล
มีลักษณะสี่เหลี่ยมย่อมุม หมายถึง จตุรารักษ์ หลัก
ธรรมที่หลวงปู่เสาร์ ใช้เป็นหลักในการปฏิบัติธรรม
และยังมีขนาด ๗x๗ เมตร หมายถึงหลักธรรม
สัปปริสธรรม ๗

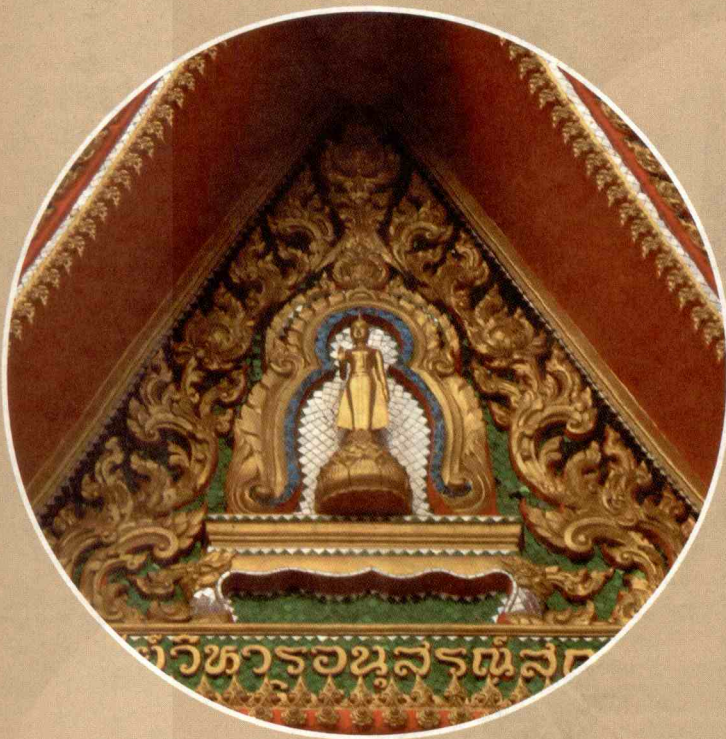
ระเบียงรอบเจดีย์

มีขนาด ๑๒.๔๐x๑๒.๔๐ เมตร เลข ๑๒
หมายถึงหลักธรรมอายตนะ ๑๒ และ เลข
๔๐ หมายถึง กัมมัฏฐาน ๔๐

ผนังอาคารของเจดีย์
ทำเป็นรูปดอกบัว หมายถึงสัญลักษณ์ของเมืองอุบลราชธานี

อารามแห่งบูรพาจารย์

หน้าบัน ทั้ง ๔ ด้านของเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล นอกจากจะหมายถึงหลักธรรม สัมมัตถิยาน ๔ แล้ว ยังบอกถึงเรื่องราวของหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ด้วย

ทิศตะวันออก เป็นภาพพระพุทธรูปปางห้ามญาติ หมายถึงพระพุทธรูปประจำวันจันทร์ ซึ่งวันจันทร์ เป็นวันเกิดของหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล (บนซ้าย)

ทิศใต้ เป็นภาพตราคณะธรรมยุต หมายถึงหลวงปู่เสาร์เป็นพระภิกษุฝ่ายธรรมยุต (บนขวา)

ทิศตะวันตก เป็นภาพไก่ หมายถึงปีเกิดของหลวงปู่เสาร์ คือปีระกา (กลางขวา)

ทิศเหนือ เป็นภาพพระพรหม หมายถึง พรหมวิหารธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมที่หลวงปู่เสาร์ ยึดปฏิบัติเพื่อบรรลุธรรม (ล่างขวา)

วัด เลียบ อุบลราชธานี

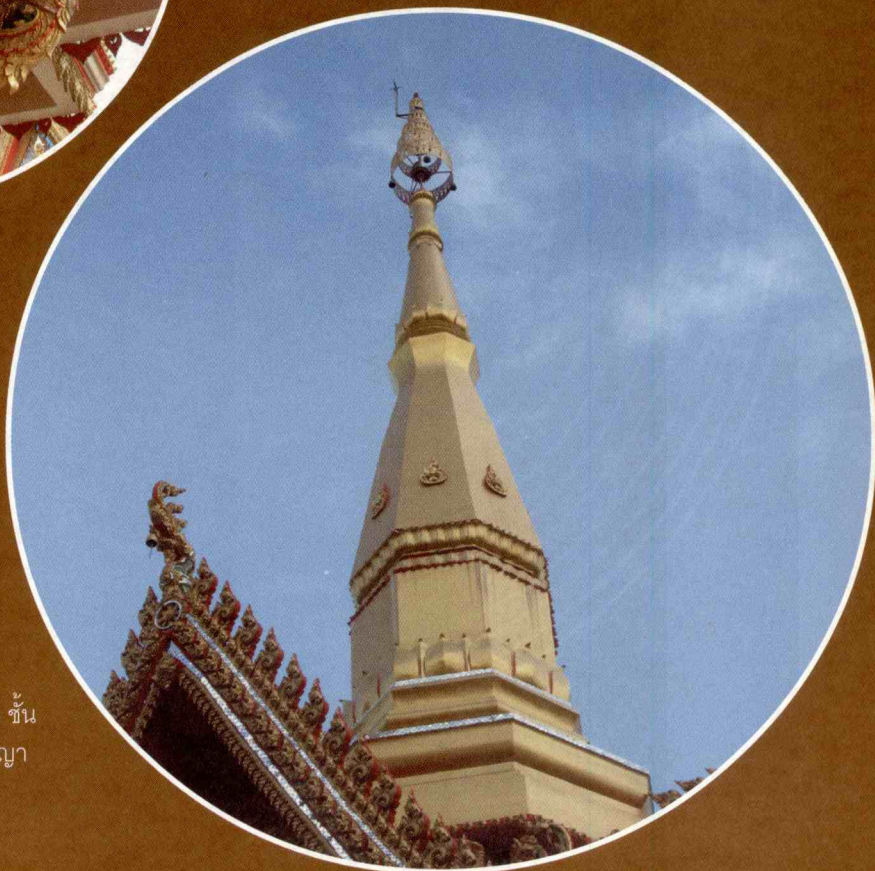
คันทวย บันเป็นรูปไก่
หมายถึง ปิระกา ซึ่งเป็น
ปีเกิดของหลวงปู่เสาร์
กนฺตสีโล

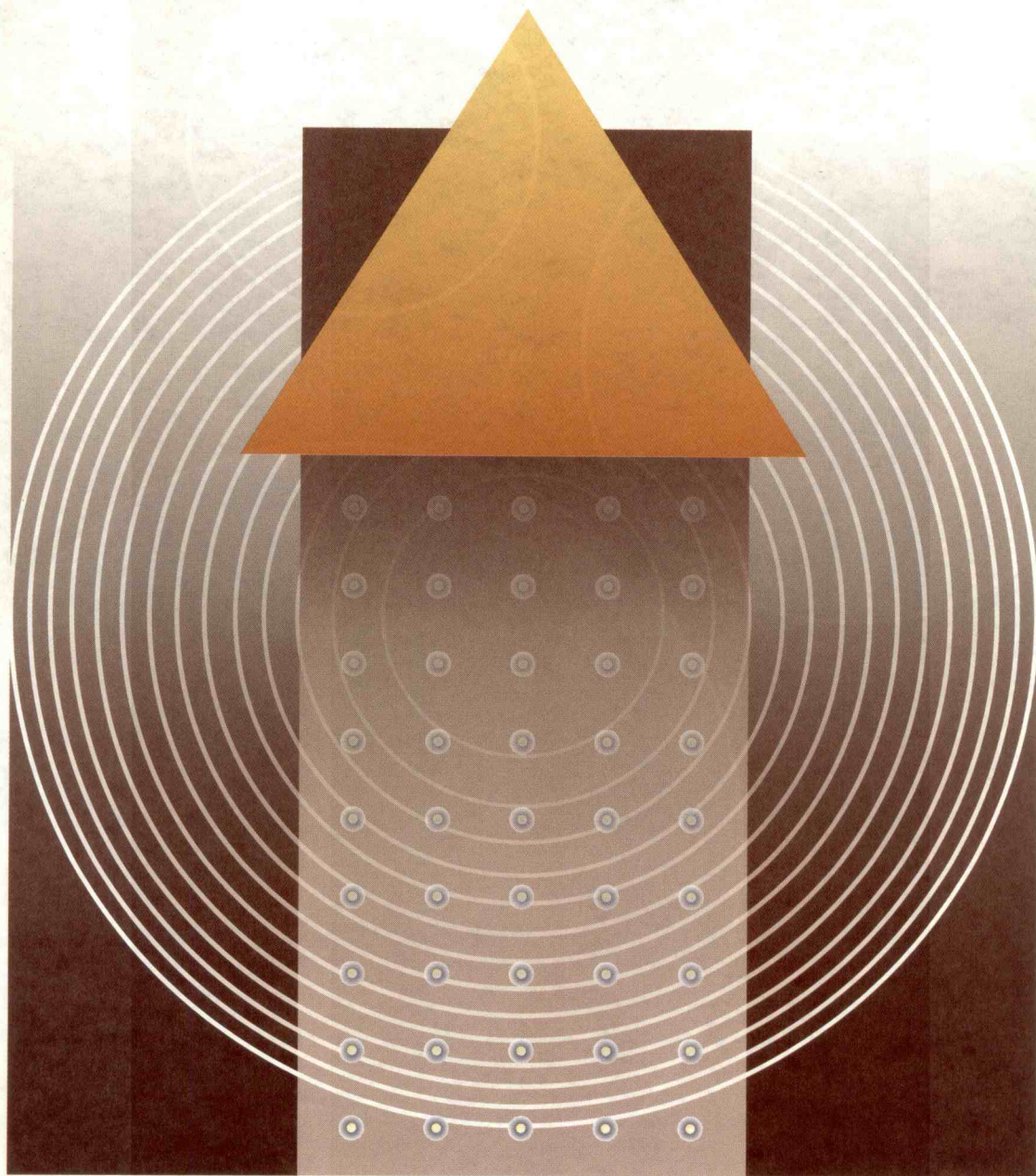
ยอดเจดีย์วิหาร มี
ลักษณะเป็นแปดเหลี่ยม
ซึ่งหมายถึง อริยมรรค ๘

ปลียอด แบ่งออกได้เป็น ๓ ชั้น
ซึ่งหมายถึง ศีล สมาธิ ปัญญา

ครุฑแบก หมายถึง ประเทศไทยมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์ศาสนาปถัมภก

ความหมายของพระธรรมในศิลปะสถาปัตยกรรม
เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต

ตัวอาคารเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวง
ปู่ม่น ภูริทัตโต มีลักษณะเป็นจตุรมุข ทั้ง
๔ ด้าน หมายถึง อริยสัจ ๔ และยังมี
ขนาด ๗x๗ เมตร หมายถึงหลักธรรม
โพชฌงค์ ๗ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่
หลวงปู่ม่น ใช้เป็นหลักในการ
ปฏิบัติธรรม

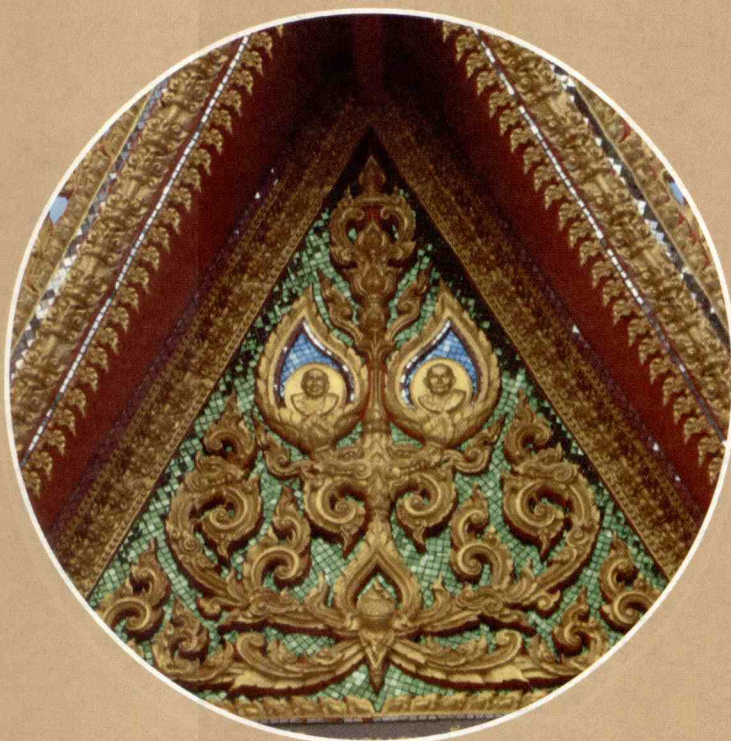
ระเบียงรอบเจดีย์ มีขนาด ๑๒.๔๐
x ๑๒.๔๐ เมตร เลข ๑๒ หมายถึง
หลักธรรมอายตนะ ๑๒ เลข ๔๐
หมายถึง กัมมัฏฐาน ๔๐ และที่ตัว
ระเบียงยังเป็นรูปเทวดา ซึ่งหมายถึง
เทพเทวดาทั้งหลายมาร่วมอนุโมทนา
แห่งการบรรลุนิพพานของหลวงปู่ม่นอีกด้วย

คันทวย บันเป็นรูปเทพ
เทวดา หมายถึง เทพเทวดา
ทั้งหลายมาร่วมอนุโมทนา
แห่งการบรรลุนิพพานของ
หลวงปู่ม่น ภูริทัตโต

ผนังอาคาร ของเจดีย์ ทำเป็นรูปดอกบัว
หมายถึงบัวทั้ง ๔ เหล่า และพื้นผนังติดกระจุกแก้วใส
เปรียบเสมือนหลวงปู่ม่น ภูริทัตโต เป็นแก้วมณีทรงคุณค่า

อารามแห่งบูรพาจารย์

หน้าบัน ทั้ง ๔ ด้านของเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต บอกถึงเรื่องราวดังนี้

ทิศตะวันออก เป็นภาพหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล และภาพหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต หมายถึง หลวงปู่มั่นได้ถวายตัวเป็นศิษย์หลวงปู่เสาร์ที่วัดเลียบแห่งนี้ (บนซ้าย)

ทิศใต้ เป็นภาพหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต อยู่เหนือม้าขาว บอกถึงเหตุการณ์ช่วงหนึ่งของหลวงปู่มั่น ที่สุบินนิมิตว่าท่านได้ขี่ม้าขาว หมายถึง การเดินทางไปสู่ความบริสุทธิ์อย่างรวดเร็ว (บนขวา)

ทิศตะวันตก เป็นภาพพระ หมายถึง ปีกัดของหลวงปู่มั่น คือ ปีมะแม (กลางขวา)

ทิศเหนือ เป็นภาพหลวงปู่มั่น อยู่เหนือตู้พระไตรปิฎก บอกถึงเหตุการณ์ช่วงหนึ่งของหลวงปู่มั่น ที่สุบินนิมิตว่า ท่านได้ขี่ม้าขาวแล้ววิ่งไปจนพบตู้พระไตรปิฎก แต่ท่านไม่ได้เปิด สุบินนิมิตดังกล่าวบอกถึงความมั่นใจในการทำความเพียรของท่าน (ล่างขวา)

วัด เลียบ อุบลราชธานี

สันหลังคา บริเวณใกล้ซ้อฟ้า
ของเจดีย์ ทำเป็นรูปแพะฮัญเจิญ
ดอกบัว หมายถึงเป็นปีเกิดของ
หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ผู้เป็นคน
อุบลฯ (เมืองนักปราชญ์) โดย
กำเนิด

ฐานของพระธาตุพนม
ทำเป็นรูปบัวคว่ำ บัวหงาย
หมายถึงบูรพาจารย์ทั้ง ๒
รูป เป็นชาวจังหวัดอุบล
ราชธานี

ยอดเจดีย์วิหาร มีลักษณะ
เป็นพระธาตุพนม สูง ๑๓ เมตร
ซึ่งบอกถึงเรื่องราวของบูรพา
จารย์ทั้ง ๒ รูป ว่าเมื่อ ปี พ.ศ.
๒๔๔๔ ทั้ง ๒ รูป ได้รุดงค์กลับ
จากลาวแล้วมาจำพรรษาบริเวณ
พระธาตุพนม ส่วนตัวเลข ๑๓
หมายถึง รุดงค์วัตร ๑๓ ที่หลวงปู่มั่น
ยึดเป็นหลักในการรุดงค์วัตร

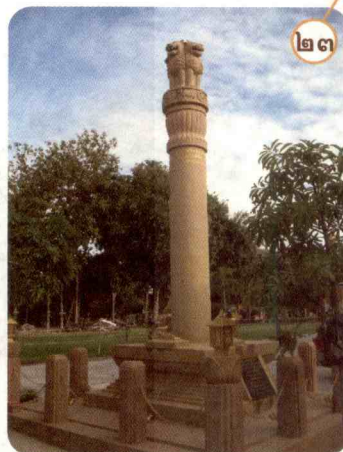
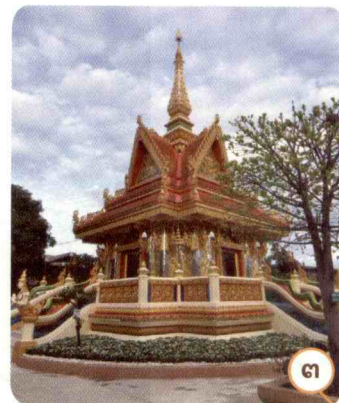
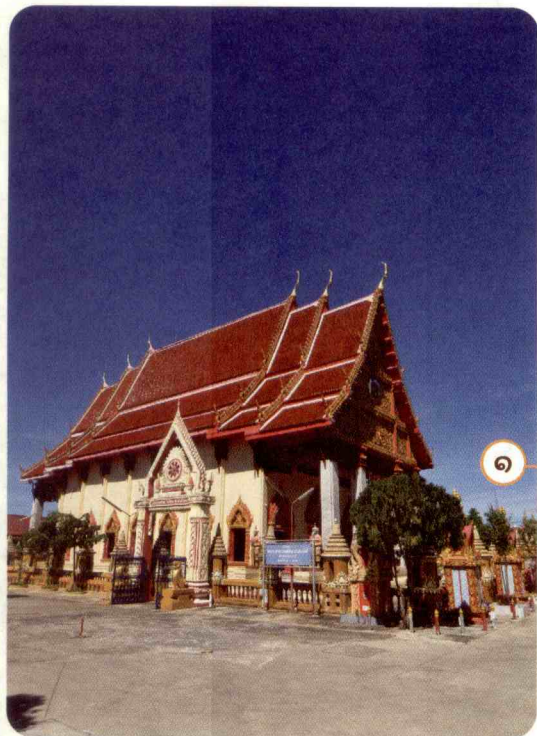
ปลียอดพระธาตุพนม ทำเป็นดอกบัว
๓ ชั้น ซึ่งหมายถึง พระรัตนตรัย

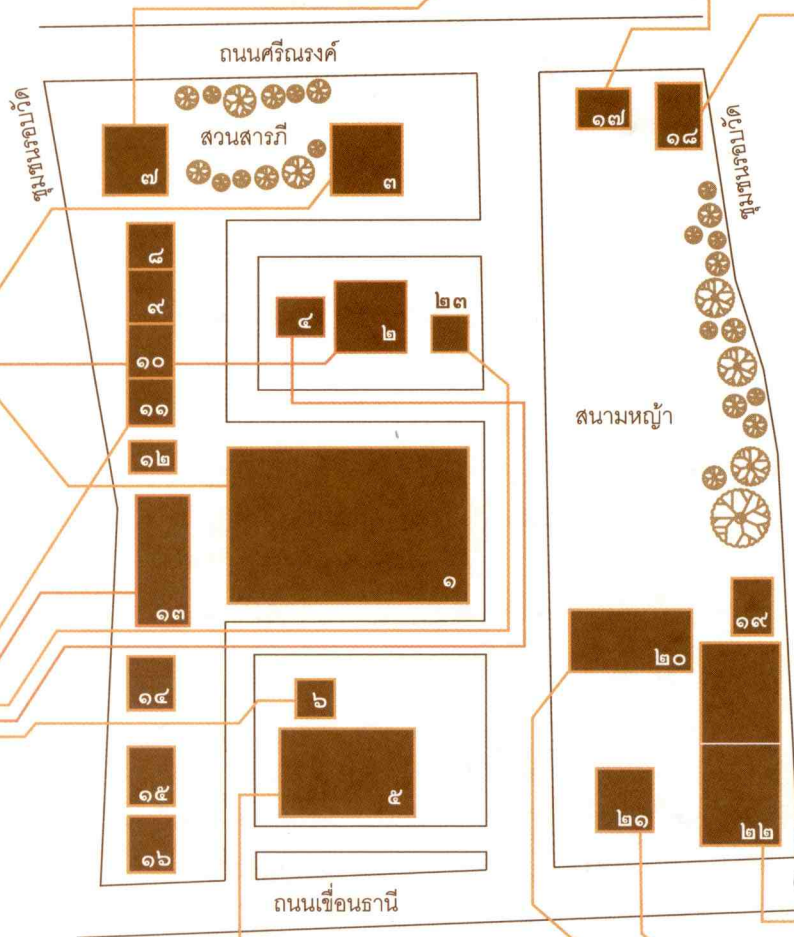
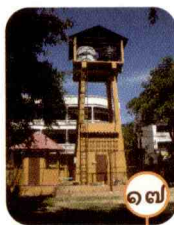

แผนผังบริเวณวัดเลียบ อุดรราชธานี ณ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓

๑. อุโบสถ
๒. เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล
๓. เจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
๔. หอไตรเฉลิมพระเกียรติ
๕. ศาลางศว์วานิช
๖. หอระฆัง
๗. กุฏิเจ้าอาวาส
๘. กุฏิ
๙. กุฏิ
๑๐. กุฏิ
๑๑. กุฏิ
๑๒. สุขา
๑๓. โรงทาน
๑๔. กุฏิ
๑๕. กุฏิ
๑๖. กุฏิ
๑๗. บ่อน้ำและถังน้ำบาดาล
๑๘. โรงเทียน
๑๙. สุขา
๒๐. ศาลาพระพุทธรูปจอมเมือง
๒๑. เมรุ
๒๒. ศาลาพิชัย-สุนีย์ ปั่นทวงกูร ๑/๒
๒๓. เส้าพระเจ้าอโศกมหาราช

อนุโมทนาภา

บูชา จ ปุชนียานํ เอตมมกุศลมุตตมํ
การบูชาผู้ที่ควรบูชา เป็นมกุศลอันสูงสุด

บุคคลเราจะมีความสุขสวัสดิ์นั้นต้องพร้อมด้วยสาเหตุ ๔ ประการคือ มีความเพียร มีความสำรวมระมัดระวัง มีปัญญาและมีความเป็นนักปฏิบัติธรรม ตั้งแต่ต่ำจนถึงสูง จงคนให้ได้บรรลุผลนิพพาน จึงจะมีความสุขสวัสดิ์สมปรารถนาได้

แม้บุคคลที่มีอายุยืนนานเป็นที่พึงที่เคารพสักการบูชาก็เป็นของหาได้ยาก ดังบาลีว่า “กิจจํ มจฺจานํ ชีวิตํ” ชีวิตของมวลสัตว์เป็นมาโดยยาก นี่ก็เพราะอันสงฆ์ที่เป็นผู้มีศีลธรรมมาแต่อดีตชาติ ท่านผู้มีจิตเลื่อมใสศรัทธาสละทรัพย์ก็เป็นผู้เพียบพร้อมไปด้วยปสาทะศรัทธาในทางพระพุทธศาสนา ในพระอริยสงฆ์หลวงปู่เสาร์ กนตสีเลเถร หลวงปู่มั่น ภูริทตฺตเถร ท่านทั้งหลายเป็นผู้มีส่วนร่วมเจตนาบริจาคทาน สละทรัพย์เพื่อก่อสร้างเจติยวิหารอนุสรณ์สถาน หล่อรูปสัมฤทธิ์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เพื่อบูชาคุณพ่อแม่บูรพาจารย์

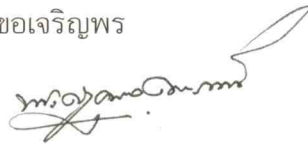
ในโอกาสอันประเสริฐ ที่เราท่านทั้งหลายได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พบพระธรรมคำสอน พบพระอริยสงฆ์หลวงปู่เสาร์-หลวงปู่มั่น แม้ว่าเราทั้งหลายเกิดมาภายหลังหรือเกิดมาไม่ทันได้เห็นหลวงปู่ทั้งสอง แต่เราทั้งหลายเคารพเทิดทูนเลื่อมใสศรัทธาในองค์ท่าน เพราะท่านทั้งสองเป็นพระสุปฏิปันโน ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงเป็น อาหุเนยโย เป็นบุคคลที่ควรบูชาอย่างยิ่ง เป็นบุคคลที่ควรเอาเป็นแบบอย่างที่ดี ในยุคสมัยปัจจุบันนี้ เพื่อความหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด

ในการก่อสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต หล่อรูปสัมฤทธิ์หลวงปู่เสาร์และหลวงปู่มั่น ครึ่งนี้ ได้รับแรงศรัทธาอันบริสุทธิ์จากท่านทั้งหลายด้วยความเคารพเทิดทูนพ่อแม่ครูบาอาจารย์จึงสำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

อาตมภาพขออนุโมทนาต่อท่านทั้งหลายที่เอ่ยนามกิตติมได้เอ่ยนามกิตติ ขอให้ท่านทั้งหลายเพิ่มพูนศีล สมาธิ ปัญญา ให้เจริญยิ่งขึ้น บุญกุศลด้วยเจตนาการบูชา อามิสบูชาและปฏิบัติบูชาทั้งหลาย ด้วยอานภาพแห่งกายสุจริต วาจสุจริต มโนสุจริต ในการนอบน้อมบูชาคุณพระรัตนตรัยและพระคุณหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นด้วยเศียรเกล้านี้ ขอท่านทั้งหลายพึงแจ่มแจ้งในธรรมคำสอนของบูรพาจารย์ เพื่อทำให้ถึงที่สุดแห่งทุกขในสังสารวัฏ ขอให้พ้นทุกข์มีสุขสวัสดิ์ สวรรค์ นิพพาน เบื้องหน้าเทอญ

นิพพาน ปจฺจโย โหตุ

ขอเจริญพร

(พระครูอุบลคณาภรณ์)

เจ้าอาวาสวัดเลียบ

๒ ตุลาคม ๒๕๕๓

• **รายนามผู้บริจาคสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน**

พระครูวิเวกพุทธกิจ (หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล) อดีตเจ้าอาวาสวัดเลียบ

อำนวยการก่อสร้างโดย พระครูอุบลกนกธารณ์ (วีระชัย อริญชัย) เจ้าอาวาสวัดเลียบ

สิ้นงบประมาณทั้งสิ้น ๓,๗๙๙,๙๙๙ บาท

๑. คุณเกรียงศักดิ์ อธิพิลเจริญ ๕,๐๐๐ บาท ๒. คุณสุวิทย์ ทองสิงห์ ๖,๐๐๐ บาท ๓. คุณอุดร ศรีศิลป์ ๙,๐๐๐ บาท ๔. คุณแม่จำปา อรุณพงษ์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๕. คุณพ่อกา-คุณแม่เจียม หมายดี ๑๐,๐๐๐ บาท ๖. คุณพ่อพิชัย-คุณแม่เที่ยง ปิตรังสี ๑๐,๐๐๐ บาท ๗. คุณเพลินพิศ พิทยาจิตติพงษ์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๘. คุณไพรัช-คุณนงค์เล็ก สุรพัฒน์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๙. คุณแม่มะลิ นามบุตรดี ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๐. คุณแม่สมจิตร ทวีทยานนท์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๑. คุณแม่สมจิตร เสี่ยมศักดิ์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๒. คุณสมบุญ-คุณจรรยา วรธนะ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๓. คุณสมบุญ ไสยสมบัติ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๔. คุณสมศิลป์ สุนานนท์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๕. คุณแม่สุพรรณิรัตน์สิน ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๖. คุณสุรพงษ์-คุณเพชรรัตน์ ปันทวงกูร ๑๓,๐๐๐ บาท ๑๗. คุณสุรพงษ์ พบลาก ๑๕,๐๐๐ บาท ๑๘. คุณแม่ดอกแก้ว วีสเพ็ญ ๒๐,๐๐๐ บาท ๑๙. อาจารย์อุทัย-อาจารย์เพ็ญพร ภูริพัฒน์ ๒๐,๐๐๐ บาท ๒๐. คุณประภาศรี ศุขสิวรรณ ๒๒,๔๐๐ บาท ๒๑. คณะลูกหลานคุณตาพิชัย-คุณยายสุนีย์ ปันทวงกูร ๕๐,๐๐๐ บาท ๒๒. คณะศิษยานุศิษย์ หลวงปู่พุทธ ฐานิโย วัดป่าสาลวัน จังหวัดนครราชสีมา (กฐิน ปี ๔๕) ๕๑,๐๐๙ บาท ๒๓. คณะมิตรประชา ทอ.๐๑ มินบุรี กทม. ๖๔,๑๕๙ บาท ๒๔. คุณตาพิชัย-คุณยายสุนีย์ ปันทวงกูร (กฐิน ปี ๔๕ บริษัท ไนซ์ แอพพารเอล จำกัด) ๑๐๒,๑๕๙ บาท ๒๕. คณะกฐินสามัคคีคุ้มวัดเลียบ (กฐิน ปี ๔๕) ๑๗๗,๓๓๒ บาท ๒๖. บริษัท ไทยพัฒนาประกันภัย (กฐิน ปี ๔๕) ๗๙๙,๙๙๙ บาท

• **รายนามผู้บริจาคตู้กระจกครอบองค์หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล**

๑. คุณหญิงประณีตศิลป์ วัชรพล-คุณจิรุมพร ธารีฉัตร และคณะ ๑๒๐,๐๐๐ บาท

• **รายนามผู้บริจาคสร้างรูปเหมือนหุ่นขี้ผึ้งเท่าองค์จริงหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล**

๑. คุณประไพ อินทรีย์ ๓๐๐,๐๐๐ บาท

• **รายนามผู้บริจาคสร้างยอดฉัตรทองคำ นาค เงิน**

๑. คุณสมพงษ์-คุณสมใจ ขุนนาค-คุณประไพ อินทรีย์ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

• **รายนามผู้บริจาคสร้างฉัตรเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล**

๑. บริษัท ไทยพัฒนาประกันภัย ๓๕,๐๐๐ บาท ๒. นาวาอากาศเอกจรินทร์-คุณจิรัมย์ ธารีจันทร์ ๓๕,๐๐๐ บาท

• **รายนามผู้บริจาคสร้างถ่อมุมเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล**

๑. คุณดาร์ตนี เหล่าสวัสดิ์ ๔,๕๐๐ บาท ๒. คุณนพดล-คุณพิสมัย สาริบุตร ๔,๕๐๐ บาท ๓. คุณแม่เปี่ยมจิตร์ เสี่ยงมศักดิ์ ๔,๕๐๐ บาท ๔. คุณแม่มะลิ นามบุตรดี ๔,๕๐๐ บาท

• **รายนามผู้บริจาคบูรณะและตกแต่งเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถานหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล (ปี ๒๕๕๓)**

๑. คุณอุษณี เนื่องขจร ๑,๐๐๐ บาท ๒. บริษัท นคราหินอ่อนและแกรนิต ๕,๒๐๐ บาท ๓. คุณประสพ-คุณเกศนี-คุณปริยดา-คุณปิติ จิรวัดน์วงศ์ ๓๐๕,๐๐๐ บาท ๔. คุณสุรศักดิ์ แซ่ลี และครอบครัว ๔๘๐,๐๐๐ บาท

• **รายนามผู้บริจาคสร้างรูปหล่อสัมฤทธิ์หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล**

๑. คุณจันทร์เพ็ญ แสงเขียว ๑๐๐ บาท ๒. คุณเขียน วิไล ๕๐๐ บาท ๓. คุณจิตต์เมตต์-คุณมธุรส จงมันคง ๑,๐๐๐ บาท ๔. คุณสายสัมพันธ์ ปัญญศิริ ๑,๐๐๐ บาท ๕. คุณฐิติมนกาญจน์ ศรีพุทฺธมาศ-คุณพัชรากาญจน์ ศุภจิรวัดน์ ๒,๐๐๐ บาท ๖. พลตำรวจตรีปราศรัย-คุณจิระพัฒน์ สังขะทรัพย์ และครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท ๗. พระครูปิยะจันทคุณ-ญาติโยม พุทธสถานครองราชย์ ๖๐ ปี บ้านเข้ อำเภอบึงนาราง ๔,๐๐๐ บาท ๘. คุณยายสุนีย์ บัณฑิตวงษ์ ๔,๐๐๐ บาท ๙. คุณวิไล จงแสง และครอบครัว ๖,๐๐๐ บาท ๑๐. คุณประภาศรี-คุณศุภิกา-คุณภาวีน ศุภิลวรรณ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๑. คุณสุรชัย-คุณจริยา-คุณสินาด-คุณสิขรินทร์-คุณทินพันธ์ บัณฑิตวงษ์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๒. คุณสุรพงษ์-คุณวิภา-คุณวิมลีน บัณฑิตวงษ์, คุณมธุรส วรวรรณธนะชัย ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๓. คุณจิตต์ถนอม-คุณชายชาติ เรืองไทย, คุณปิตินันท์-คุณนันทวัช เรืองไทย, คุณสมชัย-คุณสัญญาธิ์ จงแสง ๒๐,๐๐๐ บาท ๑๔. คุณฉวีวรรณ บัณฑิตวงษ์ ๒๐,๐๐๐ บาท ๑๕. คุณเลอศักดิ์-คุณศิริพร จุลเทศ ๒๐,๐๐๐ บาท ๑๖. พลเอกพลเดช-คุณมณฑนา-คุณกวิณทร์ จุลเสน ๔๐,๐๐๐ บาท ๑๗. คณะศรัทธาและญาติโยมที่ร่วมทำบุญวันหล่อรูปเหมือน ๒๑๔,๓๙๘ บาท ๑๘. คุณประสพ-คุณเกศนี-คุณปริยดา-คุณปิติ จิรวัดน์วงศ์ ๖๐๐,๒๐๐ บาท

หมายเหตุ : สรุปตัวเลข เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

อารามแห่งบูรพาจารย์

• **รายนามผู้บริจาคสร้างเจดีย์วิหารอนุสรณ์สถาน หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต**

๑. คุณรัตนา โกษาพันธ์ ๒๐๐ บาท ๒. คุณชาญยุทธ บุญมี และครอบครัว ๓๐๐ บาท ๓. คุณชาญวิทย์-คุณวิไล หิรัญวงศ์ ๕๐๐ บาท ๔. คุณเดชา สายสมบูรณ์ ๕๐๐ บาท ๕. คุณวรรณลักษณ์ จินจารักษ์ ๕๐๐ บาท ๖. คุณวิทยา หิรัญวงศ์ และครอบครัว ๕๐๐ บาท ๗. คุณนฤมล พันธุ์รัตนมงคล ๑,๐๐๐ บาท ๘. คุณประภาพร ลุขะรัง ๑,๐๐๐ บาท ๙. คุณประภาพร เสี่ยงมศักดิ์ ๑,๐๐๐ บาท ๑๐. คุณพนิดา หลายวิวัฒน์ ๑,๐๐๐ บาท ๑๑. คุณมานพ เลิศศิริพร ๑,๐๐๐ บาท ๑๒. คุณสมศักดิ์-คุณปริญญาสุข บัญชรเทวกุล ๑,๐๐๐ บาท ๑๓. คุณอุษณี เนื่องขจร ๑,๐๐๐ บาท ๑๔. คุณมณี-คุณลัดดา-คุณสุริยะ-คุณอดิศักดิ์-คุณอริสา อาษาสุข ๑,๒๐๐ บาท ๑๕. วัดป่าหลวงตามหาบัว ๑,๓๐๐ บาท ๑๖. พลโทกฤษฎา-คุณกรรณิการ์ ลิ้มพะสุต ๒,๐๐๐ บาท ๑๗. คุณจรรยา พงษ์กิตติห้ำ (ร้านไตรทิพย์) ๒,๐๐๐ บาท ๑๘. บริษัท ยูนิเวอร์แซลโพลีเมอร์ จำกัด ๒,๐๐๐ บาท ๑๙. คุณมะลิ นามบุตรดี ๒,๐๐๐ บาท ๒๐. หลวงปู่้อย จิตโก วัดทุ่งเศรษฐี จังหวัดขอนแก่น ๒,๐๐๐ บาท ๒๑. ทายก-ทายิกา-ญาติโยม พุทธสถานครองราชย์ ๖๐ ปี บ้านเอื้ออำเภอน้ำขุ่น ๒,๒๔๐ บาท ๒๒. คุณจตุรพิช สมหอม และครอบครัว ๒,๕๐๐ บาท ๒๓. คุณธีรศักดิ์ หล่ออินจันทร์, คุณวัชรินทร์ เรือนวิริยะกิจ, บริษัท อุบลแอล พี.จี. จำกัด ๒,๕๐๐ บาท ๒๔. คุณกำพล-คุณบังอร ธนบุญวัฒน์ ๓,๐๐๐ บาท ๒๕. คุณประภาพร สุวรรณราช ๓,๐๐๐ บาท ๒๖. พระมงคลกิตติธาดา วัดป่าวิเวกธรรมชาน์ ๓,๐๐๐ บาท ๒๗. คุณภาภรณ์ ทองประเสริฐ ๓,๐๐๐ บาท ๒๘. ครอบครัว ปัตรังสี ๔,๐๐๐ บาท ๒๙. คุณประกอบ-คุณมาลินี แต่ศิริ ๕,๐๐๐ บาท ๓๐. คุณพิทยา-คุณยุวดี แต่ศิริ ๕,๐๐๐ บาท ๓๑. นายแพทย์ภาณุ พรวัฒนา ๕,๐๐๐ บาท ๓๒. คุณอุไรวรรณ สุธรรมโม ๕,๐๐๐ บาท ๓๓. พ.อ. ชำนาญ ช้างสาต-พ.อ.ญ. อัจฉริยกุล อำไพ, น.อ.ญ. ปิยะฉัตร ไชยนต์ ๖,๐๐๐ บาท ๓๔. ทายก-ทายิกา วัดหนองขุ่น อำเภอม่วงสามสิบ ๖,๐๐๐ บาท ๓๕. คณะอุบาสก-อุบาสิกา วัดป่าวิเวกธรรมชาน์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๓๖. คุณจิตรา แสงสิงแก้ว ๑๐,๐๐๐ บาท ๓๗. คุณจำปา อรุณพงษ์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๓๘. คุณฉวีวรรณ ปิ่นทวังกูร ๑๐,๐๐๐ บาท ๓๙. คุณธวัช-คุณวิไล คนกาญจน์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๔๐. บริษัท ไทยพัฒนาประกันภัย จำกัด ๑๐,๐๐๐ บาท ๔๑. ร.ต. บุญเลิศ-นางพรเพ็ญ วรรณประเสริฐ ๑๐,๐๐๐ บาท ๔๒. คุณปิยะ-คุณสุนทรี-คุณฐิตาภา-คุณเบญจ-คุณบุษยรัษฎ์ ภาตะนันท์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๔๓. คุณไพบูลย์ วงศ์กาศ ๑๐,๐๐๐ บาท ๔๔. ลูกหลานนางละเอียด เห็นชัด ๑๐,๐๐๐ บาท ๔๕. คุณสมพงษ์-คุณอรรถัย แสนศรี ๑๐,๐๐๐ บาท ๔๖. คุณสุชาติ-คุณกาญจนากร-คุณธิศพล สวรรณวงศ์ ๑๐,๐๐๐ บาท ๔๗. คุณสุรพงษ์-คุณวิภาพ-คุณวิมล ปิ่นทวังกูร, คุณมธุรส วรรณธนะชัย ๑๐,๐๐๐ บาท ๔๘. ห.จ.ก. จิบเซ่งฮง จังหวัดอุบลราชธานี ๑๐,๐๐๐ บาท ๔๙. คุณอนุสรณ์ อุดรปิกสุวรรณ ๑๐,๐๐๐ บาท ๕๐. คุณเอียง เพ็ชรมัน และลูกหลาน ๑๐,๐๐๐ บาท ๕๑. คุณบุญธร ชูสกุล ๑๐,๖๐๐ บาท ๕๒. คุณทองสุข วิเศษไชยศรี ๑๒,๐๐๐ บาท ๕๓. บุตรหลาน นายใหญ่-นางหุຍ อุบลสุข ๑๒,๙๑๑ บาท ๕๔. บริษัท นคราหินอ่อนและแกรนิต จำกัด ๑๖,๐๐๐ บาท ๕๕. คุณดอกแก้ว วิสเพ็ญ ๒๐,๐๐๐

วัดเลียบ อุบลราชธานี

บาท ๕๖. คุณบุญชัย-คุณธิดา หล่อพิพัฒน์ ๒๐,๐๐๐ บาท ๕๗. คุณปภาวรา เทสกลศิริ ๒๐,๐๐๐ บาท ๕๘. ลูกหลานคุณศักดิ์ชาย-คุณดวงพร ไควสุรัตน์ (ตั้งชาโต้) ๒๐,๐๐๐ บาท ๕๙. คุณนพดล-คุณภาวดี-คุณภริดา สาริบุตร ๓๐,๐๐๐ บาท ๖๐. คุณนำเฝ้า สินธุประสิทธิ์ ๓๕,๐๐๐ บาท ๖๑. คุณประกาศี-คุณศุภิกา-คุณภาวีน ศุขีวรรณ ๓๔,๐๐๐ บาท ๖๒. คุณชัยศักดิ์-คุณนัยนา คุรุรัตนกร ๔๑,๐๐๐ บาท ๖๓. คุณไพศาล คุณผลิน ๕๐,๐๐๐ บาท ๖๔. คุณวุฒิชัย-คุณรจนา-คุณพลวัฒน์-คุณอรรถสุดา เลิศกุลวัฒน์ ๕๐,๐๐๐ บาท ๖๕. คุณสิทธิชัย-คุณดารารพ วงศ์ดาวรกิจ และคณะ ๕๐,๐๐๐ บาท ๖๖. คณะทานทวี (คุณวันทนา เตชะรุ่งโรจน์) ๗๐,๐๐๐ บาท ๖๗. คุณสุขวิช-คุณผิวผ่อง-คุณณัฐพล-คุณไรรัตน์ รังสิตพล ๗๐,๐๐๐ บาท ๖๘. คุณสุรศักดิ์ แซ่ลี ๒๒๕,๙๒๐ บาท ๖๙. พลเอกพลเดช-คุณมณฑนา-คุณกวินทร์ จุลเสน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ๗๐. คุณประสพ-คุณเกศนี-คุณปริยดา-คุณปิติ จิรวัดน์วงศ์ ๒,๖๗๕,๓๘๖ บาท

• รายนามผู้บริจาคสร้างรูปหล่อสัมฤทธิ์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต

๑. คุณเขียน วิไล ๑,๐๐๐ บาท ๒. คุณจิรา ปานมณี ๑,๐๐๐ บาท ๓. คุณแม่สุเนย์ ปันทวงกูร ๑,๐๐๐ บาท ๔. คุณชัยศักดิ์-คุณนัยนา คุรุรัตนกร ๑,๐๐๐ บาท ๕. คุณฐิตินกาญจน์ ศรีพฤษมาศ, คุณพัชรกาญจน์ ศุภจิราวัฒน์ ๒,๐๐๐ บาท ๖. พระครูอรัญวรกิจ วัดป่าหนองจิก ๒,๐๐๐ บาท ๗. คุณยุพิน แมคคัลลาวัต ๓,๐๐๐ บาท ๘. คุณสาครินทร์-คุณอรกิจ วัฒนสุข และครอบครัว ๓,๐๐๐ บาท ๙. ทายก-ทายิกา พุทธสถานครองราชย์ ๖๐ ปี บ้านเอ๋ อำเภอเขื่องใน ๓,๐๗๐ บาท ๑๐. คุณกัญญาภิกขุ ตามาวัฒน์ ๓,๓๐๐ บาท ๑๑. คุณสมชาย-คุณสัญญา-คุณวรา รัตตา จงแสง ๔,๐๐๐ บาท ๑๒. คุณพองพงษ์-คุณนุชนารถ-คุณกชนันท์-คุณอรอนงค์ สรรพกิจ, คุณตาสดุด-คุณยายเครือวัลย์ วัฒนสุข ๕,๐๐๐ บาท ๑๓. คุณจิระพันธ์-คุณอรัญญา-คุณทองพล-คุณปองนัสดา-คุณประณัยยา จุลปาท ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๔. คุณฉวีวรรณ ปันทวงกูร ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๕. คุณปภาวรา เทสกลศิริ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๖. คุณวิไล จงแสง และคณะ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๗. คุณสุรชัย-คุณจริยา-คุณสินาด-คุณสิขรินทร์-คุณทินพันธ์ ปันทวงกูร ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๘. คุณอาทิตย์ นลินทัศน์ และครอบครัว ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๙. หมอฮวด-คุณอารีย์ แซ่เตียว ๑๐,๐๐๐ บาท ๒๐. คณะคนใช้หมอฮวด แซ่เตียว ๑๔,๕๐๐ บาท ๒๑. คุณเลิศศักดิ์-คุณศิริพร จุลเทศ ๑๕,๓๐๐ บาท ๒๒. คณะทานทวี ๑๗,๙๐๐ บาท ๒๓. คุณยรรยง-คุณเกษร ชมภู ๑๗,๙๐๐ บาท ๒๔. คุณประกาศี-คุณศุภิกา-คุณภาวีน ศุขีวรรณ ๒๐,๐๐๐ บาท ๒๕. คุณสุรพงษ์-คุณวิภาพ-คุณวิมล ปันทวงกูร, คุณมธุรส วรวรรธนะชัย ๓๐,๐๐๐ บาท ๒๖. คุณเสถียร-คุณจิม ปรมัตถิโชค, คุณนิตอนงค์ ศศิบุญญา, คุณธนาพร และตระกูลเต็น, ตระกูลหวัตรอง ๓๕,๘๐๐ บาท ๒๗. พลเอกพลเดช-คุณมณฑนา-คุณกวินทร์ จุลเสน ๔๐,๐๐๐ บาท ๒๘. คณะศรัทธาญาติโยมที่ร่วมทำบุญวันหล่อรูปเหมือน ๒๑๗,๐๐๖ บาท ๒๙. คุณประสพ-คุณเกศนี-คุณปริยดา-คุณปิติ จิรวัดน์วงศ์ ๕๑๙,๕๕๓ บาท

- รายงานผู้บริจาคเพื่อบูรณะพระอุโบสถ-ซุ้มประตู-หน้าต่าง

๑. คุณประสพ-คุณเกศนี-คุณปรีดา-คุณปิติ จิรวัดน์วงศ์ ๔๕๐,๐๐๐ บาท

- รายงานผู้บริจาคเพื่อบูรณะลงรักปิดทอง “พระพุทธรูปเมือง” พระประธานในอุโบสถ

๑. คุณกำธร จันทร์แสง ๑๐,๐๐๐ บาท ๒. คุณมานิชญ์-คุณโสภารัตน์ จารุสมบัติ ๑๐,๐๐๐ บาท ๓. คุณสุรพันธ์ โชติมีชัย ๑๐,๐๐๐ บาท ๔. คุณกิตติมา ฉัตรชัยชน ๑๔,๘๐๐ บาท ๕. คุณประสพ-คุณเกศนี-คุณปรีดา-คุณปิติ จิรวัดน์วงศ์ ๒๐,๐๐๐ บาท ๖. คุณอนุชิต อนุชิตานุกูล ๔๐,๐๐๐ บาท ๗. ลูกหลานคุณแม่สุรีย์ ปิ่นท่วงกูร ๔๓,๒๐๐ บาท ๘. คุณสุรศักดิ์ แซ่ลี้ และครอบครัว ๑๐๐,๐๐๐ บาท

- รายงานผู้บริจาคพิมพ์หนังสือกนต์ศีลมหาเถรานุสรณ์, หนังสือฎีกาวิเทศมหาเถรานุสรณ์ และหนังสือวัดเลียบ อุบลราชธานี อารามแห่งบูรพาจารย์

จำนวน ๒,๕๕๕ ชุด (๗,๖๖๕ เล่ม)

๑. คุณแม่ชีสมณทา กุลละวณิชย์ ๓,๐๐๐ บาท ๒. คุณสมชาย-คุณสัญญาลี-คุณวรัตตา จงแสง ๔,๐๐๐ บาท ๓. พลเอกพลเดช-คุณมณฑนา-คุณกวินทร์ จุลเสน ๒๐,๐๐๐ บาท ๔. คุณประสพ-คุณเกศนี-คุณปรีดา-คุณปิติ จิรวัดน์วงศ์ ๘๗๒,๗๗๓.๙๕ บาท

- รายงานผู้บริจาคพิมพ์แผ่นพับประวัติวัดเลียบ จังหวัดอุบลราชธานี

จำนวน ๑๐,๐๐๐ แผ่น

๑. คุณประสพ-คุณเกศนี-คุณปรีดา-คุณปิติ จิรวัดน์วงศ์ ๗๔,๖๐๐ บาท

- รายงานผู้บริจาคพิมพ์หนังสือวรมนตร์ทำวัตรแปล วัดเลียบ จังหวัดอุบลราชธานี

จำนวน ๒,๕๕๕ เล่ม

๑. คุณประสพ-คุณเกศนี-คุณปรีดา-คุณปิติ จิรวัดน์วงศ์ ๙๑,๔๔๑.๘๐ บาท

หมายเหตุ : สรุปตัวเลข เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

วัดเลียบ อุบลราชธานี